

74ste algemene vergadering

Band 1

Blad 1

39ste JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING - 18 en 19 april 1986 in Muis Sacrum
Arnhem.

18 april 1986

Hartelijk welkom in Arnhem. Dit is de 39ste jaarlijkse algemene vergadering van de VVD en die verklaar ik hierbij voor geopend.

Ik heb een aantal huishoudelijke mededelingen voor u. En ook een enkel minder huishoudelijk punt. De beschrijvingsbrief voor deze algemene vergadering werd gepubliceerd in vrijheid en democratie van 21 januari j.l. onder hoofdbestuursmededelingen 220 van 19 januari werden de afdelingen daarop attent gemaakt. Amendementen en moties konden worden ingediend tot 4 maart en deze werden gepubliceerd in vrijheid en democratie van 1 april. U hebt stemkaarten uitgereikt gekregen. De waarde van de stemkaarten is als volgt. De blauwe zijn 1 stem waard, de oranje 5, de witte 10 en de waarde van de stembriefjes is oranje 10 en geel 1 stem. En zoals u weet kunt u stemkaarten of briefjes met een hoge waarde inwisselen voor meerdere exemplaren met een lagere waarde. De notitie van de tweede kamerfractie, de beleidsnotitie die werd opgenomen in vrijheid en democratie van 1 april, maar door een technische onvolkomenheid zijn een aantal bladzijde weggevallen. De secretarissen van de afdelingen is nog de aanvullende informatie toegezonden. Voorafgaand ik zal het nog enkele keren vaker zeggen deze dagen aan de bespreking van het beleid van de kamerfrakties en de fractie in het europese parlement morgen is speciaal ruimte gecreëerd voor een onderling overleg teneinde de relatie tussen de leden en de gekozenen nog eens te onderstrepen. Dat vindt morgen in de lunchpauze plaats, Ik moet dan een stembureau benoemen. Ik zou willen vragen aan mevrouw Dreesse uit Alblasserdam, mevrouw Klein uit Haaren, mijnheer Klein uit Haaren, mijnheer Aalders uit Spijkenisse, mijnheer vd Spek uit Fijnaart en mevrouw Bok uit Arnhem om hierachter plaats te nemen en ik kan u verzekeren dat er vanmiddag ook inderdaad werk aan de winkel is. Er is het verzoek gekomen van de tweede kamerfractie om vooral mijnheer Kea te verontschuldigen vanmiddag, want die moet namens de fractie een bijeenkomst van binnenskamers bijwonen dat is de personeels vereniging van de tweede kamer. Wel tot zover de opening van deze vergadering. Het is een hobby van me om even over het parkeren te spreken. Dan zijn we bij het agendapunt 2, dat is het jaarverslag van het hoofdbestuur 1985. Er staat tenminste 1 fout in dat jaarverslag. Misschien dat u er nog meer gevonden hebt, maar het aantal genoemde abonnementen op het blad de liberale vrouw bedraagt niet 511, maar 1170 en dat is heel wat anders. Wie van u mag ik het woord geven over het jaarverslag van het hoofdbestuur over 1985. Mijnheer Meijeran.

Voorzitter ik zal me verder over het algemeen wel in de duisternis van de zaal ophouden, maar als ik dat nu zou doen zou ik niet kunnen lezen wat ik had opgeschreven en misschien is dat niet zo heel erg jammer, maar dat wordt toch wat moeilijk. Het is een beetje folklore en dat vind ik jammer. Het hoofdbestuur brengt een verslag uit deze keer van 73 bladzijde met 63 pagina's bijlage. Ik heb het niet allemaal gelezen moet ik bekennen netzomin als u waarschijnlijk, maar dat is toch een te omvangrijk en te belangrijk stuk om niet onbesproken te laten dacht ik zowel voor de partij als voor het hoofdbestuur. En vandaar dat is als folklore dan maar als niemand het woord vraagt er toch weer over begin. En dan wou ik even bijvallen met het foutje wat erin staat dat is van minder belang, maar Prins Willem Alexander die is geluk gewenst met zijn gelijk. En gelijkgewenst ik denk dat hij gelukgewenst had moeten worden, maar dat eigenlijk terzijde. Ik dacht dat u wel moest oppassen dat het verslag niet te groot werd ofschoon er zeer behartenswaardige dingen in staan en ik wou eerst eens even wijzen op bladzijde 30 waar men constateert dat bij de bezetting door de FNV jongeren dat op deze zichtbare wijze de tolerantie in Nederland wederom geweld werd aangedaan. Graag mijn adhesie. Geen adhesie als u een paar keer eigenlijk uzelf wat prijst. Ik heb verleden jaar er op gewezen dat dat met de secretaris van oa de JOVD het geval was die zeer bekwaam had geopereerd. Nu staat er weer uiterst bekwame wijze en andere dingen in en ik denk dat het niet juist is als hoofdbestuur jeezelf pluimen op de hoed te steken. En dan staat er bijvoorbeeld over de leiding van een plaatsvervangend voorzitter in een vergadering en er staat nooit dat dan ook de leiding in de gewone vergadering van de normale voorzitter Kamminga zo goed was. En als je dat er niet in wilt zetten moet je van die andere ook niet zetten als hoofdbestuur wat objectiever blijven in de prijzende bewoordingen. Er staat ook namelijk niet in en dat vind ik wel jammer dat de secretaris met zijn staf een compliment verdient voor alles wat hij heeft geschreven te boek gesteld en wat dies meer zij. En ik dacht dat de heer van de Berg en de zijnen dat van harte toekwam. Een keurig .. Alleen daarom is het al prettig dat iemand iets over het verslag zegt want dan kan de heer van de Berg tenminste horen dat het goed gemeend is vanuit de zaal. Maar niemand is natuurlijk onfeilbaar. Ook Homerus moest weleens slapen en daar staat dan dacht ik wezenlijk nog in een foutje van enig blang op bladzijde 4 waar gesproken wordt over het technisch advies zoals dat werd voorgelegd aan de zoveelste algemene vergadering met een plaats voor een zogenaamde lijstduwer op bladzijde 4. In dat stadium van de procedure was er nog helemaal geen sprake van een technisch advies met een lijstduwer. Die kwam pas later. Ik hoop dat hij ook succes heeft, dat is weer iets anders.

Maar ook ontbreken er dacht ik wat sceance punten. Met name bij die kandidaatstelling tweede kamerverkiezing zie ik niets en ik geloof ook nergens anders over de informatieronde die de partijvoorzitter en de fractievoorzitter van de tweede kamerfractie samen hebben gemaakt voordat de kandidaatstelling wezenlijk op gang ging komen. Ik dacht dat dat een punt was dat vermeld had mogen worden mede omdat het mijns inziens terecht een omstreden punt is. En ik zie ook helemaal niet dat het hoofdbestuur deze keer eens iemand van buiten de groslijst in zijn ontwerp heeft opgenomen en dat al vantevoren had aangekondigd. Ook dat had naar mijn smaak niet onvermeld moeten blijven. Mijn vraag op bladzijde 50 waar een aantal aangeslotenen van bijzondere groepen staat van 47 110. Ik neem aan dat dat zowel de vereniging van staten- en raadsleden als de vrouwen betreft. Als die veronderstelling juist is en er zijn 1910 staten- en raadsleden dan blijven er dus hoogstens 2800 voor de bijzondere groepen van de vrouwen over en dat zou dan een organisatiegraad van ongeveer 10% zijn en ik geloof dat we dat goed mogen bedenken als we over de vrouwen in de VVD spreken. Er zijn er nog 90% die om welke reden dan ook daarbuiten vallen. Dan kom ik tot het hoofdbestuur op bladzijde 24. Ik dacht dat daar wat summier was vermeld de kwestie van de mogelijke opvolging van de voorzitter. Er is sprake geweest van aankondiging van een tweede ondervoorzitter en het lijkt me dat daar best iets van had mogen staan. Er had misschien ook iets meer mogen staan over het vervolg van de partijraad van Hoogeveen, het jaar tevoren. Er staat hier vermeld dat er is gesproken over de coordinatie tussen partij fracties en de VVD bewindslieden en dat was dan op 11 maart en wat er na 11 maart mee gebeurd is en van terecht is gekomen dat moeten we waarschijnlijk meer uit de landelijke pers halen dan uit dit jaarverslag en ook dat vind ik wat jammer. Over het eingen funktioneren staat dan iets dat nu eindelijk die werkgroep Wolfheeze een origineel rapport heeft gemaakt. Wie die werkgroep Wolfheeze is weten we nooit, maar ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat die hele reorganisatie of het hele funktioneren van het hoofdbestuur er toch wat mager is afgekomen en ik wou dat illustreren met een klein tikfoutje. Er staat dat in dat originele rapport hetzij in het oorspronkelijke rapport hetzij in het verrassend originele rapport gestalte is gegeven aan het begrip politiek organisatorisch mangement. Toen dacht ik eerst er moet een K staan het gaat over de mankementen maar ik neem aan dat het management zou ~~ont~~ moeten wezen. Maar, mankement zou best kunnen dat dacht ik in eerste instantie. En ik heb altijd gezegd dat er over de mankementen na 11 maart daarover gesproken zijnde in het hoofdbestuur met voorzitters, kamercentrales niets is terug te vinden in het jaarverslag en vandaar dat ik in eerste instantie aan het mankement dacht op bladzijde 25. Maar ik wil daar graag een a tussen zetten en denken dat

het over het management gaat. Dat neemt niet weg dat er wat vragen over blijven over datgene wat er in had kunnen staan en er niet staat. En dan de onderwerpen van het hoofdbestuur voorzitter daar mis ik er eentje bij die me intrigeert op 14 september 1985 hebben die vrouwen waar ik het daarnet over had meegedaan aan een verklaring van het politiek vrouwenoverleg. Ik neem aan dat dat een optreden naar buiten is waarvoor ze dus toestemming hadden moeten hebben van het hoofdbestuur. En bij de onderwerpen die het hoofdbestuur heeft behandeld zie ik daar niets over vermeld. Misschien staat het op een bladzijde die ik niet gelezen heb, maar anders de vraag waar is is die goedkeuring verleend en had dat niet vermeld mogen worden, want het leek me nogal een politiek gewichtig iets dat een zo groot aantal vrouwenorganisaties gezamenlijk met een politieke verklaring kwamen. Om af te sluiten voorzitter neem ik maar het slot. De slotparagraaf. In het begin daarvan staat dat het vorig jaarverslag in ... eindigde en dat thans op dit verslagjaar kan worden teruggezien met enige voldoening. Enige is naar twee kanten rekbaar. Het lijkt me dat wat vorig jaar stond als een zeer onrustig jaar met een beeld van onrust en instabiliteit in 1985 niet zo bar veel is verbeterd in sommige opzichten. En ik vond de eerste zin dus nu minder passend voor dit jaar dan de zin vorig jaar op dat jaar. En tenslotte aan het slot daar staat dat utopie de moeder is van de totalitaire staat en dat doet natuurlijk nieuwsgierig vragen wie de vader zou zijn. Dat verborgen vaderschap dat kan misschien onthuld worden, maar verder ben ik met de slotparagraaf bijzonder ingenomen en als de toekomst je lief is dan weet je op wie je straks moet stemmen.

De vader van die passage dat is de algemeen secretaris.

De een enkel antwoord op een concrete vraag. Uw vraag over de aantallen leden van de vereniging voor staten- en raadsleden en de aangeslotenen bij de vrouwen ~~is~~ conclusie van u is juist. Ten aanzien van de voorzitter heeft in vrijheid en democratie een verklaring gestaan. En het optreden van de vrouwen naar buiten daar is zo herinner ik me niet in het hoofdbestuur of daar concreet over gesproken is maar in ieder geval is het hoofdbestuur er niet zodanig over gevallen dat het echt onderwerp van gesprek geweest is. Maar er zijn veel meer onderwerpen die in het hoofdbestuur aan de orde zijn geweest en die je niet in zo'n jaarverslag kunt opnemen want dan zou het te groot, te dik worden het jaarverslag. Wel wij zullen uw opmerkingen ter harte nemen voor een volgende gelegenheid. En bij het jaarverslag over 1986 zegt de algemeen secretaris zal er melding van worden gemaakt. Dank u wel. Iemand anders nog van u over het jaarverslag van het hoofdbestuur. Niemand. Dank u wel. Dan is dat de behandeling van het agendapunt 2 geweest.

Dan zijn we bij 3 de rekening en verantwoording en jaarverslag van de penningmeester over 1985. U hebt de publicatie in vrijheid en democratie van 1 april gezien. De heer de Monchy zal een korte toelichting geven.

Dank u wel mijnheer de voorzitter.

Ik zal het inderdaad kort houden. Ik wou in de eerste plaats eigenlijk constateren ik heb dat in het artikel in vrijheid en democratie ook gedaan en ik vind toch wou ik dat in deze vergadering weer doen de enorme medewerking die wij steeds ondervinden in de eerste plaats natuurlijk van onze actieve kader, een groot aantal mensen, maar wat de penningmeester betreft mensen die dan meedoen aan de financiële aktie van al onze leden. Het is mijn gevoel de partij mag zo nu en dan weleens wat onder kritiek staan en zo nu en dan mogen er dingen gebeuren van we zeggen goh, maar het blijft ontzettend verheugend dat onze achterban, onze trouwe achterbanleden ons zo verschrikkelijk trouw blijven ook wat betreft de financiën. U heeft dat in de cijfers kunnen constateren dat ook in 1985 de leden weer in zeer grote mate ik kom op een voorlopige becijfering uit van zo ongeveer 1,6 miljoen gulden extra bijgedragen boven de reglementaire contributie. Dat is ongeveer 37%. Dat is natuurlijk een erg hoog getal. En ik geloof dat we allemaal trots mogen zijn dat wij met z'n allen deze vereniging proberen te besturen en proberen te begeleiden en onze vrije tijd, al onze activiteiten daarvoor inzetten. Dat in de eerste plaats. De we zijn in 1985 weer uitgekomen met de financiële middelen. Er is natuurlijk een zwak zaak wel in deze hele zaak en dat is het feit dat er geen extra toevoeging aan het verkiezingsfonds heeft kunnen plaats vinden. Het is natuurlijk eigenlijk goed voor elke politieke organisatie, kamercentrales afdelingen en ook hoofdbestuur om elk jaar een behoorlijk bedrag opzij te kunnen zetten voor een verkiezingsjaar. Dat is in 1985 dus niet helemaal gelukt. De prognose voor 1986 daar wordt dat bedrag wat we vorig jaar gespaard had aan het verkiezingsfonds onttrokken en wordt daar ingevoerd bij de inkomsten. U heeft dat waarschijnlijk kunnen zien en dankzij deze inkomsten en dankzij een prognose voor een bijdrage van onze leden van 1,2 miljoen gulden, een zeer hoog bedrag. Ik de penningmeester moet ook weleens een keer zijn nek durven uitsteken, want er moeten tenslotte hele belangrijke verkiezingen georganiseerd worden die belangrijke verkiezingen zijn natuurlijk altijd dingen die veel geld kosten. Ik geloof wel dat die 1,2 miljoen gulden dat we die binnen halen. U heeft allemaal de acceptgirokaart onlangs in de bus gekregen en ik kan u nu al mededelen dat voorzover de resultaten nu bekend zijn allemaal erg kort natuurlijk 4-5-6 inningsdagen zoals wij dat noemen dat is natuurlijk vreselijk kort, maar er zeer verheugend uitziet. Waaruit ik de conclusie zou willen trekken

dat het toch een redelijke verwachting staat dat ook in 1986 in elk geval op financieel gebied en ik neem aan ook op ander gebied onze partij trouw zullen blijven. Mijnheer de voorzitter ik geloof dat ik hiermee de belangrijkste aspecten uit de verantwoording en de prognose 86 gehaald heb. Als er nog vragen zijn dan zal ik ze natuurlijk zeer gaarne beantwoorden.

Dank u wel. Wie van u wil het woord voeren over de rekening en verantwoording van de penningmeester.

Mijn naam is Schuddeboom uit West Friesland. Ik wilde vragen die 1 miljoen 284 duizend die waarschijnlijk binnenkomt is daar de bedoeling van die die verdeeld wordt over de 12 provincies of hoe gaat het ongeveer.

De penningmeester zakt bijna van zijn stoel. Hij zal uitleggen hoe het precies gaat.

In de begroting die extra bijdrage van de leden is een aktie van het hoofdbestuur dus dat bedrag wordt binnengesluisd in de totale financiën van het hoofdbestuur. Zoals u weet zijn 2e kamerverkiezingen toch een belangrijk stuk van het hoofdbestuur, landelijke verkiezingen en daarom zullen ze ook gebruikt worden door het hoofdbestuur voor de verkiezingen en natuurlijk voor andere uitgaven. Het is in zijn totaliteit gezien. De provincilale statenverkiezingen die volgend jaar plaats vinden zijn natuurlijk weer een eigen verantwoordelijkheid voor de kamercentrales. Gemeenteraadsverkiezingen net achter de rug zijn voor voor afdelingen en we zijn nog aan het bekijken in hoeverre in de einde van dit jaar ook de kamercentrales weer zouden kunnen profiteren van eventuele financiële aktie bij de leden waaruit zij dan een deel van de verkiezingen voor provinciale staten zouden kunnen bestrijden.

Ja het is me een beetje duidelijk niet helemaal, maar dat ligt aan mij natuurlijk. Ik wou alleen nog even vragen dus dit bedrag wat daar staat dat is nog niet precies bekend hoe het verdeeld wordt. Of zegt u gewoon dat gaat provinciale staten in principe niet eens aan. Die zorgen maar voor hun eingen centen. Moet ik het zo opvatten. Nee u moet het, u

Nee u moet het u bedoelt het bedrag van 1.230 extra bijdrage leden dat zijn inkomsten. Daaronder ziet u de hele reeks van uitgaven staan. Waaronder bij de verkiezingen 1,2 miljoen gulden. Die 1,2 miljoen gulden worden besteed aan de verkiezingen volgens het campagneplan van Verwaaijen, mijn collega op het

gebied van propaganda en zoals het opgesteld is door de landelijke propaganda-commissie.

Ook 1986

Voor 1986 ja, dat zijn de verkiezingen voor 1986 waar we over praten, maar 87 zit hier nog niets van in provinciale staten dus volgend jaar. Zit niet in deze begroting opgenomen.

Wie van u verder nog. Niemand. Dank u wel. Mag ik dan wel dank u wel zeggen tegen de penningmeester mijnheer Meijeran.

Voorzitter van mij mag u tegen iedereen dank u wel zeggen wat u op het hart ligt om dat te doen, maar formeel dacht ik dat u even moest vragen of namens de commissie van drie.

Ja zo is het, ik ben nog niet aan agendapunt 4 toe.

Sorry nou dan mag u eigenlijk nog niet helemaal dank u wel zeggen.

Dan zijn we nu bij het agendapunt 4 rekening van de commissie van drie leden en namens de commissie is mijnheer Meijeran aanwezig om verslag uit te brengen. Het woord is aan mijnheer Meijeran.

Ook dit is een stukje folklore voorzitter. Niet zozeer wat betreft de spreker als wel wat betreft inhoud van het stuk. Dat is een stereotiep verhaal en dat bewijst dus dat elke opvolgende commissie van drie het mooi heeft gevonden, maar we zeggen dat iets anders. Drs. C.E. Eddy te Amsterdam, J.F. Meijeraan R.A. te Naarden en Dr. A.P. Kole te Nuenen door de algemene vergadering van de volkspartij voor vrijheid en democratie van 10 mei 1985 benoemd tot leden respectievelijk plaatsvervangend lid van de commissie van voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de rekening en verantwoording van de penningmeester verklaren hierbij kennis te hebben genomen van het rapport d.d. 6 maart 1986 van het accountantsbureau Detomb, Melse en Co. te Leiden. Nu wijk ik even van de tekst af en zeg ik in eigen bewoordingen dat dat rapport inhoudt de controle en akkoordbevinding van de jaarrekening 1985 van de VVD. En aan de hand van dat rapport hebben ondergetekenden de overtuiging gekregen dat het beleid van de penningmeester in 1985 op een juiste wijze is gevoerd.

Derhalve adviseren zij u overeenkomstig artikel 30 lid 2 van de statuten goedkeuring te verlenen aan de rekening en verantwoording van het financiële beleid van de penningmeester over het jaar 1985 en hem décharge te verlenen onder dankzegging voor het beheer van de financiën van de partij. Getekend te den Haag 17 maart 1986. En die dankzegging is niet zomaar een stereotiepe tekst. Dat is het enerzijds wel, maar anderzijds is dat van harte gemeend. U mag dank u wel zeggen, de partij mag dank u wel zeggen. Niet alleen voor het beheer van de penningmeester maar ook voor de wijze waarop die daarvan verslag doet. Waarbij ik dan persoonlijk de kanttekening maak dat ik wel hoop dat het rapport en zijn verslag van lieverlee wat meer op hetzelfde spoor komen zodat je de twee stukken makkelijker kunt vergelijken maar dat is voor de vergadering geen enkel probleem natuurlijk. En verder heeft u het allemaal in vrijheid en democratie kunnen lezen dus het voorstel is kort en goed, de penningmeester van harte te déchargeren.

Ik sluit me graag bij de dank aan mijnheer Meijeraan, dat mag wel een keertje want de heer de Monchy is een lastige penningmeester hebben we veel problemen mee in DB en HB dus kunnen we een keertje zeggen hartelijk dank, maar problemen tussen aanhalingstekens. Het is een uitstekende samenwerking, de wijze waarop DB en HB en uiteindelijk u van de financiën op de hoogte wordt gesteld, de wijze waarop het wordt beheerd is niet een eenvoudige zaak, door zeer veel onzekerheden die iedere keer weer binnensluipen, die gebeurtenissen die er zijn om dat goed in de gaten te houden dat is een heel groot goed wanneer er een penningmeester is zoals de heer de Monchy. En voor zijn grote inzet en betrokkenheid wil ik hem namens u allemaal ook zeer bedanken.

Dank u wel mijnheer de voorzitter.

Dames en heren dan zijn we bij agendapunt 5 dat is de benoeming van een commissie van drie leden en daar hebben we het fenomeen van 2 gestelde kandidaten naast het voorstel van het hoofdbestuur. Dat is mijnheer Germs uit Exloo en mijnheer van Putten uit Vlaardingen. Het opmerkelijke is dat mijnheer Germs wordt voorgesteld als lid van de commissie en mijnheer van Putten in het rijtje van plaatsvervangende leden van de commissie. Dat betekent dat wij straks moeten stemmen, twee keer moeten stemmen over een keer over de zittende leden en een keertje over de plaatsvervangende leden. De procedure is als volgt. Je moet dan op het papiertje schrijven drie namen van de mensen waarvan u vindt dat ze in die commissie moeten.

En degene die de minste stemmen heeft die valt af. Is er iemand.

Men moet de helft van het aantal stemmen behalen, stembriefjes.

De penningmeester wil graag iets toelichten.

Ik wou eerst even vragen aan de zaal of er iemand is die iets over mijnheer Germs of over mijnheer van Putten wil zeggen en ik zie mevrouw staan.

Gaat uw gang.

Dank u wel mijnheer de voorzitter.

Ik ben Margreet van Loon-Budding, ik ben voorzitter van de ondercentrale Emmen en onder de ondercentrale Emmen valt de afdeling Odoorn en onder de afdeling Odoorn valt ook de gemeente Exloo waar mijnheer Germs vandaan komt. Ik wil graag de kandidatuur voor de heer Germs nader toelichten. De heer Germs is een jonge bedrijfseconoom. Hij heeft enige jaren werkervaring in de investeringsplanning, subsidie-aanvragen en algemene bedrijfsadministratie. Hij is een actief lid van de JOVD geweest en is thans actief lid van de VVD. Het lijkt ons gewenst dat ook binnen de kascommissie van onze partij een behoorlijke doorstroming komt. Dank u wel.

Kunt u iets zeggen over de leeftijd van mijnheer Germs.

26 jaar.

Dank u wel. Iemand anders nog over mijnheer Germs of over iemand anders.

Ik zal u de overwegingen geven van het voorstel zoals dat daar ligt. Het is gebaseerd op een wat brede opzet uit de partij, de betrokkenheid van zoveel mogelijk van de organen. Mijnheer Kapelle was tot voor zeer kort en door een verhuizing is hij dat net niet meer, maar hij is zeer lang penningmeester geweest van de afdeling Haren en wij denken dat het juist is om in die commissie van drie een penningmeester van een afdeling te hebben. Die weet precies hoe dat in de afdelingen werkt, hoe de financiële verhoudingen daar liggen en die heeft vanuit die invalshoek ervaring met financiën op afdelingsniveau. Mijnheer Kole die wordt voorgesteld, die komt van een ander bestuurlijk niveau in de partij, dat is een oud hoofdbestuurslid, heeft 6 jaar in het hoofdbestuur gezeten en heeft ook een financiële achtergrond en de laatste in het rijtje van drie dat is de accountant mijnheer Meijeraan en die kent u allemaal. Wij denken dat deze samenstelling een evenwichtige is. Een van het niveau afdeling, een van oud hoofdbestuur en kamercentralebestuurslid en een accountant alvast voor de goede in het rijtje van plaatsvervangende leden hebt u precies dezelfde opzet. Daar is mijnheer Bom de account.

Mevrouw Brouwer penningmeester van de kamercentrale Friesland en is mijnheer Talhammer het voormalige hoofdbestuurslid uit de kamercentrale den Bosch. Maar is er misschien nog iemand die nog iets wil zeggen over mijnheer van Putten. Ik denk dat wij kunnen overgaan tot de stemming over deze kandidaten. En daarvoor gebruikt u de aan u uitgereikte briefjes. Straks mandjes. Nog een keer voor de goede orde. U schrijft op uw stembriefje drie namen. Als het minder is is het ongeldig en als.....

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Nee dat mag maar meer mag niet en dezelfde mogen niet.

Minder mag wel, meer mag niet dan drie en dezelfde naam mag niet voorkomen. Als er drie kandidaten zijn die tenminste op de helft van het aantal stembriefjes voorkomen dan zijn zij benoemd verklaard. Anders vindt herstemming plaats.

Stembriefje nummer 1.

De vergadering is voor enige ogenblikken geschorst.

Terwijl het stembureau telt zou ik door willen gaan met de agenda. Punt 6. En als we dat gehad hebben krijgen we de uitslag van de stemming en krijgen we daarna de stemming over de plaatsvervangende. Anders moeten we nu 10 minuten wachten en dan stemmen over de plaatsvervangende. Ik kom er nog op terug. Het agendapunt 6, voorstellen tot wijziging van de verdeling van de contributie-opbrangst met ingang van 1 januari 1987. Er zijn enkele voorstellen. Het voorstel van de ondercentrale den Bosch en Ommelande en van de ondercentrale Montferland die lijken heel veel op elkaar. De moties van de afdeling Sneek en van de ondercentrale Sneek die wijken van die voorstellen af en het advies van het hoofdbestuur dat mag okk duidelijk zijn. We hebben enkele sprekers. Gaat uw gang.

Smagge voorzitter van de ondercentrale den Bosch en Ommelande. Ik wil beginnen met te zeggen dat ik echt niet ga herhalen wat er al in de toelichting op ons voorstel staat. Maar ik wilde daar toch nog wel iets aan toevoegen. Een paar cijfertjes maar ik wil u niet teveel met cijfers vervelen. De begroting van onze ondercentrale over 1986 beloopt 1450 gulden. Dat bestaat uit 1200 gulden contributie en 250 gulden onttrekking aan het propagandafonds. Duidelijk voor dit jaar. Wanneer we daar bekijken dat op onze begroting staat 600 gulden voor secretariaatskosten terwijl de uitgaven vorig jaar al 687,75 waren en

toen hadden we geen verkiezingen voorzitter dan zult u begrijpen dat dat een enorme brok van onze begroting in beslag neemt met nog 300 gulden voor propaganda. Enfin ik wil niet teveel cijfers noemen. Ook bij onze ondercentrale wordt er niets gedeclareerd behalve de uiteraard de direkte secretariaatskosten. Kopieerkosten, porti, telefoonkosten wanneer dat tenminste uit de hand loopt en dat wil het nog weleens doen. Kopjes koffie worden niet cadeau gegeven behalve een keer per jaar bij een bijzondere bijeenkomst. We hebben een schuld van nog 900 gulden aan de kamercentrale. Dat is een schuld die oorspronkelijk 1000 gulden bedroeg en die is ontstaan doordat enkele adverteerders in ons ondercentralejournaal failliet gegaan zijn. Dat is al een aantal jaren geleden dat ondercentralejournaal bestaat niet meer en niet omdat er geen enthousiasme voor was, maar omdat we doodgewoon het niet meer kunnen betalen. Toch is zo'n journaal een bijzonder belangrijk communicatiemiddel met de afdelingen. Het tienjarig bestaan van onze ondercentrale dat dit jaar zou moeten worden gevierd dat kan niet gevierd worden. Zelfs niet op zeer bescheiden schaal. En als u dan voorzitter u toesprekende als het hoofdbestuur dan zegt ja wij zullen nauwlettend het funktioneren en de daarmee verband houdende plaats van de ondercentrales blijven volgen dan komt dat een beetje cynisch op mij over. Want als het zo doorgaat voorzitter dan is er niets meer te volgen. Het kalf is bijna verdronken, het hangt over de put met de kop naar beneden. En dat is een somber beeld voorzitter, maar ik heb er niets in overdreven. Ik heb me zelfs nog gematigd uitgedrukt in het uiten van de zorg om onze ondercentrale. En daarom wil ik een beroep doen op de vergadering om het voorstel van inze ondercentrale en dat van de ondercentrale Montferland te steunen. Nog een ding voorzitter er was geen contact geweest tussen de twee ondercentrales voordat ze het voorstel indienden. Dank u.

Dank u wel. Mevrouw van Loon.

Dank u mijnheer Kamminga. Ik ben Margreet van Loon gemachtigd door de afdelingen van onze ondercentrale Emmen waar ik voorzitster van ben. Het bestuur van de ondercentrale Emmen was het oorspronkelijk eens met de ondercentrales den Bosch en Montferland. Temeer daar we eind 1985 een beroep hebben moeten doen op onze afdelingen om een gulden per lid bij te dragen teneinde enige gezamenlijke propaganda te kunnen voeren voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart. Wij het bestuur begrepen dan ook de noodkreet van de ondercentrale den Bosch en Montferland. Echter we zien ook in dat niet alle kamercentrales in staat zijn met minder financiële middelen rond te komen. En nadere informatie bij de eigen kamercentrale leerde ons dat de voorgestelde contributieverdeling alleen

een verschuiving van het financiële probleem zou meebrengen. Dat laat onverlet dat de financiële nood van de ondercentrales groot kan zijn. Vandaar dat de afdelingen van de ondercentrale Emmen van harte de moties van de ondercentrale Sneek en van de afdeling Sneek ondersteunen.

Dank u wel. Mevrouw Brouwer.

De afdelingen behorend tot de ondercentrale den Bosch en Ommelande en Montferland komen op voor een financiële positieverbetering van de ondercentrale. Prima. Ze zien een oplossing. Dan moet wel de kamercentrale enige veren laten en dat is niet zo prima. Het probleem is dat zoals het HB in zijn advies al zegt niet alle kamercentrales met name de kleineren een rooskleurige financiële situatie kennen. Alle kamercentrales over een kam scheren gaat niet. Mijn kamercentrale Friesland had vorig jaar een nadelig saldo. Ik hoor net van een collega dat een nadelig saldo hebben van 3duizend gulden bij de opzet zoals die voorgesteld wordt door de ondercentrales zou daar nog een 3000 gulden bijkomen min dus. Ons nadelig saldo was niet zo groot, maar hoe komt dat. Dat komt omdat ook de kamercentralebestuursleden zich beperkingen opleggen. Bij decalraties, ik ken ook een kamercentrale waar men de zaak gezond kan houden onder andere doordat de bestuursleden geen reiskostenvergoeding vragen voor reizen in de provincie, vindt u dat een goede zaak. Omdat ook de kamercentralepenningmeesters streng moeten zijn en bezuinigingen toepassen. Wij hebben een potje jazeker. We vinden dat we geen beleggersclub zijn zoals de heer de Monchy ons ook steeds voorhoudt. Maar dat een bepaald bedrag als reserve voor penningmeesterscalamiteiten zoals tussentijdse verkiezingen aanwezig moet zijn en voor gewone verkiezingen trouwens ook. Van het genoemde potje is al meer dan een kwart besteed aan propaganda voor de verkiezingen van dit jaar. Ik bestrijd ten stelligste dat het mogelijk is dat kamercentrales hun kosten met een ik geloof 15% beperken. Wat zijn dan de kosten van een kamercentrale. Secretariaat, reiskosten, vergaderkosten, bijdrage voor de vrouwen in de VVD, voor de JOVD, voor het contactorgaan dat dan weer kosten bespaart omdat mededelingen van een aan de afdeling zo kunnen worden doorgegeven. De commissies kosten geld, vergeet de propaganda niet, vorming en scholing. In de afgelopen periode de werkbezoeken, de toegewezen spreekbeurten, vele vergaderingen in verband met de kandidaatstelling. Dat mag dan wel coördineren genoemd worden in het reglement, het feit ligt er dat er heel wat georganiseerd dient te worden. De ondercentrales, ze willen meer kunnen doen. Als daardoor het contact met de afdelingen verbeterd wordt zal iedereen dat toejuichen. Ik zet wel vraagtekens bij het organiseren van ondercentrale cursussen.

Het lijkt me dat het efficiënter kan in samenwerking met de afdelingen. Zo kom ik dan tot de relatie ondercentrale-kamercentrale en ondercentrale-afdeling. Ook wij de werkers aan de basis doen ons werk allemaal in de afdeling, in de ondercentrale, in de kamercentrale voor de WD. Niet voor onszelf. Als het goed is en dat is het meestal. Het moet dus mogelijk zijn dat in goede vrede afspraken gemaakt worden met de kamercentrale, met afdelingen voor steun aan elkaar waar nodig is. Zo denkt het hoofdbestuur. Echter de structuur van onze partij met eigen verantwoordelijkheden, eigen plichten voor elke bestuurslaag brengt in praktijk duidelijk problemen met zich mee. We hebben het nu nog steeds over financiële problemen uiteraard. Met name ondercentrales willen niet alleen eigen verantwoordelijkheden maar ook genoeg eigen middelen om de uitvoering daarvan te realiseren. Zonder afhankelijkheid. Van kamercentrale van wie dan ook. De moties vragen u te onderzoeken hoe de beschilbare financiële middelen het beste kunnen worden verdeeld zodat ieder zijn taak zo goed mogelijk kan vervullen. U zult zeggen waarom komen jullie ondercentrale en afdeling Sneek niet zelf met een oplossing. Beter dan het overhevelen van gelden van elke kc naar alle oc. Omdat we doodgewoon de bekwaamheid niet hebben om een optimale oplossing te bieden. Daarom willen wij dat u zich erover buigt. U blijft bij uw advies. Kamercentrales dienen bij te springen als ze dat nodig vinden. En de ondercentrales willen niet dat andere namens kamercentrale-besturen uitmaken wat in de ondercentrale nodig gevonden dient te worden. Er zouden alle mogelijke adviezen kunnen komen coöperatie met de afdeling, misschien een contributieverhoging, allemaal dingen die u kunt bespreken met deskundigen en de konsekwenties waarwan wij het niet genoeg kunnen overzien. De ondercentrales zitten krap. Vele kamercentrales ook. Uw advies op de moties duidt er op dat u dat toch wel ergens in ziet. Ik verzoek de afgevaardigden dan ook om tegen de voorstellen van den Bosch en Ommelande en Montferland te stemmen en de moties ondercentrale en afdeling Sneek te ondersteunen. Mijnheer de voorzitter dank voor uw clementie bij dit lange verhaal.

Dank u wel. Mevrouw gaat uw gang.

Mijn naam is Elleke Draaisma, voorzitter van de ondercentrale Montferland. Wat mevrouw Brouwer net zei dat zou ik in grote lijnen ook kunnen zeggen maar dan voor de ondercentrale. Maar ik wil even beginnen met een kleine correctie op het verhaal zoals dat gepubliceerd staat in vrijheid en democratie in de beschrijvingsbrief. Daar hebben wij een aantal bedragen genoemd die de kamercentrale overgehouden heeft. De kamercentrale Gelderland heb ik het dan over. Dat zijn nogal hoge bedragen daar zat in 42-43duizend gulden voor de

verkiezingen die inmiddels al grotendeels opgesoupeerd zijn. De overige 30 duizend gulden heeft de kamercentrale ons meegedeeld is een soort ijzeren reserve die zij houden. Mijnheer de voorzitter, dames en heren een aantal jaren geleden zijn wij begonnen met het opkrikken van de ondercentrale die eigenlijk helemaal op zijn gat lag. Wij hebben ons bezig gehouden met hulp op propagandagebied aan de afdelingen, het organiseren van gezamenlijke spreekbeurten, het organiseren van cursussen overigens altijd in samenwerking met de afdelingen. Thema-avonden onder andere voor gemeenteraadsleden en we hebben ons ook regelmatig laten zien op vergaderingen die reglementair gehouden werden en we hebben ook zelf de reglementaire vergadering gehouden waar in het verleden nog weleens de hand mee gelicht werd. Het gevolg hiervan was, het positieve gevolg, dat de afdelingen meer de vergaderingen gingen bezoeken. Het bezoekpercentage is met 50-75% gestegen. Maar een ander positief gevolg was dat de afdelingen ook met problemen en vragen die zij hadden vaak ons belden en dat wij ze vrij direkt daarmee konden helpen. Ik wil niet zeggen dat het hoofdbestuur dat niet doet maar het duurt vaak wat langer. Wij hebben bijvoorbeeld het reglement op de kandidaatstelling van de gemeenteraden in wat leesbare taal herschreven en dat aan de afdelingen uitgereikt, niet toegezonden want dan hadden we daar geen geld meer voor, maar uitgereikt en de afdelingen zijn ons daar zeer dankbaar voor geweest. Het budget mijnheer de voorzitter van ons is 1500 gulden dat is niet toereikend. Wij zijn een grote ondercentrale, iets meer dan 1000 leden, 14 afdelingen. Ons gebied beslaat 750 vierkante kilometer. Als ik dan een ander uiterste neem en ik vergelijk het met de ondercentrale Arnhem die hebben 630 leden een afdeling en beslaan ongeveer 30 vierkante kilometer. Ik begrijp mijnheer de voorzitter daar tussenin is een heel groot scala van verschillende ondercentrales. Dat geldt dat wij besteden besteden we niet aan extra activiteiten. Als we extra activiteiten hebben dan is de kamercentrale Gelderland altijd bereid om ons daarin bij te staan. En we zijn ze daar ook zeer dankbaar voor. Het gaat hier om de dagelijkse kosten. En mijnheer Smagge heeft het ook al verteld porti, kopieerkosten, telefoon en de reiskosten. Wij hebben in de afgelopen jaren ook naar oplossingen gezocht. De afdelingen daar kunnen we niet bij aankomen. Wij hebben veel afdelingen die zo klein zijn dat ze nauwelijks kunnen rondkomen, alleen een aantal grotere afdelingen redden het. Onze kilometervergoeding is 15 cent. Telefoonkosten declareren we niet. We hebben een zaaleigenaar gevonden die ons geen zaalhuur berekent. Iedereen betaalt zijn eigen consumpties, ook de bestuursleden en we doen aan carpooling dat heeft ons duizend kilometer gescheeld. We rijden om nog eens te illustreren 500 kilometer per jaar dat is 80 kilometer per maand per bestuurslid. U zegt in uw advies dat er geen algemene wijziging kan zijn vanwege de verschillende situaties.

Ik ben het daar ten dele mee eens. Maar ik vraag en ik heb er al diverse reacties van gehoord of dat inderdaad zo is. Wij willen niet afhankelijk zijn van de kamercentrale. En wij stellen u voor als de ondercentrale bepaalde bedragen niet gebruikt dat de afdelingen bij die ondercentrale aankloppen. Ook wij vinden dat actief en in-actief geen uitgangspunt moeten zijn. Wij verstaan onder actief alleen het reglementair uitvoeren van de ons toegezegde taken. Ik ben een beetje geschrokken mijnheer de voorzitter van uw zinsnede over eventuele toekomstige organisatorische ontwikkelingen binnen de partij betreffende de ondercentrales. Ik vraag me af wat ons boven het hoofd hangt en dat wil ik graag van u weten. Een kleine afsluiting. Mijn penningmeester heeft mij 2 weken geleden meegedeeld dat wij 19 gulden 86 in kas hebben dat is een zeer symbolisch bedrag. Het is raar maar waar. Het hele bedrag 19 gulden 86 is voor het hele jaar 1986. Ik heb een stel rpima bestuursleden die zich graag willen inzetten voor de ondercentrale en voor de VVD maar onze portemonnaie is leeg en we zien het niet meer dus ik vraag graag steun voor ons voorstel en voor dat van de ondercentrale den Bosch en Ommelande. Dank u wel.

Dank u wel. Mevrouw Roos.

Ja ik wou een heel ander geluid laten horen. De kamercentrale Leiden is een heel arme kamercentrale en ik behoor tot een ondercentrale die ontzettend rijk is en 600 gulden secretariaatskosten dat is iets wat voor mij voor een ondercentrale bijna onbegrijpelijk is. Als een kamercentrale heeft aan secretariaatskosten 10000 gulden. De posten die mevrouw Brouwer heeft genoemd zijn hetzelfde bij ons alleen doen wij dan ook wat aan vorming en scholing. 4000 gulden. Ik wou dan ook het niet al te lang maken. Maar ik wou u voorstellen om toch het hoofdvorstel af te wijzen met de argumentatie van het hoofdbestuur laat het aan de kamercentrales zelf over of ze hun ondercentrale willen steunen, maar maak hier geen regel van om meer geld naar de ondercentrales te sluizen. Dank u.

Voorzitter ik wil graag namens de afdeling Hengelo mijn naam is Boerman over dit voorstel een paar kanttekeningen maken. Voorzitter enkele zaken zijn in het voorgaande al genoemd met name is genoemd de geografische positie van de ondercentrales. Ondercentrales zijn eenvoudig weg te groot, de afstanden zijn te groot, mensen moeten enorme afstanden afleggen en dat kost een bedrag aan reiskosten. Een van de voorbeelden waar het probleem zit van ondercentrales. Voorzitter wat ook blijkt en dat blijkt met name uit het voorstel van de

ondercentrale Montferland dat is dat de ondercentrale steeds meer de rol van afdelingen gaan overnemen. Cursussen worden er georganiseerd. Spreekbeurten worden er georganiseerd. Allemaal taken die liggen bij de afdeling die behoren te worden gecoördineerd door de kamercentrale en waarvoor de kamercentrale wat betreft de cursussen in ieder geval heel duidelijk is aangewezen als het instrument. Die zaken horen ook te blijven liggen daar waar ze thuis horen. En wanneer de ondercentrale wenst te coördineren op dit soort zaken is dat een prima zaak. Maar de betaling van de kosten daarvan die op de afdelingen die daar het voordeel van hebben dient daarop te rusten. Anderzijds dient mijns inziens de taken die bij de kamercentrale thuis horen daar te blijven en met name cursussen noem ik daarbij. De bestuurlijk communicatielijnen voorzitter dat is een ander probleem met de ondercentrale. Wij hebben in de laatste verkiezingsstrijd heel duidelijk kunnen merken dat de communicatielijnen naar het hoofdbestuur niet meer open zijn. Beslissingen van de landelijke propagandacommissie komen eenvoudigweg via het hele ridel van bestuurslagen niet meer naar de afdelingen toe. Wij hadden het geluk dat we een landelijk propagandalid in ons bestuur hebben en hoorden dus wel wat er was gebeurd in den Haag, maar dat was via een weg waar het niet thuis hoort. De normale weg was geblokkeerd. Voorzitter ik wil de ledenvergadering ik wil uw hoofdbestuur aandacht vragen voor het probleem van de misschien extra teveel bestuurslagen in onze partij. En ik zou uw aandacht willen vragen of ik zou u eigenlijk willen vragen of u niet de positie van uw ondercentrales in onze partij nog eens aan de orde wil stellen in uw hoofdbestuur en met voorstellen naar de ledenvergadering wil komen om die positie duidelijk te maken. Om te zorgen dat de communicatielijnen open blijven en om duidelijk te maken dat die plaatsen in onze partij die bepaalde taken moeten vervullen die ook daadwerkelijk te vervullen. Ik zo- dus tegen de moties van de diverse afdelingen voor een nieuwe verdeling van de contributie willen pleiten.

Mijnheer de voorzitter Driepsrpong van de kamercentrale Dordrecht.

Waar staan we momenteel voor namelijk om met die financiële middelen die de partij rijk is dat te doen om de partij zo goed en zo functioneel mogelijk te houden. Nu dat ik constateer dat dus binnen de ondercentrales toch een stuk problematiek ten aanzien van de financiën is ontstaan dan onderken ik dat niet en ik denk dat dat best waar zal zijn. Aan de andere kant denk ik dat waar het bestuur zegt ondercentrales we zullen jullie functioneel beter moeten laten draaien dat de ondercentrales dan ook zeggen ja dat willen we heel graag doen maar dan zullen we ook daar de middelen voor moeten hebben, de financiële middelen. Maar waar ik niet achter kan staan mijnheer de voorzitter dat nu die ondercentrales zeggen laten we dan maar een zeker percentage van de

afdracht van den Haag naar de kamercentrales laten we dat dan maar daar afhalen. En daar ben ik wel op tegen. Ik denk dat het voor de toekomst erg goed zou zijn dat er toch een onderzoek gedaan zou worden een financieel onderzoek of dat het geheel wat beter bijgestuurd zou kunnen worden. Ik denk dat dat best een goede zaak zou zijn. Maar op dit moment zonder dat daar dus toch concrete gegevens van bekend zijn en zonder dat er dus een analyse heeft plaats gevonden van de financiële middelen van de diverse ondercentrales en kamercentrales zou ik het toch niet waarderen dat ook nu op dit moment de vergadering dus de zaak van de ondercentrales over zou nemen mijnheer de voorzitter. Dank u wel.

Dank u wel. Nog nieuwe argumenten.

Mijn naam is Selleraat penningmeester ondercentrale Noord Oost Brabant. De voor vorige spreker heeft eigenlijk een beetje de taak van de ondercentrale ter discussie gesteld. Ik mag misschien herinneren de ondercentrales zijn ongeveer een jaar of tien oud. Toen is dat gekomen. Er waren in het begin en er zijn nog steeds hier en daar moeilijkheden in het functioneren van de ondercentrales. Maar omdat vanwege dat feit is toen een aantal jaren, ik geloof ook een jaar of 7, 8 geleden voorgesteld om het reglement of in de statuten de ondercentrales facultatief dus niet moeten maar kunnen. De partij heeft dat niet gesteund en de partij heeft gezegd nee er zijn ondercentrales. Nou als die er zijn dan moet je ze ook de financiële middelen geven dat ze kunnen functioneren. Want met een begroting van duizend of tot 1500 gulden kan je niet voldoende, kan je eigenlijk alleen maar functioneren dat is minstens 500 gulden dat je er alleen maar ben. Dus als penningmeester van een ondercentrale Noord Oost Brabant heb ik ook meegemaakt dat een aantal jaren onze centrale slapende was. En kreeg dus wel het geld binnen. Ik heb dat geld verdeeld naar rato aan het aantal leden van die afdelingen die actief waren, want er zijn natuurlijk ook slapende afdelingen. Dus die afdelingen die in die tijd de voriger verkiezingstijd geld voor propaganda verkiezingen doen. Dat geld is natuurlijk buitengewoon goed terecht gekomen. En in feite komt er dan natuurlijk nog meer geld naar de afdelingen als de ondercentrale niet functioneert. In ieder geval wil ik toch steunen eigenlijk het voorstel van de Bosch, maar er zitten natuurlijk wel haken en ogen aan zoals de vorige sprekers hebben gezegd en dan misschien de motie Sneek. Maar als we niets doen dan gaat de ondercentrale naar de knoppen en dan kan ze niet functioneren. Onze ondercentrale heeft nog wat reserve uit die tijd daar teren we elk jaar op in en over een paar jaar is het afgelopen en dan houden we ook op.

Dank u wel. Laatste spreker.

Mevrouw Hofkamp ondercentrale Hengelo. Ik spreek namens de afdeling Rijssen. Ik wilde graag nog even ingaan op de opmerkingen die eerder gemaakt zijn. Ik krijg de indruk dat sommige sprekers in de zaal de taken van de ondercentrale wat bagetelliseren. Onze ondercentrale Hengelo bestrijkt ook een groot gebied tien afdelingen. Van die afdelingen zijn een aantal zeer kleine afdelingen die zoals al eerder genoemd zijn moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Zelf niet wat kunnen organiseren. Het gaarne aan ons overlaten. Wij kunnen dat waarmaken omdat wij kunnen beschikken over een gratis zaal. De mogelijkheid hebben om kopiekosten wat te miniseren en dat de bestuurders de reiskosten en de telefoonkosten niet declareren. Ik wil gaarne een positieve steun uitbrengen aan het voorstel van den Bosch, want het is toch wel dringend noodzakelijk willen wij de taken die ons zijn toegewezen als ondercentrale te kunnen waarmaken wat meer middelen krijgen. En wat betreft vorming en scholing en propaganda we zijn krachtens het reglement verplicht daar een funktionaris voor in het DB te hebben. Die heeft dan ook tot taak te coördineren naar de afdelingen toe. En activiteiten in samenwerking met de afdelingen op touw te zetten op deze gebieden. En ook daar geldt weer je kan niet alles door de afdelingen alleen laten betalen. De ondercentrale moet ook in de beurs tasten.

Dank u wel mevrouw Hofkamp. Het woord is aan de heer de Monchy.

Dank u zeer mijnheer de voorzitter. Ik hoop dat u me niet kwalijk neemt. Ik zal niet elke spreker afzonderlijk beantwoorden. Vele argumenten zijn in de zaal in dezelfde lijn geweest dus ik wou iets in het algemeen zeggen. Natuurlijk zijn wij allemaal bewust van het belang van de ondercentrales. De partij heeft de ondercentrales natuurlijk niet voor niets daarom opgenomen. En echter het veranderen van percentages in de contributieverdeelsleutel is natuurlijk een hoogste zware aangelegenheid met een verstrekkende werking. Ik geloof en dat staat ook trouwens in het advies van het hoofdbestuur dat die dat belang van de ondercentrales, de werkzaamheden van de ondercentrales toch een steun zal moeten krijgen van de kamercentrales. Andere sprekers hebben gezegd van steun van de afdelingen. Dat is natuurlijk ook een heel goede samenwerkingsverband. Hoe kunnen wij nou in deze vergadering dat allemaal reglementair dwingend gaan voorschrijven hoe in bepaalde omstandigheden een kamercentrale met zijn ondercentrale omgaat. Hoe de afdelingen met hun ondercentrale omgaan. Ik geloof dat het buitengewoon onjuist zou zijn om een soort uitspraak te doen met procentueel harde uitspraken wat wij vinden dat het zo en zo moet gaan.

Kochheim.

Er is in het verleden al dergelijk overleg met penningmeesters van de kamercentrales geweest en oplossingen gevonden.

Mevrouw.

Ja dat overleg hebben wij inderdaad ook aan den lijve ondervonden.

Ik wil nogmaals benadrukken dat ik spreek dan alleen voor onze ondercentrale Montferland dat de samenwerking tussen de afdeling en kamercentrale en ondercentrale ontzettend goed is. Ik heb alleen een vraag. Mijnheer de Monchy zegt dat hij de ondercentrales heel belangrijk vindt. Bij de behandeling van het jaarverslag over de verkiezingsbijdrage werd eventueel als het mogelijk was een bijdrage toegezegd aan de kamercentrale. Maar weer niet aan de ondercentrale, die werd weer niet genoemd. En ik wil nogmaals benadrukken dat wij vrezen dat we toch te afhankelijk worden van de kamercentrale als wij iedere keer als wij een tekort hebben op onze begroting bij de kamercentrale moeten gaan vragen om geld. Vandaar ons voorstel.

Prima, dank u wel. Dan denk ik dat wij kunnen over gaan tot de stemming.

Nog heel kort voorzitter.

Hebt u nog een nieuw argument.

Nee alleen ter voorkoming van misverstand. Ook bij onze ondercentrale is er een goede relatie met de kamercentrale, maar ondercentrales hebben een eigen verantwoordelijkheid en die mogen daar naar mijn smaak niet voor afhankelijk zijn in ernstige mate van een ander orgaan van de partij.

Nee maar u kunt wel verantwoordelijk zijn wanneer u financieel goede regelingen treft met andere organen gelet op het gewicht van uw activiteiten. Daar blijft u zelf nog wel verantwoordelijk voor als ondercentrale. Wij gaan over tot de stemming over het voorstel van de ondercentrale den Bosch en Ommelande.

Ik wil graag de blauwe kaarten die een stem waard zijn voor het voorstel van den Bosch. Oranje kaarten voor den Bosch. Den Bosch is verworpen.

Dan zijn we bij het voorstel van de ondercentrale Montferland. Moeten we daar nog over stemmen. Goed dank u wel. Dan zijn we bij Friesland de motie van de ondercentrale Sneek en die van de afdeling Sneek. Ik denk ook dat daarvan de strekking dezelfde is. Mevrouw Brouwer de strekking is dezelfde van de moties. We kunnen in een keer stemmen.

Goed dan gaan we stemmen over Sneek. Doen we net andersom. Doen we witte kaarten.

Sorry een verklaring.

Ik ben nog niet zo goed op de hoogte met het reglement van orde. Mijnheer de voorzitter ik denk niet helemaal dat de strekking van de motie Sneek hetzelfde is. Het vraagt het hoofdbestuur om te bekijken om een betere financiële regeling in te stellen. En ik denk gezien het feit dat men tegen ons voorstel is dat zowel de ondercentrale den Bosch als de ondercentrale Montferland, tenzij ik het verkeerd heb.

Nee een misverstand. De motie van Sneek, dus de ondercentrale en de afdeling Sneek is hetzelfde. We gaan wel apart stemmen nu over Sneek.

Zo bedoeld OK; Dan zijn de ondercentrale Montferland en de ondercentrale den Bosch zullen deze motie steunen omdat dan het hoofdbestuur gevraagd wordt om toch de financiële situatie en de verdeling te bekijken.

Prima dank u wel. Hier nog iemand met een stemverklaring.

Mijnheer de voorzitter mijn naam is Germs lid van het dagelijks bestuur van de ondercentrale Emmen. De ondercentrale Emmen zal de motie van Sneek ondersteunen.

Dank u wel. Maar ik denk niet dat we dat allemaal hoeven te gaan zeggen, want dan wordt het wat langdurig deze middag. Wij kunnen overgaan tot de stemming. We doen het deze keer andersom. Witte kaarten voor. Voorzitter van het stembureau.

470 stemmen voor, 247 tegen.

Dan wordt de penningmeester gefeliciteerd, heeft u er een klusje bij. Onderzoeken en nagaan op welke wijze tot een betere verdeling kan worden gekomen. Wij zullen in een volgende algemene vergadering rapporteren. Ik zeg een volgende voor de goede orde.

Ik wou u even wijzen niet de verdeling van de beschikbare financiële middelen dus niet de contributieverdeelsleutel.

Mijnheer de Monchy bevestigde dat hij het heeft begrepen.

Dan zijn we bij de uitslag van de stemming van een benoeming van een commissie van drie leden. Die ging tussen mijnheer Kapelle, mijnheer Kole, mijnheer Meijeraan en mijnheer Germs. Het woord is aan de voorzitter van het stembureau.

Er zijn uitgebracht totaal 689 stemmen. Daarvan waren ongeldig 9 zodat er totaal geldig zijn uitgebracht 680 stemmen. Dit houdt in dat de meerderheid gevormd wordt bij 340. Daar heeft de heer Germs van gekregen 198 stemmen, de heer Meijeraan 528, de heer Kole 598 en de heer Kapelle 613. Dank u wel.

Dank u wel. Dan kunnen we vaststellen dat tot lid van de commissie van drie zijn benoemd de heren Kappelle, Kole en Meijeraan.

Voorzitter kunt u de uitslag van de motie Sneek nog even her halen die hebben wij niet verstaat. 470 tegen 247.

Voor 470 tegen 247. Wel dan gaan we nu verder met de stemming en dan nu voor het plaatsvervangend lidmaatschap. Is er iemand die over mijnheer van Putten iets wil zeggen. Niemand. Dan gaan we over tot de stemming. U gebruikt daarvoor oh mevrouw de Leve.

Voorzitter er is me net iets opgevallen. Het is heel democratisch om een tegenkandidaat te mogen stellen. Maar een tegenkandidaat tegen drie kandidaten kan natuurlijk nooit een kans krijgen. Want die wordt als tegenkandidaat tegen drie door het bestuur gestelde kandidaten ingesteld en daarmee wordt het aantal stemmen van die kandidaat verdeeld of het aantal tegenstemmen over de drie kandidaten zoals het bestuur die heeft voorgesteld. Het lijkt me dus niet een methodiek die voor een tegenkandidaat erg plezierig maakt om daarover gestemd te worden.

Dit is artikel 75 van het huishoudelijk reglement en we hebben afgesproken zo te moeten stemmen over dit onderwerp. En zou het nog mogelijk zijn om een concrete kandidaat in te dienen tegen iemand anders.

Ik vrees nee.

Nee zo is het mevrouw. Ik denk dat we wel over kunnen gaan tot de stemming, want ik heb weinig tijd over een procedurediscussie over het stemmen. We kennen de reglementen.

Gaan we over tot de stemming over het plaatsvervangend lidmaatschap van de commissie van drie. We hebben vier kandidaten mijnheer Bom, mevrouw Brouwer, mijnheer Talhammer en mijnheer van Putten uit Vlaardingen. U gebruikt daarvoor het stembriefje nummer 2 en u moet zoals u weet drie namen invullen. De vergadering is weer voor enige ogenblikken geschorst en dan komt men weer langs met de mandjes.

De vergadering is heropend. We zijn bij het agendapunt 7 voorstellen tot wijziging van statuten en reglementen. Mag ik uw aandacht misschien. Mijnheer Boerman uit Hengelo wil het woord voeren.

Graag voorzitter.

Voorzitter het gaat om een voorstel om een vertegenwoordiger van de stichting organisatie vrouwen in de VVD te benoemen in besturen van ondercentrales en afdelingen. Voorzitter in de eerste plaats is het in onze partij niet gebruikelijk dat specifieke groeperingen in besturen worden benoemd. In de tweede plaats en daar komen we met de principiële argumenten voeren onze vertegenwoordigers op alle niveaus actie tegen stichtingen als democratische instellingen. Voorzitter een stichting heeft een bestuur. En het bestuur van de stichting is - u wilt iets inbrengen-

Wij hebben enige jaren geleden een uitvoerige discussie gehad in de partij over een vereniging vrouwen of een stichting vrouwen. En ik denk niet dat we die discussie vanmiddag over moeten doen.

Voorzitter ik wil die discussie ook niet overdoen, ik geef argumenten waarom ik van mening ben dat er onder geen beding vertegenwoordiger op deze manier in een bestuur benoemd moet worden. En daar is deze instelling, deze vorm van rechtslichaam wel degelijk een middel bij.

Dat hebben we toen ook besproken en toen is er gezegd dat het toch maar zou moeten.

Ja voorzitter maar dat komt dan nu weer terug en dat wreekt zich dan nu en dat is dan jammer, maar het kan niet anders.

Maar toen wisten we ook al dat dit zou gaan gebeuren.

Ja voorzitter maar wij vechten konstant overal tegen stichtingen als instrumenten. En moeten we dan in onze eigen partij het op deze manier doen, het kan echt niet.

Maar als een iedere algemene vergadering als er zo'n formeel uitvloeisel is dan eerder gemaakte afspraken als we daar dan weer over moeten discussieren ja dan zijn we eindeloos bezig. Maar als u dat graag wilt dan wil ik u de gelegenheid wel even geven.

Dank u. Een van de principiële argumenten is dus de stichting. Het andere principiële argument is dat de betrokkenen zonder invloed van de leden van de afdeling in de bestuur wordt benoemd. En het is in onze partij altijd nog zo dat het hoogste orgaan de ledenvergadering is en dat uitsluitend via een

Nee nou ga ik ook even formeel worden. Wordt niet in het bestuur benoemd maar het is met een adviserende stem.

Voorzitter betrokkene heeft recht om de bestuursvergaderingen bij te wonen daar invloed op uit te oefenen. Komt buiten de lichamen van de partij om in dat bestuur, kan in dat bestuur invloed uitoefenen wat andere leden niet kunnen. Het gaat echt om een heel principiële zaak voorzitter. We doen dat nergens in de partij we doen dat ook niet op andere gebieden dus we moeten dat ook hier niet doen. Voorzitter dan is er nog een punt wat reglementair in de problemen is. Betrokkene hoeft namelijk niet eens lid te zijn volgens het artikel wat u hier voorstelt van de afdelingen. En dat betekent dat het in strijd is met het reglement op de afdelingen en op het bestuur van de afdelingen dus ik denk dat ook dat een punt is om dit niet te aanvaarden. Ik denk dat ik duidelijk heb gemaakt voorzitter wij zijn mordicus tegen het aannemen van mensen in het bestuur die niet langs de weg die wij daarvoor met elkaar hebben afgesproken namelijk via de ledenvergadering daarin benoemd te worden. Dank u voorzitter.

Meijeraan.

Voorzitter ik spreek op persoonlijke titel niet namens een afdeling. Ik zal u in het formele willen doen opmerken dat als die adviserende stem geen betekenis zou hebben je er helemaal niet aan hoeft te beginnen. En als een aanwezigheid met adviserende stem wel van belang is dat we niet moeten twisten of het nou slechts een adviserende stem is of niet dat zou ik buiten beschouwing willen laten. Ik zou ook buiten beschouwing willen laten of het een vereniging of een stichting moet zijn. Ik zou in het formele vlak nog ten aanzien van 7.1.1.

willen opmerken dat als men dit wil aanvaarden dat ik hoop dat men het niet zal doen. Dat ik hoop dat dan het niet in een artikel 10 van het huishoudelijk reglement zou moeten naar mijn smaak op de juiste plaats in artikel 16 en 29 als ik het uit mijn hoofd goed zeg. Maar dat is een kleinigheidje. Mag ik 7.1.1. en 7.1.2. samen bespreken. En vanwege het feit dat die naam zo lang is spreek ik dan over de vrouwen zonder daarmee iets denogerends te boedoen zonder dat ik overigens alle vrouwen over een kam zou willen scheren want dat zou mijn echtgenote bepaald onrecht doen om dat op die manier te willen.

7.1.2. ik ben het er persoonlijk volkomen mee eens als een vertegenwoordigster van de kamercentrale in de adviesraad een aangeslotene zal moeten worden. In dat opzicht vereist het reglement aanpassing. Ik wijs er wel op dat het niet een vertegenwoordiger van de vrouwen in het bestuur van de kamercentrale is maar een vertegenwoordigster in de adviesraad. En dat je dus uit de aangeslotenen een keuze moet krijgen voor de kamercentrale, door de vergadering van de kamercentrale. Als u schrijft dat dit een uitvloeisel is van de statuten van de vrouwen dan is dat op dit punt niet juist. Misschien kunt u in het huishoudelijk reglement van de vrouwen iets vinden, maar in de statuten zeker niet dat dit zou moeten. Wat is op het ogenblikde regeling. Er kunnen kandidaten worden gesteld door het bestuur van de kamercentrale. Ik geloof niet dat dat ooit in het verleden ergens tot nariigheid heeft geleid. Er kunnen kandidaten worden gesteld normaliter door een afdeling en er kunnen kandidaten worden gesteld door een aantal leden. Als u dat laatste verandert in een aantal aangesloten vrouwen dan lijkt me dat volkomen logisch. Maar waarom of dat de kandidaatstelling door het bestuur van de kamercentrale en de normale procedure van kandidaatstelling door afdelingen zou moeten worden gewijzigd en zou moeten vervallen ontgaat mij ten ene male. Als het goed is komt er een onderling overleg een goede vertegenwoordigster ongeacht het reglement, maar als het niet goed loopt dan moet je niet in een organisatie het bestuur van de kamercentrale en de afdelingen die met elkaar die kamercentrale vormen buiten spel zetten bij het kandideren van diegene die in aanmerking komen om benoemd te worden en die en daar wijs ik wel op dan toch slechts tien procent van de leden vrouwen van de VVD uitmaken. Ik zou dus willen stellen dat voor de praktijk er geen enkel probleem kan zijn als het hoofdbestuur het voorstel 7.1.2 zou terugnemen en in aangepaste vorm in november zou indienen en dat het in deze vorm naar mijn smaak verdient te worden verworpen omdat je niet het kamercentralebestuur en de afdelingen de bevoegdheid tot kandidaatstelling moet ontnemen. Dan kom ik bij 7.1.1 dat vloeit in gene dele voort uit de statuten van de vrouwen dat kan volgens de statuten van de vrouwen op velerlei andere manieren worden geregeld en de vorige spreker heeft al gezegd hier kunnen zelfs door een instantie van buitenaf personen

worden voorgedragen die niet tot de betrokken afdelingen of ondercentrale behoren. Soms misschien bij gebrek aan eenvoudig een aantal vrouwen die aangesloten zijn. Het lijkt me dat 7.1.1 zondermeer moet worden verworpen en dat je rustig aan de afdelingen en ondercentrale kunt overlaten. Ik denk dat in alle ondercentrales en afdelingen wel vrouwen in het bestuur zitten. Deze regulering is helemaal niet nodig. En als we over regulering spreken dan vind ik het toch wat typisch dat eerst het hoofdbestuur statuten van de vrouwen goedkeurt die min of meer in strijd zijn met onze statuten en daar dan de algemene vergadering gaat zeggen dat we dit nu zo moeten doen omdat in de statuten van de vrouwen staat. Dat lijkt me formeel een heel verkeerde gang van ~~ZK&X~~ zaken.

Dank u wel. Wie van u nog.

Niemand. De heer van de Berg over de reglementen.

Ja voorzitter je kunt inderdaad gaan praten over de reglementen en dat is goed om het dan dadelijk allemaal te doen, maar ik denk dat het veel beter is om eerst een opmerking vooraf te maken. Ik kan me voorstellen dat de algemene vergadering wellicht wat vreemd er tegenaan heeft gekeken dat eerst de statuten van de vrouwen zijn door het hoofdbestuur aanvaard en dat nu als konsekwentie van het een en ander dat dan de algemene vergadering gaat beslissen over wijzigingen in het huishoudelijk reglement. Maar dat heeft een voorgeschiedenis. En ik heb al die algemene vergaderingen sedert 1975 mogen bijwonen. En ik denk dat het vandaag de zesde of zevende keer is dat gesproken wordt over het funktioneren en daarmee ook reglementeren van de organisatie vrouwen in de VVD. Daar gaat een hele geschiedenis gaat daaraan vooraf. In dat kader wil ik ook de opmerking plaatsen dat onder andere professor van der Grinten een geheel andere uitleg geeft aan het rechtsinstituut van stichting dan menigeen vandaag misschien meent. Wij komen niet zomaar met aangeslotenen aanzetten. Dat heeft een achtergrond. Het is zo dat er een hele ontwikkeling aan de gang is in het kader van de stichtingen in Nederland en dat het begrip aangeslotenen niet uniek is voor de organisatie vrouwen in de VVD, maar dat er veel meer stichtingen een ideeëel doel nastreven, geen beheerstichtingen dat die inderdaad het element van aangeslotenen kennen. Daarmee tendeert de stichting naar een vereniging. Dat is dan even deze opmerking vooraf. Tweede opmerking. We hebben heel veel instellingen in de partij waarbij niet alle leden betrokken zijn in het kader van de kandidaatstelling. Ik geef u het meest sprakelende voorbeeld. Een deel van het hoofdbestuur wordt aangewezen door de kamercentrales en alle andere leden in de partij hebben maar af te wachten wie namens een bepaalde kamercentrale zitting neemt in het hoofdbestuur.

Dus dit is ook een voorbeeld waarin je kunt zien dat je partitueel werkzaam kunt zijn en dat op die wijze toch de democratie op een bepaalde wijze weer gestalte krijgt. Ik geloof namelijk niet dat als men opneemt een vertegenwoordiger met adviserende stem en denk ook even aan de staten- en raadsleden waarin ook deze elementen in onze reglementen en statuten voorkomen dat je daarmee dus die partijdemocratie dat je die daarmee geweld aandoe Ik kan alleen maar zeggen deze wijziging die zijn natuurlijk altijd voor verandering vatbaar. Alles is daarin mogelijk. Maar om het plaatje te schetsen van een situatie die niet zou stropen met onze partijdemocratie daar neem ik toch heel duidelijk afstand. De vrouwenorganisatie bestaat sedert jaar en dag. Vervult een bepaalde functie in het geheel, is een categorale organisatie die onder andere op een bepaald niveau de VVD vertegenwoordigt waar wij anders nooit vertegenwoordigd zouden kunnen worden. Het is dus van zeer groot belang dat de partij het functioneren van die vrouwenorganisatie ondersteunt. In dat kader zijn wij bezig geweest, is er uitmuntend overleg geweest met de vrouwenorganisatie, zijn we gekomen tot nieuwe statuten en een huishoudelijk reglement en ik vraag u begrip om tegen die achtergrond vandaag de beslissingen te nemen. Dan voor wat die reglementen zelf betreft. Ik denk dan zijn er zeer zeker hier vertegenwoordigd vertegenwoordigsters van de vrouwenorganisatie dat die nog even kunnen aangeven waarom zij op het een en ander prijs stellen. Ik denk dat het goed is dat dan de algemene vergadering dat weet. Want het is veel meer zou je kunnen zeggen een gevoelskwestie dan dat het een kwestie is van precies alle cijfertjes en alle lettertjes. Daar wou ik het eventjes bij laten voorzitter.

Dank u wel. Mevrouw AVerink.

Mijnheer de voorzitter er wordt uitdrukkelijk een beroep gedaan op onze organisatie om nogmaals uit te leggen waarom het zo belangrijk is dat de vrouwen in de VVD meedoen. Ik ben heel blij dat de heer van de Berg het belang van de VVD bij de vrouwenorganisatie heeft geschetst en ik denk dat het belang vooral ligt in het goed met elkaar optrekken en goed van elkaar weten waar men mee bezig is. En juist dat bezig zijn gaat op zeer vele niveaus. In de afdelingen zijn mensen bezig bezig, vrouwen misschien ook in een vrouwenorganisatie. En het is heel erg spijtig wanneer dat bezig zijn voor eenzelfde doel, namelijk als VVDlid voor het belang in deze maatschappij als dat niet sou sporen met een afdeling. Dus allereerst belang van beide kanten om het contact mooi en goed te houden. Ook op ondercentraleniveau kan men hetzelfde zeggen. In de kamercentrale is al heel lang deze vertegenwoordiging vanuit de kamercentrale naar de vrouwen

georganiseerd en geregeld. Ik denk ook dat als men kiest voor een vrouw uit de groep van aangeslotenen het misschien niet eens zo belangrijk is wie de kandidatuur stelt. Dus wat betreft denk ik dat wij niet zo heel erg veel problemen hebben. En wij gaan ook in het hoofdbestuursniveau is er ook een vertegenwoordiging van de vrouwen. Ik denk dat het uiterst nuttig is. Ik denk wel dat men mag verwachten van de organisatie vrouwen in de WVD dat zij georganiseerd is in de afdeling waarin een vertegenwoordiging plaats vindt. Dus dat zijn geen losse vrouwen. Er wordt niet zomaar iemand als adviserend lid toegevoegd aan een bestuur. Maar vanuit een georganiseerde groep komt een vertegenwoordiger met adviserende stem.

Ik ondersteun uw betoog van harte.

Mijnheer Meijeraan in tweede instantie. In eerste instantie niet. Dan mijnheer Meijeraan.

In grote lijnen ondersteun ik ook het betoog van mevrouw daar moet geen misverstand over zijn. Ik heb dan ook horen zeggen dat het niet zo belangrijk is wie de kandidatuur stelt voor de vertegenwoordiger van de kamercentrale in de adviesraad. Dat is precies wat ik heb betoogd. Er is een procedure die goed gewerkt heeft, waarom zou die worden gewijzigd. Het enige wat je moet wijzigen is en dat spreekt vanzelf dat je niet iemand in de adviesraad kan benoemen die niet is aangesloten. Het enige wat je moet wijzigen is dat je niet een vrouw in de adviesraad kiest maar een aangeslotene en dat is precies wat ik heb betoogd. En daarvoor hoef je het reglement niet op deze manier te wijzigen. Daarvoor hoef je het ook niet op dit moment te wijzigen. En bovendien is het ook niet exact voortvloeiend uit die statutenwijziging dus die statutenwijziging van de vrouwen respektierend blijf ik erbij dat je 7.1.2 op dit moment beter kunt terugnemen en aan de bedoeling van mevrouw en van mij en van toch ook een deel van de vergadering als je alle klappers voor ons beide samentelt dan is het vrijwel de hele vergadering kunt voldoen. Dat is wat 7.1,2 betreft. Over het betoog van de heer vd BERg toch ook nog even 7.1.2. Juist dat hoofdbestuurslid uit de kamercentrale is exact vergelijkbaar met de huidige methode waarop de vertegenwoordigster van de kamercentrale wordt gekozen en eerst gekandideerd. Voor het hoofdbestuur kan het bestuur van de kamercentrale en kunnen afdelingen kandidaten stellen. Dat kon ik tonutoe voor de vertegenwoordigster naar de adviesraad. Dat moet je zo laten en dan moet je de 20 willekeurige leden vervangen door 20 aangeslotenen en dan dacht ik dat alles op de beste manier geregeld was en in pais en vree en dat onderstreept het belang van een goede vertegenwoordiging van de vrouwen.

Tussen twee haakjes voor mijn part zouden dat niet 10% maar 100% moeten worden dan had je ook nog een andere schakering ertussen en had je er misschien wat meer vrije vrouwen tussen dan nu, maar dat daargelaten. 7.1.1.

Daar blijft natuurlijk het element van het van buitenaf benoemen en dan wou ik er ook op wijzen dat de tekst niet zo erg geslaagd is want dat is dan tenzij ze niet uit andere hoofde deel uitmaakt van het bestuur. Wordt er iemand aange-
wezen.

Nu u kunt begrijpen dat een orgaan dat iemand kan aanwijzen nooit zegt er zit er al een. Er is altijd nog wel een tweede die daarbuiten kan komen. Maar naar mijn idee zou het zo moeten zijn dat een aangeslotene reeds in het bestuur zittende er geen behoefte is om er nog een te kiezen, maar dat je overigens voor mij best de adviserende stem in een rechtmatige stem zou kunnen omzetten. Mits de benoeming geschiedt door de ledenvergadering en mits de benoeming geschiedt door de centrale vergadering van ondercentrale. Ook hier is geen enkele reden om hard te lopen en dus kunnen we 7.1.1 rustig verwerpen en 7.1.2 vragen of u het zou willen terugnemen ter nadere overweging. Ik heb niet alle vergadering en vanaf 75 bijgewoond, maar ik dacht dat dit volkomen spoorde met de gang van zaken totnutoe.

Mijnheer Boerman.

Ja voorzitter, ik denk dat ik die argumenten die al genoemd zijn maar oversla. Wat er dan overblijft zijn de argumenten die door uw secretaris genoemd zijn met name in de zin dat de stichting organisatie vrouwen in de VVD een categorale organisatie zou zijn. Dat was dus wel vroeger zou met de organisatie vrouwen in de VVD, waar ieder vrouwelijk VVDlid lid van was. Dat is niet meer zo. Bij de huidige stichting waarbij men lid moet worden. En dat betekent dus dat een aparte organisatie in staat is om mensen te benoemen in het bestuur. Daar gaat het principieel om.

Dank u wel.

Ja daar wil ik even op antwoorden. Dat was men niet want voor die tijd kende men helemaal niet het instituut in Nederland van de aangeslotenen bij een stichting en een stichting kent verder geen leden. Dus die organisatie die heeft bestaan vanaf 1946-47 en dat was altijd een wat schimmig geheel als ik het zo mag zeggen waar men niet goed raad mee wist, want in wezen was de stichting alleen een beheersinstituut en een hele ontwikkeling is daar gekomen en dat is nu uitgelopen in de mogelijkheid van een stichting met die aangeslotenen. Dus dit is geheel nieuw.

Dit is pas een jaar of zeg maar 7-8 in Nederland is dat aan de gang. Dus u praat nu over een situatie uit het verleden die helemaal niet bestaan heeft. Want die stichting die was er wel, maar er waren helemaal geen leden. En dat men eventueel zei ja wij zijn vrouwen enz. enz., ja dat beruste in wezen op niks.

Mevrouw Averink.

Mijnheer de voorzitter wat betreft het tweede punt wat aan de orde staat namelijk het toevoegen van die aangeslotenen zijn bij de stichting is uitdrukkelijk noodzakelijk omdat men anders uit de verkeerde groep zou kunnen putten. Wat het eerste punt betreft lijkt het mij ook noodzakelijk dat de vertegenwoordiger met adviserende stem van de organisatie vrouwen in de VVD van de aangeslotenen daarbij specifiek zo gekozen worden en zo naar dat betuur gaat en niet toevallig iemand die in een andere functie van dat bestuur zit deze taak erbij geschoven krijgt. Het moet een duidelijkheid blijven en ik denk dat die duidelijkheid het beste gediend is met iemand gekozen uit die aangeslotenen naar dat bestuur en niet andere functie daar als excuus nemen om haar daar in te brengen.

Dank u wel. Enig overleg.

Dames en heren het amendement tussen aanhalingstekens van mevrouw Averink kan in dit stadium van de besluitvorming niet meer in behandeling worden genomen. Wij dienen over te gaan tot de stemming over 7.1.1. en 7.1.2. Het toevoegen en wij behandelen vanzelfsprekend ook nog het amendement van de afdeling Loenen Vreeland, Is er iemand uit Loenen-Vreeland die dat wil toelichten. Het is ongewenst geacht. Dan denk ik dat wij eerst gaan stemmen over de nieuwe artikelen en vervolgens over het amendement van Loenen. Dus eerst over 7.1.1, dan over Loenen en dan over 7.1.2. Ik wil graag de blauwe kaarten voor het voorstel tot wijziging van de statuten en reglementen op 7.1.1.

De uitslag van de stemming is voor het voorstel zijn uitgebracht 473 stemmen en tegen het voorstel zijn uitgebracht 345 stemmen.

Dank u wel dan is het voorstel aangenomen.

Zijn we bij het amendement van de afdeling Loenen. Gaan we ook over stemmen. Witte kaarten voor Loenen, tegen. Blauw voor, Oranje voor. Aangenomen. Dank u wel.

Dan zijn we bij het agendapunt 7.1.3. Het nieuwe artikel 53.1

Mijnheer Hilarides hebt u nog behoefte aan het geven van een toelichting.

Ja voorzitter in eerste instantie dacht ik niet. Er is dus een amendement ~~in~~innengekomen van de kamercentrale Haarlem. Wij hebben als hoofdbestuur er de voorkeur aan gegeven om ons voorstel te handhaven. Maar het kan zijn dat vanuit de zaal een reactie komt en dan wil ik daar graag op reageren.

Mijnheer Bakker heeft het woord.

Voorzitter de kamercentrale Haarlem heeft haar amendement ingediend met puur de overweging dat een direkt betrokken orgaan binnen de partij die moet gaan spreken over een orde-reglement dat dat een beste wijze is om dat intern zelf te bespreken. Zij kennen hun eigen organisatie het beste. Hoe zij functioneren in de praktijk. Om tegelijkertijd als een orde-reglement daarop zo goed mogelijk af te stemmen dat is de overweging geweest en dat dan terug te laten vloeien ~~aan~~ een hoofdbestuur ter goedkeuring dat is overduidelijk. Maar het lijkt me gunstig om zeker de partijraad daar zelf even bij te betrekken.

Dank u wel. iemand anders nog uit de zaal. Niet dan mijnheer Hilarides.

Heel kort voorzitter. Onze benadering is in feite iets anders geweest namelijk in feite hoe gaan wij in de partij de rapporten van de Teldersstichting behandelen. Dat kan natuurlijk in de partijraad zijn, maar dan achten wij het toch beter dat het reglement door het hoofdbestuur van de partij wordt vastgesteld uiteraard onder verantwoordelijkheid van het hoogste orgaan van de partij de algemene vergadering . Er zijn meer regelingen in de partij. Straks ook de regeling van de partijcommissies. Die worden ook door het hoofdbestuur vastgesteld En wij dachten dus dat dit een vrij eenvoudige procedure was om dat op deze wijze te doen.

Dank u wel. Mijnheer Meijeraan.

Voorzitter die verwijzing naar die partijcommissies die verwondert met wat. Dat staat ook in de toelichting op het voorstel. Dit voorstel van het hoofdbestuur is min of meer in overeenstemming met het voorstel over de partijcommissies. Nu is er voor de partijcommissies een amendement van de commissie binnenlandse zaken, justitie waar het hoofdbestuur een zeer lovend oordeel over geeft. Dus gaat die partijcommissies andersgeregeld worden dan men destijds in het

hoofdbestuur dacht. Ik neem aan dat u dat commissievoorstel binnenlandse zaken-justitie overneemt. En daar blijft dus in het huishoudelijk reglement het een an ander staan en dat is nu net de bedoeling van het amendement van de kamercentrale Haarlem dat is punt 1. Dat je de partijraad zoals de heer Bakker terecht opmerkte zelf zijn eigen reglement laat vaststellen. Maar bovendien staat in de huidige regeling van het rapport de Telderstichting dat die regeling behoort te worden gewijzigd door de partijraad. En ik vind het op zijn minst bijzonder onelegant om via een wijziging van het huishoudelijk reglement die bepaling te omzeilen en niet de partijraad te raadplegen over het zelf vaststellen van een eventueel gewijzigd reglement rapporten Telderstichting. En dit temeer voorzitter omdat het voorstel van het hoofdbestuur naar ik aanneem een uitvloeisel is van een in de partijraad ingediende motie die ter vinden van advies in de handen van het hoofdbestuur is gesteld maar die toch in eerste instantie in de partijraad hoort terug te komen en ik dacht dus dat er geen enkele reden was om anders te besluiten dan het amendement van de kamercentrale Haarlem doet. Ik begrijp ook uit de woorden van de heer Hilarides dat hij daar ook niet al te veel moeite mee zou hebben al heeft hij dat niet zo rechtstreeks gezegd. En bovendien komt er dan nog bij dat in het voorstel van het hoofdbestuur het na artikel 53 wordt gebracht met een opschrift taakstelling, het woord taakstelling toegevoegd aan het opschrift en de taakstelling hebbende statuten. En misschien zou ik in de partijraad of in de algemene vergadering eens over de taak en de afbakening van taken van het hoofdbestuur aan de partijraad moeten spreken. Maar via een wijziging van het HR dat door taakstelling ergens in het hoofd van het artikel op te nemen. Ik mag de vergadering met klem aanraden om de partijraad het volle pond te geven met de huidige regeling Telderstichting die volgens die regeling ter beoordeling van wijziging in eerste instantie bij de partijraad zou liggen. En dus dit voorstel af te wijzen door het amendement kamercentrale Haarlem aan te nemen.

Dank u wel. Mevrouw van Scherpenberg.

Dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik hoor mijnheer Meijeraan zeggen dat mijnheer Hilarides niet zoveel moeite heeft met die motie van Haarlem. Ik zou dat betreuren ls hij erniet veel moeite mee had, want ik denk dat een reglement van orde altijd een hoofdbestuurskwestie is en dat het helemaal niets met de partijraad te maken heeft of je nou een regeling maakt van het hoofdbestuur of een reglement van orde zoals dat tegenwoordig heet. Dat is altijd zo gebeurd en ik zou het jammer vinden als mijnheer Hilarides voor de motie van Haarlem was.

Dank u wel. Iemand anders nog in tweede instantie. Niet. Dan is het woord aan de heer Hilarides.

Voorzitter het is vrij eenvoudig. Ik sluit me volledig dus bij de laatste spreker aan. En ik heb dus inderdaad wel moeite dus met het voorstel van de kamercentrale Haarlem en ik geloof dus ook dat het veel beter is dat dit soort reglementen door het hoofdbestuur in de partij worden vastgesteld en ik zou dan ook de vergadering in overweging willen geven het hoofdbestuur hierin bij te willen vallen.

Dank u wel. Dan kunnen we overgaan tot de stemming. Eerst stemmen we over 7.3.1. en dan over het amendement. Eerst over het amendement dat is prima. Over de plaatsvervangende leden van de commissie van 3. Het woord is aan de voorzitter van het stembureau.

Dank u wel voorzitter. Met uw goedvinden gaan we even terug naar punt 5. Er zijn uitgebracht totaal 877 stemmen, daarvan zijn 7 stemmen ongeldig en 2 waren blanco zodat er overblijven 868 geldige stemmen. De meerderheid is dus 434. Hiervan zijn uitgebracht op de heer van Putten 113 stemmen, op mevrouw Brouwer 751 op de heer Talhammer 760 en voor de heer Bom 821.

Dank u wel. Daarmee zijn gekozen mijnheer Bom, mevrouw Brouwer en mijnheer Talhammer. De afdeling Sneek klapt voor kamercentrales. Prima dan zijn we bij 7.1.4. wijziging artikel 60 commissies van advies en daarop zijn enkele amendementen en is een motie, enkele moties ingediend. Wie van u wil het woord voeren over het voorstel. Mijnheer Meijeraan.

Namens de commissie Binnenlandse zaken hoef ik niets te zeggen, want zoals ik het begrijp het hoofdbestuur stemt met dit amendement in dus is dat geen probleem. Maar wij hebben dat voorstel in de commissie gemaakt overeenkomstig de regeling die aan de partijcommissie-voorzitters was voorgelegd en daarin stond dat het DB ook periodiek de leden van de commissies zou benoemen. Er is nu een motie van de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek een motie die zegt zou je de periodieke benoeming niet overlaten aan het hoofdbestuur. Dat is eens in de vier jaar, dat is een breed samengesteld college en dat gaat het om de juiste afweging van de benoeming in die commissies. Die motie van de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek die ontraadt u ofschoon u -e strekking ervan wil laten meewegen. Dat vonden we een tikkeltje op de weegschaal niet helemaal in evenwicht. Slaat die nu aan de een of andere kant.

Maar ik kan u na overleg met de voorzitter van onze commissie binnenlandse zaken zeggen dat de commissie binnenlandse zaken geen enkel probleem heeft als in haar amendement in 60.2 de benoeming niet aan het dagelijks bestuur maar aan het hoofdbestuur zou worden overgelaten. De periodieke benoeming overeenkomstig de motie Gooi- en Vechtstreek die dan zou worden ingebracht in het amendement binnenlandse zaken en justitie-

Dank u wel. Mevrouw Reesink.

Voorzitter de afdeling Sneek trekt zijn motie in ten gunste van de amendementen van de commissie binnenlandse zaken en justitie als die wel aangenomen worden.

En dat zal wel dus dat is mooi. Dank u wel.

Iemand anders nog het woord. Niemand. Dan is het woord aan de heer Hilarides.

Ja voorzitter nog even naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Meijeran Het is inderdaad de bedoeling van het hoofdbestuur om de nieuwe tekst van het amendement van de commissie binnenlandse zaken en justitie over te nemen zoals het hier in vrijheid en democratie is afgedrukt. En het is niet zo dus dat zegt er zit enige discrepantie tussen de opmerkingen van die verwoord staan in de motie van de ondercentrale Gooi- en vechtstreek. Die motie daar zitten verschillende elementen in en die elementen die natuurlijk in strijd zijn met bepaalde bepalingen uit ons voorstel aangevuld met het amendement die kunnen we natuurlijk binnen het hoofdbestuur niet van een positief voorzien. Er zijn een paar andere opmerkingen die we dus wel in gunstige zin willen meewegen. Zo moet u eigenlijk het advies van het hoofdbestuur interpreteren.

Kunt u dus gerust tegenstemmen mijnheer Meijeraan.

Ik wil ook gerust voorstemmen, want er zit helemaal geen kwaad in die motie Gooi- en Vechtstreek. Ik zou dat toch graag willen bepleiten.

Dat mag, we gaan over tot de stemming. Over het amendement van de afdeling Zwolle. Blauwe kaarten voor Zwolle. Van de commissie binnenlandse zaken en justitie is overgenomen en de motie van de afdeling Sneek ingetrokken zodat we in eens bij de kostenvergoedingen zijn 7.1.5. wijziging artikel 67 van het huishoudelijk reglement. In artikel daar zijn 2 amendement, 3 amendement en 1 motie ingediend. Zwolle, Gooi- en Vechtstreek, Laren-Blaricum en de afdeling Hilversum. Is er iemand van u dit over dit agendapunt het woord wil voeren.

Niemand, mijnheer Meijeraan.

Gooi- en Vechtstreek voorzitter en nu spreek ik wel als vertegenwoordiger van die ondercentrale. Er zitten in uw voorstel drie onderdelen. Het eerste onderdeel is dat u uit de huidige regeling wegschrapt dat mensen die wat kosten voor de VVD maken aanspraak zouden kunnen maken op vergoeding. Wij achten het een verkeerde gedachte om dat te schrappen. Het is duidelijk dat vele hun diensten belangeloos ter beschikking stellen casu quo tegenover de declaraties een gift stellen, maar als je geen aanspraak geeft op vergoeding dan krijg je toch een soort discriminatie dat je voor bepaalde functies mensen niet kunt krijgen die de kosten daarvan niet zelf zouden kunnen dragen. Wij begrijpen ook niet het is niet gedocumenteerd waarom of het hoofdbestuur dit stukje van de bepaling wil schrappen en we hebben dus voorgesteld om dat deel te handhaven en we nemengraag wat overwegingen zijn om dat aanspraak maken op vergoeding van gemaakte kosten integraal te doen vervallen. Tweede onderdeel is dat u de mogelijkheid van salariering wilt openen. En dan alles over een kam scheert en alle leden van bestuur en van centrales en afdelingen en hoofdbestuur en dagelijks bestuur wilt kunnen laten honoreren. Dat gaat de ondercentrale Gooi en Vechtstreek veel te ver. We hebben ook nooit gemerkt dat daar aanleiding toe zou zijn. Je kunt altijd iemand in dienst nemen om bepaalde werkzaamheden te doen. Die kun je salarieren, maar in een bestuur moet het hoge uitzondering zijn dat onder de normale bestuursleden onder de reguliere bestuursleden iemand zit die mede financieel belang heeft bij zijn baantje. Het tweede deel van ons amendement is dan ook om de leden van besturen van de VVD en centrales van afdelingen in beginsel niet als zodanig te doen salarieren. Handhaving van de bestaande bepaling. Maar een uitzondering te gaan maken. Een uitzondering die nuttig en nodig kan zijn. Dat is de uitzondering van een lid van het dagelijks bestuur. Maar dan stelt u voor dat het hoofdbestuur daartoe kan besluiten. Wij menen dat je openheid moet hebben dat hoeft niet arbeidsvoorwaarden volledig te zijn en al dan niet 36-urige werkweek. Of 60-urige, dat is in de praktijk waarschijnlijk nog zal overtreffen, maar dan willen we dat de algemene vergadering bij de benoeming van een lid van het DB als zodanig weet waar het over gaat en ontheffing verleent van een normale bepaling dat bestuursleden niet worden gesalarieerd zeker niet van afdelingen en centrales, zeker niet het hoofdbestuur maar ook voor het DB niet anders dan bij uitzondering.

Dank u wel iemand anders nog. Mijnheer Klein.

Ja voorzitter ik heb eigenlijk meer een vraag. Want op zichzelf ontgaat mij even de logica van het voorstel van het hoofdbestuur.

Daar waar het gaat over 67.2 dus het nieuwe voorstel, daar waar het gaat over het feit dat in principe niet, maar in het geval dat er een hoofdbestuurslid is dan bepaalt het hoofdbestuur. Maar op het moment dat we over een centrale-vergadering praten is het niet meer een algemeen bestuur of iets dergelijks maar dan is het ook weer het hoofdbestuur. Op afdelingsniveau dan is het ook niet de afdeling of het algemeen bestuur van de afdeling, maar dan is het ook weer het hoofdbestuur. In dat opzicht is de logica met betrekking tot het voorstel van zowel Laren-Blaricum als Hilversum mij wat duidelijker dat je het de bevoegdheid om af te wijken geeft aan de algemene vergadering van de desbetreffende organisatie. Dat op zichzelf komt mij logischer voor.

Dank u wel. Mijnheer Lugtenveld.

Voorzitter er was daarnet een spontane discussie daar waar ik zat over de vraag is er bezien in hoeverre het nadrukkelijk formuleren van het niet hebben van een recht op vergoeding konsekwenties heeft voor mensen die eventueel gemaakte kosten wel fiscaal willen aftrekken. Het is namelijk zo als je recht zou hebben op een vergoeding en je zegt tegen de partij, laat maar ik stel geen prijs op een onkostenvergoeding dan is dat natuurlijk een gift. Maar als je geen recht hebt op een vergoeding is niet hebben van een vergoeding ook geen gift meer in fiscale zin.

Dank u wel.

Ter Horst-afdeling Zwolle.

Wij trekken onze motie in ten gunste van het amendement van de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek.

Dat scheelt een keer gymnastiek. Iemand anders nog het woord. Niet. Dan is het woord aan de penningmeester.

Dank u wel voorzitter. In de eerste plaats over het woord aanspraak en kon gegeven worden. Aanspraak geven op het is eigenlijk in verband met onze juridische adviseurs. Ze hebben ons aanbevolen om het woord aanspraak niet te gebruiken omdat het onder omstandigheden tot een juridische procedure zou kunnen leiden. Als u in een conflictsituatie zou geraken dan zou een iemand een bepaalde afdeling ondercentrale, kamercentrale aansprakelijk kunnen stellen voor omdat er staat aanspraak op. Er wordt nu gebruikt kan. Zeer terecht kan en ik geloof ook dat het in de meeste gevallen het ook zal gebeuren, het gebeurt nu ook.

Dus het is eigenlijk een zuiver juridische wijziging van aanspraak naar kan. Het antwoord op de heer Lugtenveld. Fiscale konsekwenties daarvan die zullen niet bestaan want er staat duidelijk kan. Wanneer kan dat dan wel. Als het betreffende bestuur in casu wordt dat natuurlijk gedelegeerd aan de penningmeester zal zeggen goed ik vind het terecht als een lid in dit geval gebeurt. Het kan dus het wordt gedaan en daarmee is de fiscale gevolgen daarvan veilig gesteld in die zin dat er dus dan een onkostenvergoeding blijft in de zin van het huishoudelijk reglement in het artikel. Dus dat ten aanzien van het woord aanspraak. Ten aanzien van het amendement van de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek. Ik geloof dat de besluitvaardigheid van dergelijke toch subtiële aangelegenheden die toch in beperkte kring behandeld moeten worden en daar bij het hoofdbestuur ook behandeld zouden kunnen worden niet goed is om alleen te zeggen dat kan alleen voor het aanzien van de leden van het dagelijks bestuur gelden. Ik kan me heel goed voorstellen dat bepaalde omstandigheden in een bepaald bestuur van een kamercentrale, ondercentrale of een afdeling toch dat men zegt ja wij willen iemand ontzettend graag hebben die deze functie moet vervullen. Ik weet dat deze functie ontzettend veel tijd, energie en wat niet meer kosten. Sommige van ons kunnen dat op zichzelf opbrengen. Andere kan ik me voorstellen dat het daar problemen oplevert. Ik geloof dat het dan goed is dat die mogelijkheid dan toch geopend wordt voor andere waarbij het hoofdbestuur dan moet besluiten omdat we toch zorgvuldig willen omgaan met de vrijwilligheid van de activisten. Die vrijwilligheid is een groot goed en ik geloof dat we dat erin gelegd hebben om die besluitvorming te handhaven bij het hoofdbestuur dat we erin gelegd hebben dat we die vrijwilligheid met zorgvuldigheid wordt behandeld en wordt gekoesterd. Tot zover het antwoord. Dus ik zou u toch wel grote moeilijkheden met ik dacht vanuit de verantwoordelijkheid zou ik de vergadering toch willen aanbevelen het amendement van de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek niet te willen aanvaarden. Een ander punt is natuurlijk van belang, de slagvaardigheid die dan ook toch voor een stuk verloren zou kunnen gaan.

Mijnheer Meijeraan.

Het eerste deel voorzitter ik hecht niet aan het woord aanspraak er staat vergoeding nu. Dat woord mag best blijven bestaan. Maar mag worden gegeven dat lijkt me helemaal niet zo geslaagd. Kan worden gegeven klinkt al iets aardiger, dan heb je tenminste een mindere betutteling ten opzichte van dat bestuur dat dat zou mogen doen. Maar ik vraag me af waarom of er niet zou kunnen staan worden in beginsel de gemaakte kosten vergoed. Dan denk ik dat je de juridische problemen ook niet hebt en dat je dat duidelijk in beginsel voorop zet.

Ik zou graag in overweging willen geven dat het HB de tekst van zijn 67.1 nog eens bekijkt en als dat in deze richting kan worden gewijzigd heeft de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek daar alle vrede mee. ~~Het overnemen van mogen~~

Het overnemen van mogen kunnen in plaats van mogen daar kan ik volledig vrede mee hebben. Het drukt het inderdaad iets beter uit.

Er wordt in beginsel gegeven gaat u te ver.

Ja ik denk dat dit wat lastig is dat de heren dat onderling even regelen.

Meijeraan.

Nou de vergadering luistert mee dus die kan altijd ingrijpen. Maar het andere is natuurlijk veel belangrijker. Wordt in beginsel gegeven. Enige samenspraak chten uw rug om. Ten eerste vraag ik me af of ooit in de kamercentrales, afdelingen dit zo heeft gespeeld dat het een probleem zou zijn dat je daar niet de goede mensen zou hebben kunnen krijgen met een gesalarieerde kracht. Ik heb idee dat je het beginsel van de vrijwilligersarbeid hier moet handhaven en dat je in de besturen van onder- en kamercentrales niet in de positie moet brengen dat een van allen een betaalde kracht is tegenover de anderen. Dan neem e iemand in dienst en daar is geen enkel probleem mee. Een bestuurslid van zo'n organisatie moet iets kunnen delegeren en kan dus volledig goed werken met een kracht in dienst van het bestuur. En dan de vraag van de slagvaardigheid. Nou dat is nou juist het punt. Als u vandaag een DBlid benoemt en over een aantal weken komt u tot de ontdekking dat u eigenlijk een salariering zou willen voorstellen en zou willen besluiten dan bent u zelf te weinig slagvaardig geweest dan bij het voorstel aan de vergadering zou dat mede moeten worden uitgesproken dat je niet kunt verlangen dat een prganisatie als deze een onbetaald voorzitter heeft. Maar dan mag de algemene vergadering dat best weten, best besluiten zonder nogmaals zonder dat men in de details van de arbeidsvoorwaarden zou moeten vervallen. Dat is een subtiel punt en dat laat men over aan het hoofdbestuur met de principebeslissing lijkt me te behoren met het hoogste orgaan van de partij en dat is de algemene vergadering. En die is altijd bijeen als je een nieuw DBlid benoemt, dat kan nou eenmaal niet zonder. Dus de slagvaardigheid is volkomen gewaarborgd als u slagvaardige voorstellen doet.

Nee natuurlijk niet mijnheer Meijeraan. Theorethisch klinkt het natuurlijk allemal we redelijk, maar daar kan je toch niet mee werken. Stel dat we naar een nieuwe voorzitter moeten zoeken.

Dat moet niet uitgesloten worden geacht. Dan kan ik zeggen ja wellicht is er een mogelijkheid tot honorering maar dat kan ik pas op de algemene vergadering waar je gekozen wordt aan de orde stellen. Dat kan toch niet. Dat moet je toch als hoofdbestuur tussentijds slagvaardig over kunnen besluiten.

Nou u mag het wat mij betreft ook behoudens in het geval dat daartoe door het hoofdbestuur wordt besloten is uw voorstel en onze tekst is om er van te maken algemene vergadering. Wij kunnen best in het vooruit overwegen dat we een betaalde voorzitter moeten hebben.

Nee dat kan ook niet.

Ten aanzien van wat de heer Meijeraan zegt. Ik vind dergelijke zaken zou in zeer subtiele omstandigheden moeten kunnen gebeuren. Ik acht het buitengewoon bezwaarlijk dat indien de partij een goede voorzitter of een ander bestuurslid zou vinden en men is er in het hoofdbestuur en het dagelijks bestuur van overtuigd dat er dan toch een honorering zou moeten plaatsen om dat hier in het openbaar, dit zijn toch grote vergaderingen waar iedereen aanwezig is over de persoonlijke financiële omstandigheden van iemand verantwoording te zouden moeten afleggen en daar in discussie te moeten treden of het nou wel nodig is of niet en hoeveel het dan moet zijn en dat soort dingen. Ik geloof dat het typisch iets is wat gedelegeerd moet kunnen worden aan een hoofdbestuur.

Het gaat niet om de persoonlijke omstandigheden, maar om het principebesluit. En wij kunnen als het principebesluit moeten laten nemen door een algemene vergadering daar zijn we niet voldoende slagvaardig en moeten, kunnen we niet spreken met kandidaten over de omstandigheden daarom is het noodzakelijk dat het hoofdbestuur daarover besluit en de algemene vergadering geeft in principe de mogelijkheid om een reden en dat weten we allemaal best in de partij hoe we erover denken en wat er gebeuren moet. Het is geen enkel misverstand over, maar laten we daar nou niet gaan proberen te overregelen zodat we er niet mee uit de voeten kunnen. Ik vind dit te zeer op de vierkante enz. Mijnheer Lugtenveld.

Ja voorzitter ik heb toch het idee dat ik niet een volledig antwoord heb gekregen van de penningmeester namelijk de vraag of niet het woord aanspraken moet worden gebruikt vanwege de fiscale als je alleen maar een bevoegdheid heb om een kostenvergoeding toe te kennen dat moet er dus eerst een besluit zijn, dan zou dus iedereen eerst een besluit moeten hebben die hij een kostenvergoeding krijgt voordat hij een gift kan doen naar mijn idee, in fiscale zin.

Ik zie u nee knikken.

Ik heb u uiteen gezet dit is een gedelegeerde bevoegdheid van de penningmeester. Zo werken de meeste besturen. De penningmeester beoordeelt de declaraties, uitbetalingen en eventueel in overleg met het medebestuur. Daarmee is het een bestuursbeslissing geworden dat het in het huishoudelijk reglement, kan, mag het betreffende bestuur doet het en daarmee is het gedekt door dit huishoudelijk reglement, deze bepaling uit het huishoudelijk reglement. En ik geloof ook dat daarmee, ik weet het eigenlijk wel zeker, dat daarmee ook de fiscale consequenties voldoende zijn afgedekt.

Dank u wel. Tenslotte mijnheer Klein.

Indirekt voorzitter heeft u mijn vraag in eerste instantie beantwoord namelijk door te stellen dat het hoofdbestuur slagvaardiger moet kunnen optreden in deze en ik denk dat dat een goed argument is. Alleen de volgende vraag is waarom moet de centrale in geval de centralevergadering of centraleniveau of op afdelingsniveau een dergelijk besluit genomen zou worden waarom moet dat dan naar het hoofdbestuur toe. Zou het dan niet veel slagvaardiger zijn door dat te delegeren op dat moment aan het algemeen bestuur van de kamercentrale. Het algemeen bestuur van bijvoorbeeld de ondercentrale. Dat gaat dan toch veel sneller.

Mijnheer de Monchy.

Ik geloof niet dat dat weer dat te ver zou gaan. Ik heb het daarnet gezegd kijk die vrijwilligheid waarop wij met z'n allen dat doen is natuurlijk een vreselijk groot goed. Ik geloof dat we deze dingen bij het hoofdbestuur moeten neerleggen deze verantwoordelijkheid. het hoofdbestuur is daarvoor ook aangesteld, vergadert regelmatig, kan ook zeer slagvaardig op dat gebied dan ook opereren. En we hebben het zowel van de kant van bezoldiging van de ene zijde hebben we het bij het hoofdbestuur gelegd. Ik geloof ook van deze kant uit van afdeling en dergelijk van ondercentrales ook bij het hoofdbestuur moeten komen.

Dat was het amendement van de afdeling Laren-Blaricum.

Mevrouw de Leve.

Voorzitter een vraagje. Wanneer het hoofdbestuur in het voorstel zou besluiten tot honorering betekent dat dat diegene die gehonoreerd wordt daarmee werknemer is geworden en aan de burgerlijke wetgeving van werknemers onderworpen wordt.

Want dat zou betekenen dat de afdeling, dat de algemene vergadering nooit meer van een voorzitter of wie dan ook gehonoreerd wordt af zou kunnen komen en daar zou ik echt tegen zijn.

Heel verstandige opmerking.

Ik ben natuurlijk met u eens mevrouw dat het nooit een arbeidsovereenkomst in de zin kan zijn die niet door wie dan ook en met name een algemene vergadering het hoogste orgaan doorbroken zou kunnen worden. Met zorg is hier het woord honorering gekozen. Het woord honorarium u kent dat een advocatenhonorarium, een doktershonorarium is niet direkt geïnspireerd op een arbeidsverhouding. Ik, er zal in bepaalde omstandigheden altijd met dit soort dingen naar de omstandigheden van diegene die de partij vindt dat een bepaalde functie benoemd moeten worden besloten, maar het is duidelijk niet de bedoeling uw antwoord om daar een arbeidsverhouding te scheppen in de zin dat die nooit meer doorbroken zou kunnen worden door deze algemene vergadering. Ik kan u de garantie geven dat deze mogelijkheid er altijd zal blijven.

Dank u wel. Wij kunnen overgaan tot de stemming over amendementen van de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek. Wordt ontraden door het hoofdbestuur.

Blauwe kaarten voor, tegen. Oranje kaarten..

Hilversum wijziging van het artikel. Is aangenomen.

Dan zijn we bij voorstellen van afdelingen en centrales het agendapunt 7.2.

Het eerste voorstel komt van de afdeling van de kamercentrale Amsterdam om in artikel 13.7 onder 2 van de statuten te schrappen dat in een gemeente meer dan een afdeling wordt opgericht. Een meerderheid van tweederde is daarvoor nodig.

Wie van u wil het woord voeren om een toelichting te geven bij dit voorstel.

Niemand. Het hoofdbestuur is ook duidelijk geweest.

Mevrouw de Leve.

Voorzitter het komt op mij over dat er wat problemen zijn in Amsterdam anders zou Amsterdam een dergelijk voorstel niet indienen. Ik denk voorzitter dat de statuten daarvoor niet dienen te worden gebruikt. Ik denk dat een afdeling of kamercentrale die problemen heeft in zijn eigen afdeling zie moet oplossen maar niet via een wijziging van statuten en daarom ben ik ook tegen deze wijziging.

Dank u wel. Mijnheer de Jong.

Ja mijnheer de voorzitter Amsterdam is van oordeel en daar hebben we ons ook

op het centraal sekretariaat heel duidelijk over georiënteerd dat er in de statuten wij een opscholing enkele jaren geleden iets is blijven hangen dat toch eigenlijk ongewenst is. En ik gun geen enkele afdeling de ellende die je hebt wanneer wat mensen met vreemde ideeën een separatistische aktie op touw willen zetten. Het kosten je een zee van tijd zee van energie die je beter kunt gebruiken. Het is dus helemaal niet zo dat Amsterdam nu de statuten wil gaan gebruiken of misbruiken om plaatselijke moeilijkheden te ekateren nee Amsterdam wijst er op dat de statuten zoals die nu luiden moeilijkheden kunnen oproepen die maar alleen ellende bezorgen.

Sterker nog de problemen zijn opgelost, want de betrokkene heeft een eigen partij opgericht.

Meijeraan.

Mag ik vragen voorzitter, het hoofdbestuur zegt als de algemene vergadering mocht besluiten het voorstel van Amsterdam te volgen enz. dan dient er dat en dat te gebeuren. Bespeur ik daar een zekere aarzeling bij het hoofdbestuur die zegt dat zou je eigenlijk niet moeten doen of is dat zomaar een veronderstelling.

Nee dan zoekt u er teveel achter.

Goed ik kon namelijk geen duidelijk advies lezen. Ik zou mevrouw de Leve willen bijvallen. De problemen met die man van die eigen partij die zul je nog op de ene noch op de andere manier in Amsterdam kunnen oplossen. Maar je krijgt ook niet zo gauw afdelingen binnen een gemeente, onderafdelingen of meer afdelingen in een gemeente. De constructie van een kamercentrale die tevens ondercentrale, tevens afdeling is kan ook problemen opgeven. Ik dacht dat de huidige statuten die de mogelijkheid openen mits mits mits onder voorwaarden dat die voldoende flexibel en waarborgend zijn dat er geen gekke dingen gebeuren. Het lijkt me dus helemaal niet nodig om de statuten te wijzigen. De bepaling die er staat kan goed werken, hoeft niet te werken als daar geen aanleiding voor is en laat die bepaling dus rustig staan. Geen enkele separatistische beweging kan hem zondermeer toepassen.

Ja u zegt het precies goed.

Nee kan er niets mee, maar in ordentelijke verhalen kan je hem heel goed toepassen. En laat hem dan staan als mogelijkheid die zich kan voordoen. Laat die statuten zoals ze bewust gemaakt zijn.

Ja en toen kostte dat dus inderdaad enorm veel ellende en energie om inderdaad dat te bewerkstelligen en vandaar dat het helemaal niet zo gek is wat Amsterdam voorstelt. We hebben daar bepaald gevoel voor. Dus leest u aub niet dat het hoofdbestuur de aarzelingen heeft bij het geven van een advies.

Ik denk dat wij kunnen overgaan tot de stemming van het voorstel van Amsterdam. En dan moet er een tweederde meerderheid zijn. Er moet heel zorgvuldig geteld worden. Blauwe kaarten voor. Dank u wel.

Dan zijn we bij 7.2.2. voorstel van de kamercentrale Haarlem. Is er iemand van het kamercentralebestuur die dat wil toelichten. Niet. Yet advies van het hoofdbestuur is duidelijk. Ik denk dat we kunnen overgaan tot de stemming. Blauwe kaarten voor. Een ander voorstel van de kamercentrale Haarlem maar dat wordt door het hoofdbestuur overgenomen en dan denk ik dat Haarlem daar niet zoveel problemen mee heeft. Kan stemming daarmee overbodig worden verklaard. Jawel. Dan is dat aanvaard met een kanttekening. 7.2.4. voorstel van de kamercentrale Dordrecht. Daar was het hoofdbestuur nog niet voor. Mevrouw van Scherpenberg.

Dank u wel. Ik wou het graag even toelichten hoewel de toelichting eigenlijk voor zichzelf spreekt. We hebben dit voorgesteld. Om 3 subartikelen te schrappen voor het reglement op de kandidaatstelling voor leden van de tweede kamer der staten generaal door de ervaring geleerd. Het heeft heel veel extra werk bezorgd, het heeft niets opgebracht. U ziet het bij de toelichting en we hebben gemeend om niet te wachten tot de evaluatie van de toepassing van de reglementen omdat je altijd het ijzer moet smeden als het heet is. En om dat nu nog de besturen aanwezig zijn en bestaan die dit meegemaakt hebben.

Ja maar u ziet dat wij ook zeer snel tot die evaluatie nu willen overgaan. Direkt na de verkiezingen het hoofdbestuur heeft zich er even niet mee bezig gehouden nog omdat we nog met die verkiezingen bezig zijn, maar direkt na de verkiezingen dan gaan we in het hoofdbestuur die evaluatiecommissie instellen. Het is een kwestie van.

Als u de amendementen van de Gooi- en Vechtstreek en van Vlaardingen behandeld heeft kom ik er nog op terug.

Ja maar die zijn nu meteen aan de orde. Ik stel nu meteen de moties van de ondercentrale Gooi- en Vechtstreek en van de afdeling Vlaardingen aan de orde. Iemand die daarover het woord wil voeren. Mijnheer Meijeraan.

Een vraag voorzitter.

Het advies op de motie Gooi- en Vechtstreek is dacht ik een soort instemming.

Met een kanttekening erbij.

Met een kanttekening maar in beginsel instemmend en als u die overneemt dan zijn wij dik tevreden. En het najaar van 86 als u het ijzer iets eerder zou kunnen smeden. Ik denk dat ondanks de verkiezingen je toch in juni bij de laatste hoofdbestuursvergadering voor de vakantie best al aan de commissie zou kunnen toekomen dan kan die commissie meteen na de vakantie aan de slag en dat scheelt een half jaar.

Dank u wel. Mevrouw van Scherpenberg.

Mijnheer de voorzitter nu kan ik er op ingaan omdat hier een toelichting is bij de motie ondercentrale Gooi- en Vechtstreek. En dat uw advies ook hier anders op is dan bij ons voorstel. ik denk als wij die werkgroep die u denkt te vormen inderdaad zou bestaan uit zoals de toelichting van de ondercentrale Gooi- en vechtstreek vraagt uit mensen uit het veld als die ook werkelijk uit die werkgroep zullen zijn en als u die garantie kunt geven dan gaan wij graag mee met uw advies en vragen wij geen stemming.

U geeft die garantie van die werkgroep mensen uit het veld.

Reken daar maar op. Niemand meer. Dan beschouwen we het voorstel als ingetrokken. Dank u wel. Dan zijn we bij de bespreking van het beleid van het hoofdbestuur. Dames en heren de op verzoek van de 38ste jaarlijkse algemene vergadering toegezegde notitie over het beleid inzake de aardgasprijs voor kleinverbruikers die gepubliceerd werd in vrijheid en democratie van april zou ik als daaraan behoefte is willen behandelen tijdens het beleid van de fracties. Morgen. En dan zijn allen die daarover het licht ook vanuit de politieke hoek willen laten schijnen aanwezig. Het voorstel tot het erelidmaatschap postuum van de heer Rietkerk zou ik vanavond om 8 uur willen behandelen tenzij daar bijzondere opmerkingen over te maken zijn nu. Indien dat niet het geval is neem ik aan dat u daarmee instemt. Dank u wel. Dan zijn we bij de bespreking van het beleid van het hoofdbestuur voor wat betreft de andere punten en deze keer hebben we gekozen voor een opsomming door de voorzitter en niet zoals ook weleens is gedaan het door de verschillende leden van het dagelijks bestuur behandelen van de eigen portefeuille. Ik zal in hoofdlijnen aangeven hoe het hoofdbestuur in de afgelopen periode op verschillende punten het beleid heeft gevoerd. In de eerste plaats is er iets veranderd in de werkwijze van het hoofdbestuurs zelf.

U weet dat er sinds jaar en dag in de partij gesproken wordt over verandering van de werkwijze van het hoofdbestuur. Daar zijn centimeters rapporten over geschreven inmiddels, maar een jaar of twee geleden is er een commissie geweest die op heel praktische wijze een aantal concrete aanbevelingen heeft gedaan hoe dat hoofdbestuur toch wat meer efficiënt te werk zou kunnen gaan dus niet een totale verandering van de hele systematiek, maar gewoon wat hoofdlijnen hoe of het ook anders zou kunnen. Het heeft geleid tot een veel meer efficiënte werkwijze nu omdat de hoofdlijnen van het beleid in het hoofdbestuur intensiever worden behandeld en de detailpunten en uitwerking van beleid meer aan het dagelijks bestuur wordt overgelaten. Daarmee was er ook aanzienlijk meer tijd om de politieke toestand in het hoofdbestuur te behandelen en dan niet in de zin zoals dat vroeger weleens ging van het stellen van allerlei interessante en boeiende vragen op onderdelen, maar de politieke hoofdlijnen komen nu in het hoofdbestuur aan de orde. Wij hebben in het hoofdbestuur nog niet de gelegenheid gehad om deze nieuwe werkwijze die nu ongeveer een jaar wordt gevolgd, iets minder om die te evalueren, maar wij hopen daar op niet al te lange termijn aan toe te komen. U ziet hoe voorzichtig ik de zaal in kijk. En sommige hoofdbestuur-leden en ex hoofdbestuur-leden daarbij even diep in de ogen zien.

Dat ten aanzien van de werkwijze van het hoofdbestuur. Het is een uitermate druk jaar geweest dames en heren omdat de verkiezingen moesten worden voorbereid en wel op driepunten. Het verkiezingsprogramma moest geschreven worden, een kandidaatstelling met een nieuw reglement en de campagne moest worden voorbereid. Het verkiezingsprogramma is deze keer geschreven door een onafhankelijke commissie onder aanvoering van de heer Ginjaars en dat was best een moeilijk besluit temeer omdat andere partijen daar juist wat van terug gekomen zijn. Ik kan u zeggen dat het het hoofdbestuur goed bevallen is. Kandidaatstelling met nieuwe reglementen heeft grote druk gelegd op enkele leden van het dagelijks bestuur en vooral ook op de staf van het algemeen secretariaat omdat erg veel vragen op ons afkwamen hoe het nu precies in de praktijk moest worden uitgewerkt. Wat de praktische konsekwenties waren van die nieuwe reglementen en ja nou laat ik voorzichtig reageren mede gelet op de besluitvorming van 5 minuten geleden dat we tot een evaluatie komen er zijn nogal wat kanttekeningen te maken bij de procedure is ons vermoeden. Ik denk dat dat dan ook wel zal gebeuren. De voorbereiding van 2 campagnes. Een hebben we inmiddels gehad dat was de gemeenteraadscampagne en de ander is de 2e kamercampagne is zeer vroeg begonnen die voorbereiding, zeer intensief begeleid en ik heb de indruk gelet op het aantal klachten dat ons anders bereikt en ons deze keer heeft bereikt dat we bepaald niet ontevreden mogen zijn met de organisatie van de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen. En misschien dat ik daar van u straks nog iets van kan hoeren hoe het bij u is overgekomen.

Het is een zo moeilijke organisatie, zoveel onverwachte dingen gebeuren er dat er zijn altijd ongelukken en altijd onverwachte dingen waarover mensen boos worden dat is nou een keer niet te vermijden. Daar moet je je bij neerleggen, maar de structuur van de organisatie was voor ons gevoel deze keer bepaald uitstekend boven de middelmaat. Dan zijn er toch ook behalve deze drie punten nog andere grote gebeurtenissen geweest. We hebben de viering van het 10-jarig bestaan van de Haya van Somerenstichting in de Ridderzaal gehad. Een vorming- en scholingscongres. En boven verwachting goed geslaagde bijeenkomst met vele honderden mensen en goede gedachtewisseling ik denk dat we daar voor wat de diepgang en de kwaliteit van de VVD dan ons als politieke partij bepaald een gunstige goede bijdrage hebben geleverd. Er zijn belangrijke internationale contacten geweest. We hebben vorig jaar het ELDcongres gehad in Groningen. Er werd tijdens het ELDcongres de afgelopen wekkens in Catania nog over gesproken in de zin van nou zoals we het in Groningen hebben gehad zoals het daar georganiseerd was zo was het hier toch bepaald niet. En dat compliment hebben de beide aanvoerders van de organisatie in Groningen overigens in Sicilie zelf kunnen opvangen. De heer van Bemmelen gesteund door het dagelijks en hoofdbestuur voert nog steeds iets van oorlog tegen de "SPO" uit Oostenrijk. U weet dat wij niet zo gelukkig zijn met de aanwezigheid van die partij in de liberale internationale. Mede in verband met de discussie rond mijnheer Waldheim. Is dat ook in andere landen wat meer doorgedrongen, is er wat meer aandacht voor gekomen. Oostenrijkers zijn zeer boos op de VVD omdat wij erin geslaagd zijn een meerderheid te krijgen van het congres wat gehouden zou worden in Wenen daat gecanseld te krijgen. Het wordt nu in oktober van dit jaar gehouden in Hamburg.

Ik wil een zeer groot compliment maken aan de algemeen secretaris. Ik heb dat bewust bij het jaarverslag niet gedaan omdat er nog een bijzondere prestatie van hem te vieren valt en dat is het vademecum voor bestuurders. Wij hebben jaren geleden vastgesteld dat de mutatiesnelheid bij afdelingssecretarissen zeer groot is. Dat er maar een jaar hooguit wordt gewerkt gemiddeld en dat de informatie-overdracht van voorgangers aan opvolgers niet altijd optimaal is ik zeg het voorzichtig. Daarom hebben we lang geleden de wens uitgesproken tot zo'n vademecum voor bestuurders te komen. DE heer vd Berg is erin geslaagd om een uiterst leesbaar boekje te produceren en dat is zeer kort geleden ten doop gehouden. Dat gevoegd bij het jaarverslag wil ik vandaag op deze algemene vergadering namens u allen Wim vd Berg zeer bedanken voor zijn bovenmatige inzet.

Een andere grote gebeurtenis is de nieuwe opzet van het commissiewerk. We hebben daar al even over besloten, maar voordat we even konden besluiten moest Hilarides daar zeer veel werk aan besteden en het jongerenbeleid staat verder op de agenda om nog besproken te worden. Dames en heren in zo'n jaar voor verkiezingen is het op het algemeen secretariaat een heksenketel niet meer en niet minder. Het is een uiterst turbulente tijd waar het voor leden van het dagelijks bestuur en ook hoofdbestuur heel moeizaam is, heel ja waarbij je als DBlid heel zorgvuldig moet zijn in de omgang met de mensen daar en niet teveel te vragen, want daar dan aan post binnenkomt wat er aan telefoon binnenkomt, het is ongelofelijk. Ook dit jaar hebben we een naar verhouding eigenlijk te kleine bezetting van het algemeen secretariaat gemeten naar andere partijen tenminste, gemeten naar hun ledental en gemeten naar het aantal medewerkers hebben we het afgelopen jaar als partij weer een zeer groot beroep gedaan op die medewerkers. Niet gewoon in werktijden van 's morgens 9 tot 's middags 5 daar is geen sprake van. Die medewerkers op het secretariaat zijn naast dat zij medewerker zijn van de partij zijn zij ook nog vrijwilliger zoals wij dat allemaal zijn, want tijden bestaan voor de mensen op het algemeen secretariaat nauwelijks. Mag ik u een groot applaus vragen voor al die medewerking, al die bereidheid van die mensen. Dank u wel. Ik heb nog meer complimenten deze keer aan de afdelingen en de kamercentrales, want we hebben tijdens de kandidaatstelling voor de gemeenteraden een boeiende tijd beleefd omdat voor het eerst in onze partij eigenlijk er volgens opiniepeilingen minder raadzetels waren te verwachten dan op dat moment bezet werden en de kandidaatstellingsprocedure dus pikant genoemd kon worden. Aanvankelijk dreigde veel tegenstelling en veel moeilijkheden in de partij. Gelukkig is dat tenslotte heel erg meegevallen en ik weet zeker dat dat niet in de laatste plaats komt door de grote inzet van vele in kamercentrales en ook in afdelingen die erin geslaagd zijn de dreigende problemen te voorkomen. Ik denk dat we er als partij zeer goed uitgekomen zijn ook al is het aantal afdelingen waar dan toch nog problemen zijn ontstaan altijd te groot. Maar wil van de zijde van het hoofdbestuur aan die afdelingen en die kamercentrales toch een woord van dank overbrengen voor de wijze waarop men daar elkaar gevonden heeft. Dan heb ik nog een punt dames en heren en dat is een wat formeel punt misschien. Maar we hebben als hoofdbestuur gebruik gemaakt van artikel 23 van het tweede kamerreglement en ik denk dat het verstandig is dat ik u daar achteraf goedkeuring voor vraag. Wij hebben op het laatste ogenblik namelijk de kandidatenlijst voor de tweede kamer veranderd. In drie rijkskieskringen stond de heer A Sevaal op de lijst en het hoofdbestuur heeft na enig overleg gemeend dat de heer Sevaal toch niet geacht kon worden gelet op het gebruik

van de zaal van de tweede kamer had gebruikt onder andere maar met name om hem als kandidaat aan het land te tonen. En je kunt beter ten halve keren dan ten hele dwalen. Daarom hebben wij dat gedaan. Dank u zeer.

Wel dat was mijn inleiding waar het gaat om het beleid van het hoofdbestuur.

Ik wil u graag de gelegenheid geven het woord daarover te voeren.

Wie van u.

De motie van de kamercentrale Utrecht betrekken we vanzelfsprekend daarbij.

Een klein vraagje. U sprak over de kandidaat die verwijderd was van de lijst.

Is daar iemand anders voor in de plaats gekomen. Niemand.

We hebben gewoon de lijst opgeschoven. Op die drie rijkskieskringen staan 29 in plaats van 30 namen.

Dan heb ik nog een opmerking over die lijsten. Wij hebben vastgesteld hoe die werden samengesteld in die 5 groepen. Dat betekende dat de kandidaten 41 tm 60 op bepaalde hoge plaatsen in die groepen van kieskringen terecht kwamen en de plaatsing van een dergelijke kandidaat in een bepaalde groep van kieskringen kwam dan heel vaak niet overeen met de woonplaats van dergelijke kandidaten. Ik hoop dat ik mij voldoende duidelijk uitdruk. En er was eigenlijk maar een ding aan te doen. Een dergelijke kandidaat als er in een bepaalde kieskring een regionale kandidaat was dan moest die op plaats 29 terecht komen. Nou kan het natuurlijk zijn dat er in bepaalde kieskringen meer hooggeplaatste kandidaten zijn die in die kieskring aantrekkelijk worden geoordeeld, dus ik wou er bij u op aandringen om mee te nemen dat een volgende keer toch wat meer plaatsen ter beoordeling van de kamercentrale zouden kunnen worden ingevuld.

Ik hoop dat dat niet zal kunnen, althans niet binnen de huidige systematiek. Omdat we bij een volgende kandidaatstelling nog meer kamerzetels mogen verwachten. Vorige keer dat zal ik n-oit meer vergeten toen waren wij in Nijmegen bijeen dat was in 1982 en toen zei ik zo bij 46 of 47 van nou kunnen we nu niet even opschieten en dat kon toen wel en is ook gebeurd maar nummer 47 kwam wel in de tweede kamer. En ja nu zijn we bij 58 waar we het over hebben dus kortom om daar nu nog eens een plaats aan op te offeren dan zou het best eens kunnen zijn dat we ooit te weinig kandidaten hebben van een verkiesbare en dat kan toch niet de bedoeling zijn. Maar zouden we de hele systematiek moeten veranderen ~~maar~~ misschien kunnen we dat meegeven aan de commissie die de procedure gaat evalueren ook het technisch advies en dergelijk dan hebben ze er nog een klusje bij.

Vindt u dat goed dank u wel.

Ja voorzitter Derks van de afdeling Nieuwegein en ook van de kamercentrale Utrecht. U begrijpt dat het in dit geval om de van de kamercentrale voorliggende motie gaat. In het algemeen bestaat zowel in de kamercentrale als in vele afdelingen grote waardering voor datgene wat door het hoofdbestuur met weinig mensen wordt gedaan, maar op een punt zijn we wat ongelukkig uitgekomen. En ik denk dat het woord ongelukkig de teneur is van de motie die hier voorligt. Wellicht kunt u zich herinneren dat vorig jaar in de maand juni door u na enig overleg met de heer vd Berg is toegezegd dat het landelijk verkiezingsprogramma een week eerder dan op dat moment stond gepubliceerd in een oplage van een dan wel enkele exemplaren bij de secretarissen van de afdelingen zou zijn teneinde de werkgroepen in de afdelingen alvast zich te kunnen laten buigen over dat verkiezingsprogramma. Daar hebben we in de afdeling Nieuwegein maar ook in een aantal andere afdelingen in het kamercentralegebied ons werkschema op opgezet en wij constateerden dat vervolgens de datum aan werd gehouden die in eerste aanleg gepubliceerd stond. Dat was een beetje jammer, want het was ook nog voor een deel vakantietijd met als gevolg dat een aantal leden inderdaad geen enkele inbreng heeft kunnen hebben. Daarom zouden wij op dat moment liever gehad hebben voorzitter ondanks de pleidooien die op dat moment zijn gevoerd dat u had gezegd nee echt dat lukt ons pertinent niet. Want het is een beetje sneu om je werkopzet op een toezegging te baseren die uiteindelijk niet uit kan komen. En de motie nodigt u derhalve uit om dan inderdaad maar wat harder nee te zeggen en de afdelingen daarmee die duidelijkheid die toch nodig is om fatsoenlijk te kunnen werken te geven.

Ja daar hebt u misschien wel gelijk in. U wilt over hetzelfde onderwerp spreken. Nee over 8.1. Zal ik eerst even antwoorden op deze vraag. Ja misschien hebt u wel gelijk dat je dan gewoon keihard moet zeggen van nou ik denk dat het niet lukt. We hebben gezegd we zullen ons uiterste best doen enz. enz. En dat hebben we ook wel gedaan ja het is vakantietijd precies zoals u zegt en kwam het toch precies een week later uit. En ondanks alle goede bedoelingen. Ja kan kiezen tussen twee dingen of wat later doen zodat je helemaal zeker bent of proberen het zo vroeg mogelijk te houden en dan zien waar je uitkomt. Nou het is helaas niet gelukt. Dan moeten we volgende keer geen risico nemen, maar ik denk ook niet dat de partij daarmee gediend is om dan niet een grote druk op de ketel te houden. Het spijt me zeer, maar ik denk ook dat het een wens is die altijd zal blijven. Net als de discussie over wat moet je nou eerst doen. Eerst toesturen aan de afdelingen en aan de leden of eerst een persconferentie houden.

Nou er is ook al eens een keer een motie geweest dat het niet aan de pers maar dat leden het niet uit de krant zouden moeten lezen, maar dat ze het in de bus krijgen zodat ze zelf eerst. Ja als je het dan toestuurt staat het de volgende dag toch in de krant. Nou oude discussie ook een onoplosbaar probleem. Net als dit, maar we zullen de volgende keer met elkaar nog zorgvuldiger mee omgaan. Dan zijn we bij de motie van de ondercentrale....

Voorzitter misschien mag ik nog heel even.

Ik begrijp uit uw woorden dat u zegt we zullen toch inderdaad een komende keer wat harder opstellen. In dat geval kan de motie wel worden teruggenomen denk ik want dan heeft u datgene wat wij uiteindelijk als conclusie trekken overgenomen.

Dank u wel. Mevrouw.

Ik ben mevrouw van Olm van de afdeling Hilversum, ondercentrale Gooi - en Vechtstreek. Ik spreek namens de hele ondercentrale en we vragen u de motie die nu voorligt aan te houden tot een volgende vergadering aangezien er een enkele kamercentrales met een onderzoek begonnen zijn naar aanleiding van deze motie. Dat is het.

Dus u trekt de motie in op dit ogenblik. Want aanhouden is te ingewikkeld. Dank u wel. Dan is het amendement van Vlaardingen daarmee ook weg. Goed iemand anders nog over het beleid van het hoofdbestuur. Niemand. Dank u wel. Oh mevrouw neemt u me niet kwalijk.

Ik ben mevrouw Dreesse, ik woon in Nieuw Lekkerland, maar ik spreek nu vanuit de kamercentrale Dordrecht. Wij hadden afgelopen week KPV-vergadering en daar kwamen evenals in mijn eigen afdeling vele opmerkingen over de laatste accept girokaart die we ontvingen waar de heer de Monchy het al over had bij het financiële beleid. Maar omdat de heer de Monchy toen zei dat het een hoofdbestuurbesluit was heb ik het even aangehouden tot dit moment. Natuurlijk snap ik dat de partij weer de nodige financiële middelen moet hebben voor de nieuwe campagne. Naar we hopen weer goed uit te komen, maar dat ik nu met een accept girokaart ging waarbij het bedrag al ingevuld is dat kwam ontzettend slecht over bij de leden en de meeste zijn zondermeer met de blanco kaart die er bij ingesloten was allebei verscheurd. Dat geeft toch een hoop kosten die dan zeg maar gemaakt zijn en die we dan hadden gebruikt kunnen worden voor de campagne. Ik vraag het hoofdbestuur namens die leden die mij benaderd hebben om dat in het vervolg niet meer te doen.

Of eerst daarover diverse mensen te raadplegen omdat dit toch aanmatigend door de leden is gevonden en dat in onze partij toch eigenlijk de partij voor vrijheid en democratie niet te pas komt. Ik hoop dat u daar goede nota van wilt nemen.

Ja wij zullen nota nemen van uw opmerkingen maar ik verzeker u dat de brief bij de accept girokaart en de accept girokaart zelf en het tijdstip van verzenden en de wijze van verzenden dat dat telkens weer onderwerp is van uitvoerige bespreking en een concept voor een brief is lang niet voldoende om uiteindelijk de brief de deur uit te krijgen. En ook zo'n besluit om het nu eens op deze wijze te doen is ook weer uitvoerig besproken. Wij hebben ons best gerealiseerd dat er mensen zouden zijn die toch zouden zeggen nou is dat niet een beetje brutaal misschien is het dat ook wel. Maar aan de andere kant moet ik wel zeggen het heeft wel succes fluister ik een beetje de zaal in en dat is ook belangrijk. De opbrengst was bij vorige financiële akties telkens ca. 26 gulden gemiddelde bijdrage en is nu na zeven dagen gemiddeld 44,50. Is niet onaantrekkelijk in de uitslag en toch een spanningsveld van wat je nou moet. Van ja aan de ene kant heb ik er begrip voor dat mensen zeggen van nou ik heb het ook wel gehoord eerlijk gezegd. Maar aan de andere kant ja we moeten toch met elkaar die centen boven water krijgen om die campagne te kunnen voeren, om succes te hebben. Nou ik geef toe dat het een spanningsveld is. Voor mijn gevoel kon het nog net. Mevrouw Hofland.

Ook reageren. Binnen onze ondercentrale heeft men begrip voor het feit dat het hoofdbestuur geld vraagt voor de campagne en een blanco ingevulde kaart ok, maar er zijn een aantal leden die een klein pensioentje hebben of alleen AOW, die hebben daar moeite mee en die zeggen, die zien die kaart van 50 gulden en die gooien die hele handel dan in een keer weg. Ik zou toch mevrouw willen ondersteunen hou het bij een blanco kaart die voor alle leden op te brengen is.

We zullen uw woorden ter harte nemen. Dank u wel. Iemand anders nog over het beleid van het hoofdbestuur. Ja gaat uw gang.

Ik ben het niet met de dames eens want ik kreeg er ook thuis twee, een voor mijn vrouw en een voor mij en ik denk nou 50 gulden en toen zag ik er twee blanco in. Dus men laat je vrij. En ik kan me ook voorstellen dat zo'n hoofdbestuur een hint geeft van jongens we hebben ongeveer zoveel geld nodig en dan ben ik persoonlijk mans genoeg om te zeggen nou ik kan die 50 gulden missen of ik geef meer of minder.

En ik vind het een beetje gezocht om nou te zeggen we voelen ons nou bezwaard omdat die 50 gulden erin zat. Dat was alleen geweest als dat ding alleen was, maar hij is er ook nog bij met een blanco. Dus ik vind het een volkomen correcte handeling en ik hoop dat we veel ophalen.

Dank u wel. Het applaus voor de beide standpunten onderstreept ongeveer wat mijn gevoelens was over . Niemand verder, dan hebben we daarmee het agendapunt 8+1 gehad. En zijn we bij 8.2 rapportage over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst tussen de VVD en de JOVD. Het woord voor een toelichting is aan de heer Ginjaars.

Dank u wel voorzitter. Ik zou de vergadering in de eerste plaats willen verwijzen naar punt 25 van het jaarverslag van het hoofdbestuur. Maar zoals zo vaak met nieuwe activiteiten de start is langzaam en op een gegeven ogenblik gaat het echt wat sneller lopen. Ook dat is hierbij het geval. Vandaar dat ik toch nog een enkele opmerking wil maken. Ik wil constateren dat het inmiddels de commissie Jacobsen gelukt is om een jaarplan op te stellen dat is het begin van het jaar gebeurd. Het plan is aanvaard door hoofdbesturen van VVD en JOVD. En de landelijke jongerencommissie onder leiding van mevrouw van Raalte is bijeen gekomen. En ik heb er behoefte aan voorzitter om daar toch nog een enkel woord aan toe te voegen. Anderhalf jaar geleden hebben wij de samenwerkingsovereenkomst goedgekeurd met het oogmerk om de moeilijkheden die er waren tussen de JOVD en de VVD met betrekking tot wat genoemd werd het jongerenbeleid op te lossen. Bij sommige bestonden daar wat bedenkingen tegen. Bij andere daarentegen was er grote bereidheid om daarmee in zee te gaan. En als ik nu zie wat er de afgelopen tijd is gebeurd dan kan ik zeggen dat wij niet ontevreden mogen zijn. Nogmaals ik refereerde daar reeds aan in het begin gaat zoiets langzaam. En wellicht is het naar velen nog te langzaam. Ook op dit moment. Maar als je aan de andere kant kijkt wat er bereikt is. Natuurlijk zijn er regio's in het land waar het nog niet zo goed gaat maar er zijn anderzijds regio's u hebt dat ook kunnen lezen in vrijheid en democratie waar het wel goed gaat. En dat is de grote meerderheid. En ik denk voorzitter dat wij door die samenwerkingsovereenkomst met de JOVD door in die samenwerkingsovereenkomst erg veel verantwoordelijkheid ook neer te leggen op plaatselijk en kamercentraal niveau erin geslaagd zijn een situatie te creëren van waaruit wij de toekomst met toch wel tevredenheid en ook wel met vertrouwen tegemoet kunnen zien. Het is mijn inschatting dat het de commissie Jacobsen inderdaad zal lukken om in het jaar 1987 met hele concrete voorstellen te komen over de toekomstige

samenwerking en dat zullen dan geen voorstellen zijn voorzitter die gemaakt zijn achter zo'n bureau, maar die zullen dan gebaseerd zijn op al datgene wat inmiddels in dat land bereikt werd. Daar zou ik het nu bij willen laten.

Dank u wel. Wie van u wil het woord voeren over dit onderwerp.
Mijnheer Germs.

Mijnheer de voorzitter dank u wel voor het verlenen van het woord. Ik ben lid van de VVD en de JOVD. Ik kan u eens vertellen hoe de situatie er voorstaat in de ondercentrale Emmen. Ik ben lid van het dagelijks bestuur van de ondercentrale Emmen. Tevens lid geweest van de JOVD nog steeds lid van de JOVD, twee jaar daarvan penningmeester geweest. De contacten verlopen bij ons op een uitstekende wijze. Er worden gezamenlijke activiteiten in Emmen-Odoorn georganiseerd door VVD en JOVD. En ik denk dat de heer Ginjaars daar zeer tevreden over zal zijn vanuit zijn visie en ik wil dat punt hier graag genoteerd wordt zodat ook andere regio's daar een voorbeeld aan kunnen geven.
Dank u wel.

Dank u wel. Mijnheer Jaan.

Jaan van de kamercentrale den Haag. Ik ben blij dat de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst dat dat nu langzaam op gang begint te komen. Ik wil er toch nog een aanvullende vraag stellen aan de heer Ginjaars over de samenwerking in de verschillende regio's. U vertelde van in de ene regio gaat het heel goed de samenwerking, in de andere regio wat moeizamer. Kunt u daar wat uitgebreider op antwoorden. Dank u wel.

Wat wilt u weten.

Wat de mening is van het hoofdbestuur hoe die samenwerking daar precies gaat en waarom het daar in die regio's zo moeizaam gaat.

Mijnheer Ginjaars.

Dank u wel voorzitter. Het was niet mijn bedoeling voorzitter om in deze vergadering met rapportcijfers te werken. Ik heb gezegd natuurlijk zo'n eerste tijd komt het langzaam op gang. Op een gegeven ogenblik gaat het veel sneller en in sommige regio's gaat het misschien dan nog niet zo snel, in andere gaat dat erg snel en van dat laatste gaf ik het voorbeeld. Namelijk het voorbeeld wat in vrijheid en democratie stond.

En zojuist hebt u kunnen horen en ik ben daar erg blij mee met die mededeling dat het ook in andere regio's ook echt heel goed gaat. Maar voorzitter de vragensteller komt uit de regio den Haag begrijp ik. En ik kan daar dan in feite alleen maar dit over zeggen dat voorzover het op mij afkomt in een mij zeer welgevallige provincie het misschien niet zo erg snel gaat. En dat vervult mij inderdaad met zorg zodat inderdaad thans overwogen wordt in hoeverre toch het niet tot de verantwoordelijkheid van het DB zou kunnen worden gerekend om daar eens een gesprekje over te beleggen. Maar dat is een vraag voorzitter die ik op dit moment alleen maar mezelf stel.

In aansluiting daarop mijnheer de voorzitter ben ik inmiddels bijzonder nieuwsgierig op welke wijze de heer Ginjaars thans informatie binnenkrijgt. Zelf kom ik uit de kamercentrale Leiden samenwerkend met de kamercentrale den Haag. In die zelfbekende provincie waar de heer Ginjaars ook op doelde. Mijn informatie en ik werk er dagelijks mee is totaal anders dan de informatie die de heer Ginjaars nu op dit moment hier poneert. En ik denk dat het op dit moment ook een bijzonder scheef beeld geeft aan de totale vergadering hier aanwezig.

U bedoelt dat het wel goed gaat in de kamercentrale mevrouw. Even voor de duidelijkheid. Hoe vindt u dan dat het gaat.

In onze kamercentrale gaat het bijzonder goed en ik denk dat een heleboel regio's een heleboel kamercentrales een voorbeeld zouden kunnen nemen aan onze vier kamercentrales in Zuid Holland. Maar los daarvan ik ben op dit moment bijzonder nieuwsgierig naar de informatie op grond waarvan de heer Ginjaars op dit moment kan en druft te zeggen dat het in Zuid Holland minder goed zou gaan. Dat is voor mij op dit moment een wezenlijke vraag.

Goed ik ga even verder in eerste instantie.

Mijnheer de voorzitter Vredembrecht kamercentrale Rotterdam. Ik sluit me helemaal aan bij mevrouw van Wijk uit de kamercentrale Leiden. Ook bij ons gaat het prima wat betreft met de samenwerking tussen JOVD en de jongeren en ik vraag mij dus ook af waar de informatie waar de heer Ginjaars die er mee naar voren komt waar of die komt. Ik heb gehoord dat die binnen de partij een eigen leven begint te leiden. En ik zou graag willen dat daar een einde aan komt.

O ik ben er zo blij mee. Nog iemand zo'n positieve mededeling.
Mijnheer Meijeraan.

Voorzitter voor de positieve mededelingen over het jongerenbeleid ben ik iets te oud dacht ik. Ik kom op de leeftijd. Ik had gewoon een paar vragen naar aanleiding van de stukken. Een vraag is de commissie jeugdbeleid. Is dat nu een partijcommissie krachtens artikel 60.1 wat we net hebben aangenomen in een lijn met de buitenlandse en de binnelandse zaken en aanverwante artikelen. Of is het een toch wat bijzondere. Tweede vraag is dat er in het jaarverslag stond dat men in 85 niet klaar was gekomen met het plan dat er moest worden gemaakt, het jaarplan, maar dat het concept in december 85 ter hand was genomen en ik had dus de gedachte dat we nu iets zouden horen bij dit punt over hoe ver het inmiddels met dat concept was gegaan wat er voor schoon plan klaar lag. En mijn derde vraag is in de samenwerkingsovereenkomst staat dat er kan iemand in het hoofdbestuur worden benoemd een VVDlid jonger dan 30 jaar. Ik had verwacht dat er ook een wijziging van het HR van ons aan de orde zou zijn geweest om die mogelijkheid ook aan de andere kant in het reglement vast te leggen, maar dat daargelaten. Iemand jonger dan 30 jaar. En nu wordt er iemand gekandideerd van 29½ die dan denk ik drie jaar mee zou gaan normaal gesproken, maar is dat in overeenstemming met de strekking van de overeenkomst. Of moet ze straks nadat ze bij enkele kandidaatstelling is benoemd straks na een half jaar aftreden omdat ze boven de leeftijd is. Ik vind 30 nog redelijk jong maar er staat beneden 30 en ik vind het niet erg geslaagd dat je iemand dan op 29½ voor drie jaar zou gaan benoemen.

Dank u wel. Wie verder van u nog.

Voorzitter ik heb op mijn vraag van de heer Ginjaars nog geen antwoord gekregen.

Komt allemaal. Niemand meer, dan is nu het woord aan de heer Ginjaars.

Ik was voorzitter nog helemaal niet door u in staat gesteld om op die vraag antwoord te geven. Maar als u mij toestaat wou ik eerst even op de vragen van de heer Meijeraan ingaan. Daarna op de situatie van al die geruchten, Commissie jeugdbeleid is een adviescommissie ex artikel 60 van het huishoudelijk reglement. Concept jaar plan ik maakte daar in mijn korte inleiding maar dan waarschijnlijk niet duidelijk genoeg al mededeling van dat dat jaarplan inmiddels is opgesteld en dat dat in werking is. En in de derde plaats u hebt op zichzelf volstrekt gelijk.

Maar wij vonden het uitermate belangrijk om in de beginfase van deze samenwerkingsovereenkomst iemand in daarvoor aan te trekken waarvan men kan zeggen dat die een zeer wezenlijke bijdrage juist in dat speciale eerste beginfase tot die samenwerking zou kunnen leveren. Nu de vragen voorzitter over hoe kom ik aan mijn informatie. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik heb helemaal in eerste termijn de kamercentrales niet genoemd en slechts in tweede termijn heb ik daar wat bescheiden een indicatie van gegeven en ik krijg onmiddellijk protest. En ik moet u zeggen en u zult dat met mij eens zijn dat ik daar bijzonder blij mee ben. Want weet u dames en heren die informatie die waar ik op doelde die hebben we gekregen op 28 januari 1986 uit de vergadering van de landelijke jongerencommissie ingesteld met het oog op die samenwerkingsovereenkomst waarin iedereen, iedere vertegenwoordiger van de kamercentrale een overzicht gaf van de feitelijke situatie. Welnu ik denk voorzitter dat we dan dus kunnen constateren dat in de laatste maanden ook in die provincie Zuid Holland ook in die kamercentrales van Zuid Holland, Leiden, Dordrecht, Rotterdam, den Haag een heel duidelijke keer ten goede is gekomen en ik zou zeggen laten we dat nu gelijk omarmen en laten we dat aan ons hart koesteren en daar verder op die basis verder werken. Dank u zeer.

Mevrouw nou komt u toch niet zeggen dat het nou zo mooi ook weer niet is.

Ja dat kwam ik wel zeggen mijnheer de voorzitter en dat spijt me op zich. Alhoewel en dat moet ik inderdaad ook van het hart, ik ben het met de heer Ginjaars eens als hij als laatste woorden en laten we blij zijn dat het zo leuk gaat enz. Ik ben zelf ook blij als het inderdaad een beetje beter gaat. Toch denk ik dat het mijn plicht is om op dit moment om daar een enkele opmerking nog over te maken. De informatie komt van de vergadering op 28 januari de eerste bijeenkomst, let wel de eerste bijeenkomst na het afsluiten van de SWO van de commissie jongerenbeleid. In deze vergadering bleek het niet mogelijk om organisatorische redenen om de vier zuid hollandse kamercentrales bij deze vergadering te betrekken ondanks diverse pogingen van die 4 kamercentrales. In deze kamercentrale is er een persoon die straks inderdaad op een zeer wezenlijke bijdrage in de beginfase gaat leveren informatie verstrekken over deze zuid hollandse kamercentrale en dat vind ik heel jammer. Ik denk ook dat het niet een meest gunstige start is die een adviseur van het HB kunt meegeven. Desalniettemin ik heb dit nu gezegd ik blijf inderdaad bij datgene wat ook de heer Ginjaars zei. Ik hoop dat het in de toekomst beter gaat, maar ik denk vanuit de zuid hollandse kamercentrale zullen wij met bijzonder veel allertheid deze hele situatie en de hele evaluatie van het jongerenbeleid

gadeslaan en volgen. Dank u wel.

Prima iemand anders nog. U tenslotte.

Oosterbaan kamercentrale Dordrecht. Belast met jongerenbeleid.

Ik zou mijnheer de voorzitter graag willen attenderen op het feit dat de notulen van de vergadering door de heer Ginjaars genoemd nog niet zijn goed gekeurd. En dat was voor mij ook de reden om te zwijgen. Want ik wil daar op terug komen op de volgende vergadering en ik meen 3 juni.

Prima dat doen we zeker. Dank u wel.

Meijeraan.

Ik heb begrip op het antwoord van mijnheer Ginjaars op mevrouw den Ottenlander maar het zou toch niet ondienstig zijn als de zaak nu op de rails is dat ze misschien na een jaar tussentijds aftreden om plaats te maken voor een echte jongere.

Wie weet.

Mag ik een afsluitende vraag stellen. Bij het aannemen van de samenwerkingsovereenkomst in 1985 is toegezegd dat in 1987 in het voorjaar een evaluerende rapportage aan de algemene vergadering zal plaats vinden. Ik neem aan dat die gewoon door zal gaan.

Hebt u enige aanleiding om te denken dat het niet het geval is.

Nou dit was niet de bedoeling dat het in deze vergadering aan de orde komt zodat ik bang ben dat dit een vervanging is voor over een jaar.

Welnee we houden u graag op de hoogte als algemene vergadering over wat er gebeurt. Zo'n belangrijk onderwerp.

Dank u wel voorzitter.

Goed dan kunnen we het daarmee afsluiten. Dank u wel. Dan zijn we bij het agendapunt 9 dat is de rondvraag. Wie van u wil daarvan gebruik maken.

Mijnheer de voorzitter mijn naam is van de afdeling Binnenmaas.

Wij zijn het laatste halfjaar twee maal verblijd geweest met de komst van belangrijke kabinetsleden om ons toe te spreken. Maar daar hadden we het fout in want een of twee dagen voor de komst van deze lieden werden de bezoeken afgezegd. Dat was natuurlijk een erg grote teleurstelling. Desondanks heeft de VVD in de gemeente Binnenmaas toch nog 0,1% gewonnen. En is de PvdA 0,2% achteruit gegaan. Maar u moet dus weten als die mensen nou wel gekomen waren dan hadden we misschien nog wel een zetel gewonnen. En dat zat er helaas niet in. We hebben dan nu omdat wij erg veel water hebben in de streek mevrouw Terpstra uitgenodigd en wij hopen dat die dan binnenkort wel komt. Maar even deze scherts opzij gezet dat is natuurlijk toch een vervelende zaak dat men een of twee dagen voordat men zich verheugt op een dergelijke komst moet horen dat het doorgaat om wat duistere redenen. En ik denk dat het wel meer voorkomt. Wij zullen niet de enige zijn.

Ik denk dat u nog aardig hebt gescoord met 1-2 dagen. Er zijn ook wel afdelingen die 1-2 uur vantevoren worden opgezadeld met een mededeling van sorry het gaat niet door.

Ik ben voorzitter van de ondercentrale waar de heer Vetteren vandaan komt. Een brief is onderweg waar u heel nadrukkelijk de feiten onder ogen kunt zien. Ik betreur het dat u meent te vergoelijken door te gaan zeggen dat er nog ergere gevallen zijn. Ik denk dat we hier een ernstig probleem nu aan de orde wordt gesteld. Er komt een brief met daden en bijlagen en ik denk dat dan in ieder geval een brief terugkeert die er een die zal ik denk begin volgende week omdat die verantwoordelijk is voor de communicatie een brief hierover ontvangen. Ik hoop dat u deze zaak serieus wilt bekijken zonodig in de volgende ledenvergadering daarop antwoord wilt geven.

Ik denk dat het probleem alleen opgelost kan worden wanneer bij een volgende algemene vergadering in de volgende periode geen bewindslieden hebben. Het probleem is namelijk dat die bewindslieden te maken hebben met een agenda en met ja zegt u het maar niet, neem me niet kwalijk, maar ze worden in de tweede kamer worden te pas en te onpas opgetrommeld om allerlei andere redenen. Ik heb nog zelden meegemaakt of eigenlijk nog nooit dat een bewindspersoon om een flauwekulreden op het laatste ogenblik een spreekbeurt ging afzeggen. Want de bewindslieden zijn dat verzeker ik u zich net zo bewust van hun verantwoordelijkheid als alle kamerleden en alle andere die weleens spreken. Maar het is nu een keer zo dat en kamerleden en bewindslieden dat die ja een andere zaak te behartigen, te behandelen krijgen zodat ze niet naar zo'n spreekbeurt kunnen.

Het wordt iedere keer weer uitgezocht, iedere keer gaan we er weer over praten en er is een minister die in een afdeling tot groot ongeluk van en de minister en de afdeling drie keer achter elkaar heeft moeten afzeggen binnen een dag voor de vergadering. Toen was men daar echt gedemotiveerd daar heb ik begrip voor. Maar aan de andere kant was het onmogelijk voor de minister om daarnaar toe te gaan. Er zitten twee kanten aan de medaille. We hebben ongelooflijk veel begrip voor de problemen in de afdelingen en kamercentrales als er zo'n toezegging is gedaan en alles is georganiseerd, alles is klaar en dan komt men niet. Maar aan de andere kant is het eerlijk om ook aan u begrip te vragen dat er omstandigheden kunnen zijn dat men niet kan komen.

Voorzitter dat begrip mag u van mij verwachten. Alleen in algemeen zin het antwoord denk ik dat u althans voorzover ons de feiten bekend zijn deze algemene feiten niet van toepassing waren op de specifieke problemen. Ik denk dat het verstandig is om deze zaak die overigens aan enkele hoofdbestuursleden al uit andere hoofde bekend is eens rustig op een rijtje te zetten omdat in algemeen zin dergelijke problemen beantwoorden voorbij gaat aan de feitelijkheden. Ik, wij kunnen begrip opbrengen wanneer een minister of een kamerlid vanwege politieke werkzaamheden verhinderd is zo'n vergadering bij te wonen. Dan verwacht ik in algemeen zin dat er onmiddellijk maatregelen worden genomen voor vervanging. Ik denk dat dat een probleem is wat opgelost dient te worden. En zodat in ieder geval de problemen niet op de regio komt te liggen, want daar kunnen niet meer oplossingen komen. Ik zou u overigens willen voorstellen om over dit specifieke probleem in een later tijdstip terug te komen anders wordt het in algemeen zin beantwoorden en dat is niet deugen.

Nee maar we zijn hier op een algemene vergadering en ik kan niet incidentele voorvallen behandelen. In het algemeen heb ik geantwoord zoals het is en ik beloof u dat we uw probleem als dat anders zou zijn in elk geval dat we dat tot op de bodem zullen uitzoeken. Prima verder nog iemand voor de rondvraag. Niet dank u wel. Dan schors ik de vergadering tot 8 uur.

Dames en heren met het overlijden van Koos Rietkerk heeft onze partij een zwaar verlies geleden. Mag ik u vragen te gaan staan en enige tijd aan hem te denken.

Dank u wel.

In 1967 kwam Koos Rietkerk in de tweede kamer en werd later in het kabinet Biesheuvel staatssecretaris van sociale zaken. Een moeilijke portefeuille maar een taak, een verantwoordelijkheid die Koos heel goed aankon.

Koos was sterk sociaal bewogen, betrokken bij het liberale beginsel sociale rechtvaardigheid. Het was dus niet verwonderlijk dat hij respect afdwong en door vele van links en rechts werd gewaardeerd. Koos Rietkerk werd een van de meest invloedrijke fractieleden in de oppositieperiode 1973-1977. Hij was een van de kurken waarop een fractie dreef. Dat bleek ook toen wij in 1977 toch in het kabinet kwamen. En Koos misschien wel de moeilijkste taak van allen kreeg, fractievoorzitter. Dat werd knokken en dat heeft Koos gedaan.

Taai en overzettelijk streed hij voor de invloed van zijn fractie. Tegen Aantjes en Lubbers van de CDAfractie. Soms zelfs tegen eigen bewindslieden. En ook lastig misschien was hij. Eerlijk en oprecht. In het hoofdbestuur was hij eigenlijk altijd aanwezig. Daar stond hij ook vaak voor een moeilijke opgave, omdat ook toen niet altijd gebeurde wat de partij graag wilde, Het minister-schap van Koos Rietkerk was zoals hij zelf was gedegen, deskundig. En Koos was aardig, gewoon heel aardig. Dat vonden zelfs zijn grootste opposenten na zijn overlijden. Ze zeiden wel daarvoor boos op Koos, maar echt boos kon je niet op hem worden. Ook al niet omdat iedereen wist dat hij stond voor de zaak waarmee hij bezig was. Een enkele keer hebben we als partij uiting kunnen geven aan onze gevoelens van waardering. Ik herinner mij de algemene vergadering in Alkmaar waar heel spontaan een daverende ovatie voor hem los barste. Nu kunnen we dat sraks nog postuum doen. Bijna 20 jaar is Koos Rietkerk een van de belangrijkste VVDers geweest. Veel dank zijn wij aan hem verschuldigd. In aanwezigheid van zijn vrouw en zijn zoon willen wij dat nog eens zeggen, nog eens tot uitdrukking brengen. Dat kan het beste door u te vragen in te stemmen met het voorstel Koos Rietkerk postuum te benoemen tot erelid van de volkspartij voor vrijheid en democratie.

Liesbeth mag ik jou bloemen geven, bloemen die een gebaar zijn ook aan jou. Koos was veel weg, heeft veel opgeofferd voor zijn idealen. Het is zo verdrietig dat toen hij meer tijd voor een ander leven wilde inruimen het leven tot een einde kwam. Met de bloemen wil ik ook jou bedanken voor de warmte die je al die jaren samen met Koos hebt uitgestraald.

Dames en heren bij het schrijven van het verkiezingsprogramma 1981 was Koos Rietkerk bezielde van de liberale ideeën om het werk wat tijdens het kabinet van Agt-Wiegel was begonnen voort te zetten. De tijd was rijp voor het verder ontwikkelen van wat Koos in 1978 een liberale tijdgeest had genoemd. We moesten even een jaartje wachten omdat er eerst nog een kabinet van Agt2 en zelfs nog 3 kwam. Jammer van het tijdverlies, maar misschien ook goed omdat die periode voor de nederlandse samenleving geldt als een schrikbeeld hoe kort het eigenlijk ook maar was. Het beeld van nonbeleid, van chaos, van ruzie, van weglopen voor verantwoordelijkheid. De onmacht aan de macht. Dames en heren wij zullen ervoor zorgen dat de kiezer zich dat in de komende weken en vooral op 21 mei zal

herinneren. Maar ook hoe CDA en VVD op de puinhoop moesten opbouwen. Natuurlijk zou het land eerst nog een dieptepunt bereiken. Voor het nieuwe regeerakkoord voor het nieuwe elan zijn vruchten zou afwerpen. In ons verkiezingsprogramma 1982 is de basis gelegd voor het beleid van economisch herstel in de afgelopen jaren. Wij als VVD zijn duidelijk geweest en eerlijk dat een stap terug gedaan moest worden om een betere toekomst te krijgen. Gelukkig en we zijn daar dankbaar voor stemde het CDA in met een economisch beleid dat was gebaseerd op fundamentele liberale beginselen. Het werd een driesporenbeleid. Minder overheid meer bedrijfsleven en minder werkloosheid. Hoe is het gegaan, hoe kunnen we er op terugkijken dames en heren wij zijn met het CDA in een coalitiekabinet gegaan. En als je dan doet dat weet je zeker als kleine partij dat je compromissen moet sluiten. We hebben het vantevoren gezegd en het is ook gebleken dat we lang niet altijd onze zin hebben gehad. Maar we hebben gestreden voor onze idealen. Hard gestreden, soms te hard misschien. Maar eerlijk en met respect voor de mening van andere. Ook die van onze coalitiepartner. Dames en heren we hebben het soms moeilijk gehad. Er zijn fouten gemaakt, er zijn vervelende dingen gebeurd waaraan we ons met elkaar geërgerd hebben, maar als wij kijken naar wat we met onze liberale idealen hebben opgebracht voor de samenleving als we zien hoe het land er nu voor staat in vergelijking met vier jaar geleden dan sta ik hier niet met een stampvoet van ergernis, maar vol strijdlust om de kiezer tegemoet te treden.

Dames en heren wij gaan in de komende jaren voort op de weg waar het bedrijfsleven dus het initiatief van de mensen zelf de motor is van de vooruitgang. Hoe vaak hebben we niet gezegd tijdens spreekbeurten hoe vaak is het niet gezegd en nu is het bewezen. Als dat bedrijfsleven maar meer winst zou maken. Dan zou men daar geld overhouden. En als je geld overhoudt dan kun je nieuwe dingen doen dan kun je investeren en als je investeert dan groei je en als je groeit dan heb je meer mensen nodig. En als je meer mensen meer winst dat is de parallel die wij voor ogen hebben gehad, dat is de parallel die wij aan de mensen hebben laten zien 1982. Wij hebben het land weer in een spiraal naar boven gebracht. Dames en heren de internationale opleving en het op de juiste wijze daarop aansluitende nationale beleid maakt dat we na de belofte van 1982 de kiezers recht in de ogen kunnen kijken. En daarom is het zo doodzonde dat wij de laatste jaren aanhang verloren hebben door meestal niet terzake doende incidenten, maar dames en heren de inhoud van onze liberale boodschap staat recht overeind meer dan ooit tevoren. Dit is de tijd voor liberale politiek. Omdat de mensen doodziek zijn van overheidsbemoeiing, van de bureaucratie, Zeker ook jonge mensen voelen dat wij in onze samenleving alleen verder kunnen komen als wij de mensen zelf kansen geven.

natuurlijk hier heeft de overheid een voorwaarde scheppende taak. Ons onderwijs zal jonge mensen moeten voorbereiden op de maatschappij. Zal hen moeten leren omgaan met de eisen die aan hen gesteld zullen gaan worden. Goed gedegen onderwijs waar kennis en kunde weer tot doel worden gesteld. Geef jonge mensen de kans zelf toch hun leven inhoud te geven en niet afhankelijk te worden van beslissingen van andere. Dames en heren daarom ook zal hoe dan ook de rol van de overheid verder moeten worden teruggedrongen. Daarom moet er verder worden bezuinigd op de overheidsuitgaven. Maar niet alleen omdat we nog steeds teveel geld uitgeven, niet alleen omdat we nog steeds leven op kosten van onze kinderen, maar in de eerste plaats omdat wij ten principale de burgers de ruimte willen geven. De ruimte van de overheid van de bureaucratische rompslomp willen inperken. Daarom staan liberalen voor een kleiner maar goed betaald overheidsapparaat.

Dames en heren als wij de mensen vrijheid geven en verantwoordelijkheid kortom als wij de mensen ruimte geven zich te ontplooien dan geven wij onze samenleving als geheel de beste stimulans. Daarmee zijn ook de mensen die het het moeilijkst hebben het meest geholpen. Dat liberale beleid is een sociaal beleid en dat zeg ik met nadruk vanavond. Ons programma voor de komende jaren is gebaseerd op dat liberale ideaal. Op weg naar een samenleving van vrije burgers die vertrouwen hebben in de toekomst. Weg van doemdenken dat woord zijn we gelukkig ~~ergeten~~. Burgers die hun nek willen uitsteken. Die vooruit willen en tegelijk zich realiseren dat sociale rechtvaardigheid en verdraagzaamheid de wortels zijn van onze samenleving. Natuurlijk liggen daar ook taken voor de overheid. Maar dat betekent niet dat dat vertaald moet worden als een soort alibi voor het scheppen van een alles beheersende overheersende rol van de overheid. Ten diepste denk ik gaat daarover de keuze op 21 mei. Kiezen wij voor een samenleving met een socialistisch stelsel waarin men nu zover lijkt te willen gaan waarin men het collectivistisch denken zo tot cultuur verheven heeft dat sommige zelfs denken dat de overheid een betere opvoeder is dan dat de ouders dat zijn.

Dames en heren wij strijden in de komende weken niet alleen voor een goede verkiezingsuitslag, wij strijden voor de richting waarin onze samenleving gaat. Houdt de liberale koers de overhand of gaan socialisten in de komende jaren terug naar de overheid, terug naar de lastenverzwaring voor bedrijven en burgers. Terug naar het krampachtig vasthouden van verworvenheden die aan de nieuwe tijd nodig moeten worden aangepast. Daarom gaan wij met elkaar de straat op. Stemmen op 21 mei is kiezen voor een coalitie. Hoe zou de regeringscoalitie er straks uitzien. Hoe liggen de verhoudingen. Het is vermakelijk om de speculaties daarover te volgen. Ik heb nog een vermakelijke nieuwe.

De partij van de arbeid maakt de meeste kans in de regering te komen als het CDA de grootste partij wordt. Want dan kan Lubbers immers premier blijven. Dus de partij van de arbeidkiezers die als hoogste ideaal hebben dat de partij van de arbeid in de regering komt die moeten dus eigenlijk op het CDA stemmen. Ook al zou het voor de eerste keer in hun leven zijn. Dames en heren voor CDA kiezers die de garantie willen hebben dat het CDA niet hoeft te gaan regeren met de partij van de arbeid daarvoor is het van heel groot belang dat de VVD goed uit de stembus komt. Dat het CDA de tweede partij blijft zodat ze niet, dat Lubbers niet met de partij van de arbeid premier kan worden maar wel met de VVD. CDAers kunnen er dus het beste aan doen op 21 mei VVD te stemmen want dat geeft de kans dat Lubbers premier blijft.

Dames en heren **alleen voor ons is het** gemakkelijk. VVDers stemmen gewoon op de VVD. Wij hoeven ons niet te veranderen, want VVDers kunnen toch gewoon zichzelf blijven.

Dames en heren het zijn mooie bespiegelingen maar ik waarschuw u, ik waarschuw u. De partij van de arbeid zal er alles aan doen om in de regering te komen. De partij van de arbeid zal trachten het CDA te dwingen om samen te gaan regeren. En als de VVD niet groot genoeg is dan moet het CDA wel met die partij van de arbeid in een kabinet. Laten wij dat vooral de kiezers ook voorhouden. En er is nog een risico dames en heren. Wij als liberalen hebben het in een coalitie met het CDA moeilijk om voldoende van onze naam het maar immateriele liberale uitgangspunten te realiseren. Het CDA denkt op die punten heel anders. En het CDA is groter. U hebt de laatste jaren onze bewindslieden en onze kamerleden wel zien worstelen. Kortom een kleinere VVD in een meerderheidscoalitie met het CDA realiseert minder. Maar een kleinere VVD in een minderheidscoalitie met steun van de kleine christelijke partijen daar moet je dan niet aan denken. Je mag nooit nooit zeggen in de politiek. Maar zo'n kabinet is erg onaantrekkelijk. Samenvattend dames en heren onze opdracht is even eenvoudig als duidelijk. Willen wij, willen wij in het kabinet dan zullen wij een goede uitslag moeten maken. Met moeite en pijn verbijten wij de teleurstelling dat we bij de gemeenteraadsverkiezingen van de in 1982 gewonnen raadszetels weer moesten inleveren. Maar wij zullen in de komende weken bewijzen hoe groot de veerkracht van de VVD wel is. Wij gaan in de campagne uit van onze eigen kracht, de kracht van het programma, de kracht van onze mensen, de kracht van de boodschap die wij met elkaar uitdragen. U en u en u en ik wij hebben werkelijk nog alle kansen. Ik verheug me op de campagne. Verheug me om zoveel mensen te ontmoeten die misschien nu nog twijfelen. Vier jaar geleden moesten de mensen die drempel over om voor het eerst in hun leven VVD te stemmen. Nu hoeven we ze alleen maar

te vragen dat nog eens te doen. Als wij er met elkaar tegenaan gaan als wij die uitdaging oppakken dan zullen wij erin slagen na 21 mei verder te bouwen aan onze liberale samenleving.

Dames en heren er zijn veel gasten vanavond die ik bijzonder wil welkom heten. De ereleden van der Pols, Toxopeus, Geertsema en Wiegel. Dat is een geweldig gezelschap. Fijn dat u er allemaal bent. En hoe konden we het zo bedenken in Gelderland, in Arnhem onze commissaris van de Koningin en onze burgemeester. Wij zijn erg verheugd dat namens D66 aanwezig zijn mevrouw en mijnheer Scheltema. Fijn dat u er bent. Er zijn erg veel bewindslieden en die wil ik zeker deze algemene vergadering allemaal welkom heten. Korthals-Altes, de Korte, mevrouw Smit-Kroes, mevrouw Schoo, mijnheer Winsemius. De heer van Ardenne komt uit het buitenland en die zal wat later arriveren. De heer Bolkestein, mijnheer van Eekelen, mevrouw Cappeijne, de Koning, Hoeksema, Ploeg en ook mevrouw Ginjaars. Fijn dat u allemaal in ons midden bent. Nu wordt ik er op gewezen dat ik iemand vergeten ben, maar dat heb ik expres gedaan, want de heer Scherpenhuizen is jarig vandaag. Van harte gefeliciteerd.

Nou denkt Erica dat hij gaat trakteren. Dames en heren ik stel u voor een telegram te zenden aan Hare Majesteit de Koningin van de volgende inhoud. De volkspartij voor vrijheid en democratie op vrijdag 18 en zaterdag 19 april 1986 te Arnhem in jaarlijkse algemene vergadering bijeen betuigt trouw en afhankelijkheid aan Uwe Majesteit en haar huis.

Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Nord die onze eerste man want zo moeten we dat maar zeggen is in het Europese parlement. Hans Nord.

Mijnheer de voorzitter dames en heren onze nationale verkiezingen worden gehouden in een periode waarin de vervlechting van nationaal en Europees beleid steeds duidelijker en ook steeds inniger wordt. Nederland bekleedt momenteel het voorzitterschap van de Raad van Ministers en heeft daardoor een bijzondere verantwoordelijkheid maar tegelijkertijd extra kansen om op de vele beleids-terreinen waar nationale en Europese politiek in elkaars verlengde liggen iets te bereiken. Liberalisering, deregulering, beheersing van de inflatie, toenemende economische groei en daarmee het scheppen van nieuwe werkgelegenheid het zijn de strijdpunten die die liberalen zowel Europees als nationaal in hun vaandel hebben geschreven. Al onze liberale bewindslieden hebben daarbi- hun rol te spelen omdat die allemaal hun eigen raden voorzitten zoals dat in het Europese jargon heet. Enkele daarvan wil ik hier speciaal noemen omdat ze nog zeer recentelijk zeer nauw bij dit alles betrokken zijn geweest en die in Brussel en in Straatsburg gelukkig niet onbetuigd hebben gelaten. Zo vecht minister Smit hardnekkig om de soms middeleeuws aandoende vormen van protectie in de

vervoerssector te doen verdwijnen. Minister Winsemius werkt onvermoeid aan de tot standkoming van Europese milieuregels die strikt noodzakelijk zijn en die naar onze liberale opvatting er zo moeten en kunnen uitzien dat zij niet onnodig een verstikkende bureaucratische rem zetten op de economische ontwikkeling. Staatssecretaris Ploeg die ons nog deze week het genoegen deed een bezoek te brengen aan Straatsburg doet zijn uiterste best om op billijke wijze enige orde te brengen in de zeer gecompliceerde Europese visserijproblemen. En staatssecretaris van Eekelen bij ons een frequente en graag geziene gast midden in het Europese gebeuren staat doet wat hij kan om het functioneren van onze gemeenschap zodanig te verbeteren dat de ambitieuze beleidsdoelstelling die onze regeringen steeds weer zeggen na te streven ook daadwerkelijk kunnen worden verwezenlijkt. Wij willen graag voor dit alles onze dank aan de liberaler bewindslieden uitspreken en wij zijn tevens dankbaar dat zij bereid waren en zijn ook met de Europese parlementariërs zowel op parlementair niveau als initiatieve te kunnen aanmoedigen en bevorderen. Dit alles dames en heren speelt zich af in een merkwaardige sfeer van tegenstrijdigheden. Noodzaak tot het voeren van grensoverschrijdend vriendschappelijk beleid wordt nu wel door vrijwel iedereen onderschreven. Maar in de praktijk gebeurt vaak precies het omgekeerde van wat men zegt te willen. Is dat boze opzet. Of alleen gebrek aan visie of misschien onmacht om genomen besluiten in echt beleid om te zetten. Ik geloof dat onze vriend Martin Bangeman het ijzer op de kop sloeg toen hij onlangs verklaarde dat onze ware vijand is de arrogantie van de macht waar onze overgebureaucratiseerde, overbedisselende nationale taken ten onmacht ten offer zijn gevallen. Zodoende dreigen wij de gevangenen te worden van een systeem wat wij zelf hebben gemaakt en waar wij nu slechts met de grootste moeite doorheen kunnen breken. Dit te bereiken dames en heren en van de Europese dimensie een instrument te maken om verouderde soms versteende structuren om te vormen en de vrijheden en ontplooiingsmogelijkheden van onze burgers te verruimen dit is een typisch liberale opgave. En ook daarom is het volstrekt nodig de liberale krachten in al onze landen te mobiliseren en hier in Nederland ervoor te zorgen dat het huidige kabinetsbeleid na 21 mei met kracht wordt ~~voort~~ voortgezet. Mijnheer de voorzitter ik weet dat u zichzelf niet graag citeert. Dat siert u maar u hebt vorige week op het congres van de Europese liberalen een suggestie gedaan die geciteerd dient te worden en daarom doe ik het voor u. De suggestie is om een Europese toets bij onze wetgeving in te voeren naar analogie met de deregulerings toets. Ik geloof dat dit een voortreffelijk idee is. Dat naar meer kanten positief kan werken. Men kan daaruit initiatieven putten door het Europees aanpakken van zaken die zlat duidelijk behoeven en men kan tevens voorkomen dat wetgeving op het vuur wordt gezet die later blijkt op gespannen voet te staan met de Europese verplichtingen.

Wat nou bijvoorbeeld een goede zaak zou zijn geweest dames en heren indien bij de voorbereiding van het ontwerp mediawet een dergelijke toets zou zijn gehanteerd. Mijnheer de voorzitter van het europese front zijn enkele hoopvolle ingen te melden. De onlangs in Luxemburg ondertekende akte die binnenkort ter goedkeuring aan de staten generaal zal worden aangeboden is daar een voorbeeld van. Toegegeven het bereikte resultaat is aanzienlijk beneden dat gebleven wat wij Liberalen hoopten en voor nodig hielden. En wij verwachten dat in het nederlandse parlement dat straks ook zal worden gezegd. Maar als men de enorme weerstanden bekijkt die overwonnen moesten worden dan is het niettemin een doorbraak. En het is met name een overwinning voor het europese parlement. Zonder ons initiatief van 2 jaar geleden de heer van Eekelen zal dat met mij eens zijn was dit proces niet op gang gekomen, was er geen comité geweest en ook geen europese akte. In Denemarken is een referendum nodig geweest om de tegenstribbelende sociaal democraten die de regering hadden belet te ondertekenen tot de orde te roepen. En dan te bedenken dat hun bezwaren met name gericht waren tegen de vergroting van de wetgevende bevoegdheden van het parlement die in de akte besloten ligt. Gelukkig bleek het Deense volk beter dan sommige van zijn leiders te beseffen dat ook de deense toekomst in Europa ligt. En dat de parlementaire democratie niet alleen op deense nationale niveau maar ook rechtstreeks europees moet functioneren. Wij zijn er trots op dames en heren dat onze deense liberale partij in de referendumcampagne in de voorste rijen heeft gestreden en die toch wist te behalen. Ook in Spanje heeft de bevolking blijk gegeven in het referendum over het NAVO lidmaatschap definitief te willen afrekenen met verouderd nationalisme en isolationisme. De Spanjaarden hebben heel duidelijk bevestigd dat de tot europese en westerse familie behoren en willen blijven behoren. In Groot Britannië het land waar het stelsel ervoor zorgt dat een partij die 18% van de stemmen behaalt 0 zetels in het europees parlement krijgt toebedeeld is een verschuiving aan de gang. De alliantie waarvan onze britse zusterpartij deel uitmaakt heeft goede kansen om bij de volgende verkiezingen het politieke landschap ingrijpend te wijzigen. Nog gisterenavond hoorde ik een britse minister en dus een conservatief voor de televisie spreken over de drie grote partijen. Dames en heren een jaar geleden nog zou een dergelijke uitspraak volstrekt onwendbaar zijn geweest. Mijnheer de voorzitter het gaat goed met de europese liberalen en met het europese liberalisme. Wij zien dat ook in onze fractie die zowel in omvang als in homogeniteit is toegenomen. Onze nieuwe portugese en spaanse leden hebben we vol ijver aan het werk gezet. Hun bijdrage is een verfrissing en creatief. Na hun toetreding zijn de krachtsverhoudingen in het parlement zodanig geworden dat de liberalen in vele gevallen een strategische positie innemen.

Wij proberen dat zoveel mogelijk uit te buiten. En ook onze homogeniteit is versterkt. Wij hebben dat ook deze week kunnen constateren dat twee belangrijke debatten namelijk een over de uiterst moeilijke besluiten die de gemeenschap zal moeten nemen met betrekking tot de landbouw en ten tweede over de bestrijding van het internationale terrorisme en de situatie die is ingetreden na de Amerikaanse aktie begin deze week. Onze fraktie was unaniem in haar afwijzing van de plaag van anti Amerikaanse histerie die zich ook in Straatsburg manifesteerde. Hoe genuanceerd men ook moge denken over de meritis van de Amerikaanse aktie. Vast staat dat het voortdurende onvermogen van onze Europese regeringen om gezamenlijk en effectief op te treden tegen de door het regime Khadaffi geïntegreerde en soms georganiseerde terreurdaden in Europa moet worden doorbroken.

Liever dan de Amerikanen te verwijten dat zij hun Europese bondgenoten hebben genegeerd moeten wij ervoor zorgen dat wij het Europees eens worden over effectieve maatregelen en vervolgens tezamen met de Verenigde Staten op te treden tegen de bedreiging van een terreur die de oorlog aan onze westerse wereld heeft verklaard. Mijnheer de voorzitter mij rest nog de partij en de fracties van eerste en tweede kamer te danken voor de wijze waarop ook in het afgelopen jaar de Nederlandse Europarlementariërs hun in ons partijgebeuren werden geïntegreerd. Gezien de aard van onze werkzaamheden en onze voortdurende omzwervingen is dat niet altijd gemakkelijk, maar de contacten met onze partij organen met fracties en bewindslieden zijn voor ons onschatbaar. Want wij houden ons allen uiteindelijk bezig met dezelfde zaak en streven naar hetzelfde doel. Dames en heren het Europese liberalisme is gezond en het is eendrachtig. Even eendrachtig gaan wij er nu in Nederland ervoor zorgen dat de liberale krachten en invloeden op het beleid blijven uitoefenen. Dat is een groot Nederlands belang en naar ik hoop wij hebben aangetoond ook een groot Europees belang. Dank u zeer.

Dank u wel. Het woord is aan de heer Nijpels.

Mijnheer de voorzitter dames en heren 1986 is in politiek opzicht een heel bijzonder jaar. Twee verkiezingen in zo'n korte tijd die geven aan het hele politieke beeld een heel ander aanzien. En in feite zijn we de afgelopen maanden bezig geweest met een langgerekte campagne. En daarom zou ik deze algemene ledenvergadering willen gebruiken voor het opmaken van een tussenbalans. Ik zou willen stil staan bij de uitslag van 19 maart. Ik geef een beoordeling van de staat van dienst van dit kabinet en tenslotte plaats ik een

aantal kritische kanttekeningen bij de stijl en bij de kwaliteit van de oppositie. De stijl immers die was gebaseerd op de voorspelling dat we nu in 1986 meer dan een miljoen werkelozen zouden hebben. Een stijl ook die was gebaseerd op de veronderstelling dat Nederland met dit kabinetsbeleid de komende jaren een gespleten samenleving zou worden. Dames en heren als we terugkijken naar de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen dan geeft dat voldoende stof tot nadenken. Een aantal VVDers die zich de afgelopen jaren hebben ingezet in honderden gemeenteraden keren daarin niet terug. En dat verlies wordt in de kranten en de tv uitgedrukt in percentages. Maar laten we ons goed realiseren laten we heel goed beseffen dat als volgende week de nieuwe gemeenteraden worden geïnstalleerd dat achter die percentages honderden raadsleden staan, duizenden vrijwilligers die zich de afgelopen jaren hebben uitgesloofd voor hun VVD. En zij hadden die uitslag niet verdiend. En het verlies van goede raadsleden doet pijn en legt de morele plicht op alle VVDers om de komende maanden er nog eens extra tegenaan te gaan.

De opiniepeilingen geven de regeringscombinatie soms een kleine meerderheid soms net iets minder. En het zal er om gaan spannen dat op de laatste dag, ik denk tot op het laatste uur. En dat allemaal tegen de achtergrond van een succesvol kabinetsbeleid dat de afgelopen maanden op ons afkomt. Want er van 825duizend werkelozen aan het begin van deze kabinetsperiode zijn we nu beland op 725 duizend. En in afgelopen maart daalde de werkeloosheid met maar liefst 25duizend. En als het meezit bereiken we nog voor de verkiezingen de magische grens van 700duizend. Werkgelegenheid neemt toe, de koopkracht stijgt, maar op het ogenblik zijn er in ons land zo'n 250duizend mensen meer aan de slag dan drie jaar geleden. En dat is allemaal voor een groot deel te danken aan de voortgezette herverdeling van de arbeid en deeltijdbanen aan VUT, En aan loonmaatregelen. Maar voor dat al voor alles wat de afgelopen jaren is gebeurd is dit kabinet ons kabinet het CDA-VVDkabinet de ruimte geschapen en dat is belangrijk. Maar wat nog veel belangrijker is dat is naast al die herverdeling van arbeid dat juist dit kabinet de afgelopen twee jaar er ook in geslaagd is om nieuwe banen te creëren. Dat we in 85 65duizend nieuwe arbeidsplaatsen in ons land kunnen vaststellen. En dat betekent niet alleen uitbreiding van werkgelegenheid het betekent dat de koek, de koek die in Nederland kleiner was geworden dat die groter wordt en dat er op dit moment in ons land niet meer praten over de verdeling van de bestaande koek, maar dat we praten over de vergroting van die koek en van de ----- hoe we dat op verantwoorde wijze kunnen met elkaar verdelen. Mijnheer de voorzitter, dames en heren laten we ons ook heel goed realiseren dankzij dit kabinetsbeleid dankzij dit regeerakkoord en dankzij de invloed van de VVD staan we op dit moment in ons land op het punt de slag tegen

de werkeloosheid te winnen. En dat betekent niet alleen het herstel van de economie en dat betekent ook het herstel van gezonde sociale verhoudingen in dit land. En als we het hebben over beloning naar inzet, als we met elkaar praten in ons verkiezingsprogramma over beloning naar resultaat dan zeg ik Nederland staat er nu beter voor dan vier jaar geleden. In dit kabinet, dit CDA-VVDkabinet verdient het dan ook om terug te komen na de verkiezingen. En als deze combinatie na 21 mei niet terugkomt wordt aan het economisch en het sociaal herstelbeleid in ons land een zware slag toegebracht. Ik ben ervan overtuigd dat de mensen dat zij inzien dat de mensen ook straks bij de gang naar de stembus met dit herstelbeleid geen risico's wilden nemen. Voorzitter toen de heer den Uyl twee weken geleden het partijcongres van de pvda toesprak toen noemde hij dit kabinet het kabinet van de gemiste kansen. Dit kabinet. Ik zou aan u willen vragen betekent de daling van het financieringstekort in deze periode betekent dat een gemiste kans. En is de daling van de lastendruk voor de burgers en voor het bedrijfsleven ook zo'n gemiste kans. Is het herstel van het bedrijfsleven in deze periode is dat ook een gemiste kans. En betekent de daling van de werkeloosheid maand in maand uit ook een gemiste kans. U vindt natuurlijk die stem, die stemming van de lijsttrekker van de pvda deugt niet, maar hij is zelf de eerste die dat moet begrijpen. Dit kabinet heeft gedaan wat het beloofde. Het waargemaakt wat er in het regeerakkoord staat en ziet daarom ook resultaat van zijn werk. En laat ik even stilstaan bij de getalsverhoudingen. In de eerste plaats stel ik dan vast dat in tegenstelling tot voorafgaande peilingen bij de gemeenteraadsverkiezingen toch een redelijk resultaat geboekt is. En dat er voor die VVD, die VVD waar zo ontzettend veel over wordt geschreven en dat iedereen altijd beter weet hoe het met die VVD moet dat die VVD op dit moment beschikt over die harde kernen van die 28 zetels. Een startpunt voor groei, een goede start voor de campagne over twee weken. En dan moet ik vaststellen dat CDA en VVD nu in de meeste peilingen op een meerderheid op een kleine meerderheid zitten. En dat is op zichzelf mooi. En dat betekent dat CDA en VVD na die verkiezingen door zouden kunnen gaan. Een meerderheid voor de coalitie betekent voortzetting van het beleid. Maar laten we wel wezen voor een krachtig beleid ~~van~~ is het beter om niet van een paar zetels afhankelijk te zijn. Want we hoeven niet ver in het verleden terug te gaan en vast te stellen wat voor trieste invloed een paar zetels op het vrede en veiligheidsbeleid van het kabinet kunnen hebben. En watv-or moeite het vervolgens weer kost om bijvoorbeeld weer terug te keren in de schoot van het bondgenootschap. Wat het telkens weer kost om de eenheid binnen dat bondgenootschap weer te herstellen.

En uiteindelijk blijkt dan iedere keer weer en deze kabinetsperiode is daar een voorbeeld van dat de duidelijke opvattingen van de VVD ook de andere partijen zullen worden overgenomen. Of het nou gaat om de sociale zekerheid, om de plannen die Koos Rietkerk in '72 in de kamer al verdedigde of het nou gaat om de nivelleringszaken die Hans Wiegel in zijn tijd bestreed. Of het nou gaat om de uitbreiding van de kernenergie. Zaken die tijdens het kabinet Hans Wiegel de nadruk kreeg. Als het nou gaat om het sociaal economisch beleid. Het duurt wat lang maar de ideeën van de VVD worden stuk voor stuk politieke werkelijkheid.

Voorzitter dames en heren twee weken geleden rondde het kabinet de discussie over de begroting 1987 af. En ik moet u zeggen dat ik eigenlijk heb genoten van de persconferentie die de heer den Uyl een week daarvoor gaf. Ongelofelijk maar waar. De lijsttrekker van de pvda kwam ons vertellen dat er nu maar eens stevig bezuinigd moest worden. En dat terwijl de pvda de afgelopen vier jaar voor nog geen cent de bezuinigingsvoorstellen van dit kabinet heeft bestreden. Of nog beter ieder voorstel, welk voorstel dan ook van dit kabinet te vuur en te zwaard heeft bestreden en nu moest er van de pvda ineens 8 miljard op tafel komen. Was het wonder dan toch geschied. Zouden wij in het licht van de verkiezingen dan toch die pvda hebben kunnen overtuigen. Dames en heren de rauwe werkelijkheid was anders. Het kabinet kwam met een pak, een pakket van ruim negen miljard en de ruim 8 miljard van de heer den Uyl die bestond voor 2 miljard uit echt bezuinigen op de overheidsuitgaven en voor 6 miljard uit lastenverzwaringen. Dat wil zeggen 75% lastenverzwaringen en 25% ombuigingen. En het zwaartepunt in het pakket van het kabinet ligt totaal anders 40% lastenverzwaring en 60% ombuigingen. Maar ik zeg erbij die verhouding is niet het allerbelangrijkste want een nog grote belang is het dat het kabinet precies heeft aangegeven wanneer de bezwaren van die BIW wordt teruggedraaid. En dat betekent dat als de olieprijs boven een bepaald niveau stijgt het hoge en het lage BIWtarief zullen worden verlaagd. Een derde winstpunt is dat los van de afspraken over de BIW nu is vastgelegd dat als je CDA en VVD doorgaan in een nieuw kabinet de lastendruk zal worden gestabiliseerd en zo mogelijk zal worden verminderd. Als ik nog daaraan toevoeg dat in de brief van het kabinet ook afspraken voorkomen over de mate waarin het financieringstekort moet dalen in een nieuwe kabinetsperiode dan kan ik vanavond vaststellen dat dit pakket maatregelen goed aansluit op het verkiezingsprogramma van de VVD. En dan kan ik me ook voorstellen dat de pvda als eerste commentaar gaf dat de VVD in belangrijke mate haar zin had gekregen. Met dit pakket ik zeg het uitdrukkelijk is in ieder geval een belangrijke bodem gelegd in het financieel sociaal economisch beleid van een nieuw CDA-VVDkabinet. En ik wil , u zult dan aan mij vragen was het nou eigenlijk nodig.

Was het nou nodig dat juist dit kabinet vijf weken voor de verkiezingen zo'n belangrijk besluit nam. Ik zeg daarop volmondig ja. Maar een bevestigend antwoord zegt natuurlijk nog niets over de invulling van zo'n pakket van maatregelen. Het is volkomen normaal dat in een kabinet dan via politieke lijnen ook de invulling van zo'n pakket wordt gediscussieerd. En terecht hebben de VDBewindslieden daarbij gesteld dat de nadruk moet liggen op de ombuigingen in plaats van de lastenverzwaring. En even terecht hebben VVD bewindslieden gesteld dat het salarisbeleid van de overheid, het salarisbeleid van het overheids personeel niet op een lijn gezet kan worden met dat voor de sociale zekerheid. De resultaten van de pakketvergelijking waaruit bleek dat zo'n 2/3 van de ambtenaren met name het middelbaar en hogere personeel een achterstand heeft bij het bedrijfsleven soms oplopend tot 25% hebben het gelijk van de VVD nog eens onderstreept. En daarom, daarom heb ik hoop ik vurig dat ook het CDA een nieuwe kabinetsperiode bereid zal zijn samen met de VVD ervoor te knokken dat in Nederland de ambtenaren in een overigens wat ----- overheidsapparaat datgene krijgen wat ook het bedrijfsleven moet betalen. Ik zag dames en heren dat mijn echtgenote begon te kappen en die is zelf ook rijksambtenaar dus die heeft haar salarisverhoging vanavond zien aankomen. Mijnheer de voorzitter, dames en heren de financiële problemen die op het kabinet afkwamen waren met name voor 1987 groot. De aardgasbaten en het is goed om ons dat te realiseren werden van zo'n bijna 22 miljard in 1986 in '87 gehalveerd tot zo'n tien miljard. En dat betekent dat de VVDvoorspellingen in de jaren 70 potverteren dat die VVDvoorspelling sneller waar is geworden dan vele in de nederlandse politiek dachten. En het is zonneklaar dat de inspanning van de afgelopen vier jaar niet zomaar door een externe faktor op het spel gezet mocht worden. Geen maatregelen nemen betekende in een jaar een oplopend financieringstekort van boven de 10%. En regeren is verantwoordelijkheid nemen en daarvoor gaat de VVD niet uit de weg. Daarvoor is de VVD nooit uit de weg gegaan. Als u dit nou allemaal op een rijtje zet dat denk ik dat de kiezer straks op 21 mei een hele duidelijke keuze krijgt voorgelegd. Want niemand kan dit kabinet kan ook CDA en VVD verwijten dat er een gat in de begroting is achter gelaten. En als het dan zo is zoals soms in de pers wordt geschreven als het dan zo is dat deze coalitie de weg vrij gemaakt voor een coalitie pvda-CDA dat we het straatje hebben schoongeveegd voor de pvda welnu het zei zo. Voor een politiek van steeds grotere tekorten hebben wij in deze kabinetsperiode getracht en zullen we ook in de nieuwe kabinetsperiode opnieuw passen. We kunnen dus niet zeggen dat het de kiezer aan keuzemogelijkheden ontbreekt. Alleen het alternatief van de pvda is een niet verantwoord. Den Uyl presenteert het oude recept, politiek op de pof, de economie in het slop, nederland op de fles.

Dames en heren een paar woorden over een bepaald alternatiefplan van de pvda. En dat is het plan dat de pvda wordt recentelijk gepresenteerd voor een algemeen door de overheid af te dwingen arbeidstijdverkorting. De pvda heeft dat plan gepubliceerd onder de veelzeggende titel werk willen. En het is goed als u hoort dat enoge weken voordat rapport werk delen dat er toen een economisch meerjaren-beleid door de pvda was gepresenteerd onder de titel werk maken. De buit is nog nauwelijks binnen of hij wordt alweer verdeeld. De pvda wenst in 1990 en gaat ervan uit in haar programma dat we dan in ons land met elkaar 32 uur zullen werken. En gaat er ook vanuit dat in 86 die uitgangssituatie van een 36-urige werkweek is bereikt. En dat betekent dat als u dat vergelijkt 32 uur nu bij de pvda, 25 uur twee jaar geleden bij Marcel van Dam dat is voor de partij van de arbeid inmiddels al weer 7 uur langer mogen werken. En wie weet wat er over twee jaar allemaal nog meer mag. Maar hoe precies die randvoorwaarden van de koopkrachthandhaving gestalte moet krijgen in het pvda plan is mij een raadsel. Minder werken, meer collectieve uitgaven en evenveel geld overhouden. Het blijft een wonderlijk economisch beleid. Voorzitter ook de suggestie van de PvdA en trouwens ook van minister de Koning dat men meer premie zou moeten gaan betalen als men in een bedrijf niet aan de 32 uur toekomt lijkt ons zeer slecht. Een dergelijke strafmaatregel werkt niet. In feite betekent zo'n landelijk ATVmaatregel een verkapte loonmaatregel zoals wij die vroeger jaar in jaar uit hebben gehad. U ziet het alweer gebeuren een kabinet CDA-pvda met rigoreuze ingrepen en de onderhandelingsvrijheid van sociale partners. En het lijkt me helemaal niet nodig. We hebben de afgelopen jaren gezien dat zonder dreiging van de overheid aan werkgevers aan werknemers bereid zijn zich te matigen. En daarvoor hebben we geen loonmaatregel nodig gehad. U ziet dat ook zonder ingrijpen van het kabinet herverdeling van werk mogelijk is en dat betekent dat het ingrijpen ook door de VVD in een komende kabinetsperiode wordt afgehouden. Ik zou tenslotte enige aandacht kunnen vragen voor het veiligheidsbeleid van de oppositie. Want dames en heren wat eigenlijk te denken wat immers te denken van het alternatief dat de pvda de kiezer voorlegt inzake een bondgenootschappelijke politiek. De pvda lijdt aan iets waaraan eigenlijk iedere socialistische partij in europa aan lijdt als ze in de oppositie zitten. Ze radicaliseren. De pvda kan zich wat dat aangaat meten met de duitse SPD die naar links is gezwenkt. In Engeland is Mac Cinnot in verbeterde tijd gewikkeld met radicale pressiegroepen. En de nederlandse pvda heeft zich met huid en haar overgeleverd aan het IKV en aan het comite kruisraketten Nee. En wat is nou belangrijk. Belangrijk is om te constateren dat socialisten als ze aan een regering deelnemen vaak toch een veiligheidspolitiek voeren die wel een hecht bondgenootschap in stand houdt. Helmut Schmidt was het schoolvoorbeeld.

Maar ook Mitterand die de franse politiek een extra tintje heeft gegeven was zo'n uitstekende socialist. En mijn compliment dat ook aan Gonzalez die in de oppositie allerlei vraagtekens zette achter het lidmaatschap van de NAVO maar die nu eenmaal premier en verantwoordelijk voor zijn land zijn gewicht in de schaal legt van het bondgenootschap.

En wat Gonzalez kan dat moet den Uyl toch ook kunnen. En daarom zeg ik de hoeksteen van het veiligheidsbeleid is en blijft in onze ogen een hecht bondgenootschap met de verenigde staten. 7 jaar lang heeft echter het debat kruisraketten nee kruisraketten de nederlandse defensiepolitiek overschaduwde. 7 magere jaren van nederland in het bondgenootschap. En het zal voor ons als Vvd onaanvaardbaar zijn als met onze positie als bondgenoot opnieuw zou worden geknipt. Het respecteren van verdragen is het eerste wat van Nederland als voorvechter van de internationale rechtsorde mag worden verwacht. En daarom daarom doe ik vanavond nog eens een dringend beroep op de pvda om als zij wordt geroepen tot regeringsverantwoordelijkheid in navolging van andere socialistische regeringspartijen een duidelijke bondgenootschappelijke lijn te volgen. En wat dat betreft heeft de pvda de steun of voor de verkiezingen ja zeggen tegen de navo of voor de verkiezingen duidelijk maken dat men het verdrag wenst te respecteren of na de verkiezingen alsnog een coalitie en dus compromissen sluiten met het CDA. En dat betekent of die duidelijkheid of na de verkiezingen kiezersbedrog. En ik kan me niet voorstellen dat zo'n grote partij zich uiteindelijk in zo'n positie zal willen laten manoeuvreren. Tenslotte voorzitter een paar afrondende opmerkingen over de kwaliteit van de oppositie in de afgelopen vier jaar. Want de verkiezingen van 21 mei die zijn er voor om de kwaliteit van het regeringsbeleid te beoordelen en te vergelijken met de kwaliteit van de oppositie. En we kunnen vaststellen dat de partij van de arbeid in belangrijke mate haar eigen positie heeft laten bepalen door externe pressiegroepen zoals het IKV en KKA. En onder die invloed is de pvda geradicaliseerd en heeft de politiek in enkele gemakkelijke tegenstellingen samengevat. Want zoals de pvda viel de samenleving uiteen in werkende en in niet werkende. Dat in tegenstelling die den Uyl in 84 heeft wereldkundig gemaakt maar die inmiddels zelf wel heeft herroepen. En volgens de pvda ben je voor of tegen kruisraketten. Maar het werkelijke debat in dit opzicht gaat over de inhoud die nederland wil geven aan het bondgenootschap. Volgens de pvda ben je voor of tegen de middenschool. Terwijl juist de VVD in de politieke discussie heeft aangezwengeld over de inhoud en de kwaliteit van het onderwijs. En je bent volgens de pvda voor of tegen algemene arbeidstijdverkorting terwijl het juist gaat om een invulling die iedere organisatie en ieder bedrijf zelf aan de gewenste herverdeling voor de arbeid kan geven. En de jongste tegenstelling die men daar hanteert die tussen christenen en niet christenen geeft opnieuw aan dat de pvda eigenlijk e

plank misstaat. Want aan het debat over normen en waarden ligt voor de politiek ligt voor de overheid niet die ten grondslag of we nu moeten kiezen voor of tegen christenen. Daar gaat het niet om. Het gaat er ook niet om of nu het CDA onder het juk doormoet of dat een niet confessionele partijen maar eindelijk ja en amen zouden moeten zeggen. De inhoud van het debat gaat over de plaats van de overheid, gaat over de bevoegdheid van de staat in haar levensbeschouwelijke pluriform land. Het gaat om de vraag dat we gezamenlijk als nederlands volk aan normen en waarden in wetgeving kunnen en zullen verhandelen. Maar ook op de vraag in hoeverre we gewetensnood bij individuele mensen door middel van veilige en menselijke normstelling kunnen leveren. Christenen en niet christenen zullen die gezamenlijke te dragen ethische ladingen en bevoegdheid van de overheid in goed overleg met elkaar moeten vaststellen en uitdragen in veranderende en roerige samenleving.

Mijnheer de voorzitter dames en heren het lijkt er een beetje op dat de VVD de laatste tijd in de hoek zit waar de klappen vallen. Aan de andere kant neemt ook de vastberadenheid toe. Wij geven ons niet gewonnen, nooit, wij geven de verantwoordelijkheid niet zomaar uit handen. En de vaste achterban waar ik het eerder over had neemt het allemaal niet licht op en laat het ook niet op zich zitten. Het is verheugend om te zien dat we week in week uit lederwinst boeken. Maar een anders stimulans is ook de steun die de VVD van over de grenzen ondervindt. Want we mogen niet vergeten dat vele in het land maar ook vele daarbuiten naar de VVD kijken. En hoop en verwachting op de VVD richten. Voor Nederland als betere bondgenoot voor een beter nederland. Voorzitter ik rond af.

Als de oppositie zegt dat ze de afgelopen jaren door een strak regeerakkoord monddood is gemaakt dat komt dat doordat de pvda zich de afgelopen tijd zorgvuldig buiten de echte inhoudelijke politieke discussie heeft gehouden. Ter illustratie daarvan een laatste voorbeeld. De vara die heeft zich ten doel gesteld zoveel mogelijk publiciteit aan de pvda te geven. Als echter op een gegeven moment de wiardi beckmanstichting een plan publiceert over het media-beleid waarin gunstig wordt beoordeeld over een commercieel net dan dreigt omroepbaas van Dam met een publiciteitenboycot in verkiezingstijd. Afgesproken was dat de VARA zegt wat de pvda doet. En wat doet de pvda, de pvda doet dus wat de vara doet. Om af te sluiten zal ik u ter overweging twee dingen voorleggen die ik als VVD wel belangrijk vind. Niemand maar dan ook niemand weet hoeveel nederlanders straks op de pvda gaan stemmen. Een ding weet ik wel er zullen straks op 21 mei veel en veel meer mensen zijn die niet op de pvda maar wel op de coalitie stemmen. Daarvoor is de toekomst hem te lief.

Band 4

Blad 75

Dames en heren ik heet de vice premier van harte welkom en ik schors de vergadering tot morgenochtend 10 uur.

19.4.1986.

De vergadering is heropend. Goedemorgen allemaal.

Het agendapunt 14 kunnen we overslaan omdat er gaan onderwerpen van de vergadering van gisteren zijn overgebleven. Dan zijn we bij agendapunt 15 bespreking van het beleid van de hoofdredakteur van vrijheid en democratie. Hoofdredakteur mevrouw Dijkman wilt u nog iets zeggen ter inleiding.

Mijnheer Eenhoorn.

Ja mijnheer Eenhoorn we zijn bij agendapunt 15 bespreking van het beleid van de hoofdredakteur. Mevrouw Dijkman heeft geen behoefte aan het geven van een toelichting. Misschien dat ik u even het woord kan geven.

Ja voorzitter ik wil graag even iets zeggen over v en d en dat betreft dan het werk van de stichting v en d. We zijn in 85 daar volop mee bezig naar de besluiten van de algemene vergadering over de wijze waarop we ons blad managen en wij lopen aan tegen een heel moeilijk probleem namelijk dat het volume van de advertenties aanzienlijk terugloopt bij het blad en dat heeft ons op het spoor gezet om eens na te gaan we we nou eigenlijk met ons magazine willen in de toekomst. En een onderzoek heeft uitgewezen dat we een aantal mogelijkheden hebben om het magazine in de toekomst aantrekkelijker te maken voor adverteerders. Aan de ene kant lijkt dat erg aardig, maar dat betekent dat we in een spanningsveld met de redactie komen omdat we daardoor mogelijkerwijs wat in redactionele pagina's zal moeten worden ingeleverd. Wij zijn van plan om daar in het hoofdbestuur nadrukkelijk over te discussieren binnenkort. Ook de voorstellen die ons ook van de zijde van het advertentiebureau zijn gedaan en het kan betekenen dat de stichting v en d in overleg met het hoofdbestuur in de komende tijd wat veranderingen zal aanbrengen in de wijze waarop we met v en d omspringen omdat toch blijkt dat de advertentie-opbrengsten van belang zijn voor het blad en in het verleden hebben we daar weleens over gedacht. Een tweede opmerking en tevens de laatste, we zijn uitermate voorzichtig en hebben selectief beleid ten aanzien van het soort van advertenties. We krijgen weleens commentaar over de advertenties die wij plaatsen. Het is heel duidelijk dat wij op geen enkele wijze advertenties willen plaatsen die weerstanden zouden oproepen bij leden of anderszins en dat betekent dat wij niet maar alles kunnen plaatsen, dat ons ook wat dat betreft een beperking oplegt. Dat zijn de 2 opmerkingen over dus werk van de stichting v en d.

Dank u wel. Wie van u wil iets zeggen. Mijnheer Vrijland.

Dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik wil het niet over geld hebben, ik wil het over de rubriek hebben mijn opinie is zoals u allemaal weet en daar is verscheidene keren al over gesproken, ook vorige keer in Breda. Er zijn wensen dat deze rubriek wat uitgebreid wordt. Op het ogenblik is het zo dat er alleen maar honderd woorden gebruikt mogen worden door de inzender en dat er dit is een gechargeerde opmerking hier geen aanvallen op personen mogen gemaakt worden. Kritiek is dat een aanval, is dat geen aanval, ik laat het buiten beschouwing. Ik zou er graag voor willen pleiten dat inderdaad deze rubriek mijn opinie is beduidend groter wordt gemaakt en dat ook de beperking van 100 woorden zal worden losgelaten. Dat is punt 1. Punt 2 had ik een opmerking over de hoofdredakteur inzake zoals u misschien wel weet in precaire zaken is het niet gebruikelijk bij ons in de VD dat daar openlijk over gesproken wordt. Vaak heel moeilijke dingen worden in de achterkamers afgedaan. Ik vind dat niet juist. Een voorbeeld is de zaak van mijnheer van Ardenne geweest zo'n jaar geleden. Toen heeft dus de hoofdredakteur aan alle inzenders van stukjes brieven gestuurd en opgebeld dat hier niet over gesproken moet worden. Ik vind dat betreurenswaardig en ik zou graag in de vergadering willen vragen om zich hiertegen uit te spreken. Ik vind dit moet, deze rubriek moet voor iedereen zijn en alle onderwerpen moeten ter sprake kunnen komen. Dank u wel.

Iemand anders nog van u.

Mevrouw de Vries, Rijswijk.

Ik wilde vragen of het mogelijk is om bij V en D een inhoudsopgave voorin te plaatsen en bij belangrijke stukken zoals beschrijvingsbrief of amendementen of dat dan op het voorblad vermeld kan worden.

Iemand anders nog van u. Nee dan mevrouw Dijkman.

Er zijn twee door twee personen vragen gesteld naar aanleiding van het blad. Allereerst de mijn opinie is rubriek die eerst even de 100 woordennorm. Die is aangenomen door een algemene vergadering ik denk een jaar of drie-vier geleden. Het was naar aanleiding van vragen van mevrouw Bruggeman uit den Haag als ik het goed heb. Destijds is gekozen voor deze formule ook opdat daardoor meer mensen aan het woord zouden kunnen komen want je zit toch maar met 18x24 pagina's per jaar. Een ander woord is ik ben trouwens toch wel blij dat het openlijk is gezegd dat er nu wordt gezegd dat er brieven onder water of weggemoffeld worden beantwoord worden in verband met de RSVaffaire. Er zijn in totaal over de RSVaffaire drie brieven binnengekomen en alle drie die brieven alle drie de

personen is contact mee geweest. Er is op geen enkele wijze en ik heb het ook destijds gelezen in een interview wat in het Parool heeft gestaan een situatie geweest waarbij brieven onder water zijn gehouden, weg zijn gepoetst of wat dan ook. Degene die daar behoefte aan hebben konden zich bovendien altijd nog wenden tot de redaktieraad. Dat is altijd nog een instantie waartoe men zich kan wenden. Maar er is niets onder water geweest. Dat wil ik even heel nadrukkelijk stellen. Dat het tweede was de inhoudsopgave. Dat is niet altijd mogelijk omdat er nogal eens dingen op het laatste moment zijn. We kunnen wel zeg maar aan de binnekant van de cover zoveel mogelijk overzicht geven van wat erin staat, maar ik neem aan mevrouw de Vries dat het de bedoeling is dat met pagina erbij krijgt waar wat staat en dat is een beetje moeilijk. Want dat zou inhouden dat de cover later moet worden gemaakt dan het blad gedrukt wordt en het is een omgekeerde procedure. Maar we kunnen wel zoveel mogelijk op die cover zetten.

Dank u wel. Gaat uw gang.

Mijn naam is Schuddeboom uit Hoorn.

Mijn vrouw die heeft toevallig een paar jaar geleden ook zo'n stukje geschreven en inderdaad heeft mevrouw Dijkman gebeld en gezegd ach we hebben liever niet dat je het plaatst. En als zo'n verzoek gedaan wordt dan doet men het ook niet gauw maar het zat mijn vrouw en mij ergens ook niet lekker. We wilden dus niet naar doen of vervelend dus we hebben er niet op gestaan enzo, maar ik vond het ook toen en nu nog steeds overbodig. Dit had best geschreven mogen worden. Dat wou ik nog even opmerken.

Dank u wel. Mijnheer Vrijland.

Ja mijnheer de voorzitter ik zou nogmaals willen pleiten, de kamercentrale den Haag heeft vorig jaar dat in stemming gebracht meen ik dat deze rubriek wordt uitgebreid. Onze partij de volkspartij daar moet in gediscussieerd kunnen worden en het moet niet afgedaan worden met 100 woorden. Mijn voorganger net heeft dat ook gezegd. Mij is dat ook overkomen. Er worden natuurlijk wel brieven onder de tafel gewerkt, maar laten we daar niet verder over praten. Ik stel gewoon positief voor dat deze rubriek wordt uitgebreid en dat in principe alle onderwerpen besproken moeten worden. Dat is vorige keer ook in Breda gebeurd, verwijzing naar vorige bijeenkomsten naar vorige vergaderingen hoeft helemaal niet plaats te vinden. Laten we opnieuw beginnen en laten we deze rubriek uitbreiden ten eerste en alle onderwerpen bespreekbaar maken.

Dank u wel. Mevrouw Dijkman nog. Een opmerking uit de radaktieraad en die staat onder voorzitterschap van de heer Eenhoorn.

Ik denk dat het verstandig is om in ieder geval zeer nadrukkelijk te stellen daar waar mevrouw Dijkman als hoofdredakteur problemen heeft met betrekking tot ingezonden stukken wordt het overleg met de redaktieraad dus het is niet dan een beslissing die op haar eentje wordt genomen om wel of niet te plaatsen en ik ben het volstrekt eens met de sprekers alle onderwerpen dienen aan de orde te komen in de rubriek en alleen in die gevallen waarin blijkt dat het wel een erg persoonlijk tintje heeft hebben we gezegd moeten we voorzichtig zijn want we moeten zorgen dat die rubriek wel een inhoudelijke discussierubriek wordt en niet dat we dan persoonlijke aanvallen gaan doen en ik denk dat we wat dat betreft op die toer moeten blijven zitte. Voorzichtig consentieus daarmee omspringen, maar ik weet zeker dat in overleg met de redaktieraad op geen enkele wijze en dat zou i- toch wel willen benadrukken dat die indruk hier niet in de zaal gaat ontstaan dat bepaalde brieven niet aan bod komen of niet worden besproken. Alles wordt zeer nadrukkelijk besproken en het kan mogelijk zijn dat op een gegeven moment ergens een brief kwijtraakt, maar dat is een administratieve zaak. In ieder geval nooit expres brieven aan de kant worden geschoven. Dat wil ik toch wel benadrukken. En wat betreft de uitbreiding ik denk dat u niet een stemming zou hoeven te vragen. Geplaatst wordt wat binnenkomt als het een heel lang stuk is zou ik ook in de richting van de heer Vrijland willen zeggen dan is het redactioneel gewoon onmogelijk omdat het dan ten koste gaat van andere stukken en daar moet je mee uitkijken. Het moet gewoon zijn beperking kennen van die 100 woorden en ik denk dat we de meeste mensen hun ideeën aardig in 100 woorden kunnen weergeven.

Prima dank u wel. Nee we gaan niet in drie instantie discussieren mijnheer Vrijland.

Dank u wel. Dan zijn we bij het agendapunt 16 dat is de benoeming van 2 leden van het dagelijks bestuur tevens periodiek aftreden van J Kamminga te Groningen moet in de vacature worden voorzien. Het hoofdbestuur en er moet in een benoeming worden voorzien van een secretaris wegens periodiek aftreden van de heer Ginjaars te Rijswijk. Ik het hoofdbestuur zijn op 2 september 2 kandidaten gesteld, ondergetekende en Ginjaars en er zijn geen andere kandidaten gesteld vanuit de partij. Zodat deze 2 opnieuw benoemd verklaard zijn.

En daarmee zou onze voorzitter denken dat hij er vanaf is.

Hij zou dat ook graag willen, maar ik denk dat dat niet reëel is. Dat hij opnieuw in deze periode tussen 2 verkiezingen nadat hij eerst had aangegeven eigenlijk ermee te willen stoppen toch weer je heeft gezegd en wij weten wat dat ja zeggen betekent niet alleen een vergadering voorzitten, maar veel en veel meer. De vele uren voor en achter de schermen. De vele uren in de auto van en naar. De vele spreekbeurten en eideloos praten, bekijken en nog weer eens een keer praten. De manier waarop hij dat doet en dat hij het weer wil doen vind ik wat dat betreft en dan moet hij even ophouden want nu heb ik de microfoon lekker vind ik wat dat betreft alleszins waard om even extra te onderstrepen. Daarbij wil ik graag betrekken omdat ik voor een deel weet wat dat inhoudt Mieka Kamminga die stralend blijft ook wanneer Jan weer laat terug is ik hoor het weleens vanuit de telefoon vanuit de auto. Mieke hou het nog effe vol, want de partij heeft hem ook nog effe nodig. Jan bedankt.

Wel dank u wel en dat terwijl u weet dat het niet meer zo lang is.

Op mijn beurt wil ik graag de heer Ginjaars bedanken voor het feit dat hij bereid is ook de komende periode zitting te hebben in het dagelijks bestuur. Wij profiteren bijzonder van zijn grote bestuurlijke ervaring van zijn grote inzet. Fijn dat we ook in het komende jaar in dit team in deze zelfde samenstelling in het dagelijks bestuur kunnen zitten.

Dank u wel. Dan zijn we bij agendapunt 17 dat is de benoeming van een lid van het hoofdbestuur met adviserende stem ingevolge artikel 7.1 van de samenwerkingsovereenkomst. Het hoofdbestuur heeft voorgesteld mevrouw den Ottenlander.

Er zijn geen andere kandidaten genoemd zodat zij ingevolge artikel 73 van het huishoudelijk reglement benoemd kan worden. Bij deze.

Mevrouw den Ottenlander wordt zeer gefeliciteerd met deze benoeming en ik kan u verzekeren dat zij al enige tijd actief in het hoofdbestuur daar een aanzienlijke bijdrage levert. Dan zijn we bij het agendapunt 18. Dat is het afscheid van de hoofdbestuurleden die in het afgelopen jaar zijn afgetreden en een welkom aan de nieuwe leden van het hoofdbestuur. Het is altijd een wat moeilijk moment omdat sommige hoofdbestuurleden bezig zijn af te treden, bezig zijn vergaderingen die som nog niet gehouden zijn, andere net wel. Wij nemen dit voorjaar afscheid van vier hoofdbestuurleden. Mijnheer de Fou uit de kamercentrale den Helder is niet zo heel erg lang actief geweest, maar is wel heel sterk betrokken geweest bij alles wat er in het hoofdbestuur gebeurde en ik wil hem zeer dank zeggen voor zijn inzet. Mijnheer Schuller van de kamercentrale den Bosch is drie jaar lid geweest van het hoofdbestuur en hij is een hoofdbestuurslid geweest dat vanuit het zuiden sterk voor dat zuiden opkwam. Kamercentrale den Bosch. Zeer

bedankt voor alle reizen en voor alle betrokkenheid.

Van 2 hoofdbestuursleden nemen wij afscheid en dat is dan omdat de periode van 2x3 jaar om is. Helaas komt dat niet zoveel voor. Te weinig komt dat voor omdat daarmee de continuïteit in dat hoofdbestuur niet optimaal is. Maar de heren Mulder uit Friesland en Renjo uit de kamercentrale Leiden die zijn werkelijk 6 jaar in dat hoofdbestuur actief geweest. En als ik dan met mijnheer Mulder begin sterk betrokken bij de friese zaak maar aan de andere kant ook zeer overtuigd van het feit dat het hoofdbestuur de partij moet besturen en niet de regionale vertegenwoordiging alleen de boventoon kan voeren. Altijd redelijk als het erop aankwam dat de belangen toch verdeeld moesten worden. Dat niet altijd rekening gehouden kon worden met het belang van een kamercentrale als dat nodig was en de heer Mulder uit Leeuwarden bedank ik dan ook zeer voor al die jaren heen en weer reizen ondanks fysieke problemen die er wel zijn geweest. Zijn inzet daarvoor vraag ik een warm applaus.

Wij nemen ook afscheid van mijnheer Renjo en dat zullen we weten in het hoofdbestuur. De heer Renjo is een van de meest betrokken hoofdbestuursleden geweest in de afgelopen jaren met een inzet die bovenmatig was. Als we spreken over de kwaliteit van het hoofdbestuur hoofdbestuursleden die met hun zaak bezig zijn en die werkelijk zo goed mogelijk willen werken tussen de kamercentrale en dat hoofdbestuur en alles wat daarachter zit die een trait d'union willen zijn tussen de achterban en de kamercentrale en de rest van de partij dan denk ik dat Renjo er in de afgelopen jaren op bijzondere wijze in is geslaagd daaraan inhoud te geven. Hij is zeer druk bezig geweest met het functioneren van het hoofdbestuur. De wijze waarop we met elkaar omgaan in de vergadering, de wijze waarop het hoofdbestuur zijn plaats moet kennen in de partij. Hij heeft deel uitgemaakt van de commissie die de laatste concrete voorstellen heeft gemaakt voor verbetering van het functioneren van het hoofdbestuur via die adviezen. Wordt nu ook gewerkt en ik moet u zeggen dat ik het zeer betreurt dat de heer Renjo nu na 6 jaar uit dat hoofdbestuur moet terugtreden. Namens u allen wil ik hem zeer bedanken voor alles wat hij in die jaren heeft gedaan. Ik vraag u daarvoor een applaus.

Inmiddels zijn in twee kamercentrales nieuwe hoofdbestuursleden benoemd. Dat is mijnheer vd Voorn voor de kamercentrale den Bosch en de heer Meulemans voor de kamercentrale Leiden. Nou ik zal dan ook mevrouw den Ottenlander nog eens welkom heten maar dat heb ik net al gedaan en dat zou wat teveel van het goede zijn. Goed tot zover. Dan zijn we bij agendapunt 9.

Wij krijgen twee punten van orde over bonnen.

Dan zijn we nu bij agendapunt 19 dat is de reden door de vice minister president de heer van Ardenne. Aan hem is het woord.

Mijnheer de voorzitter, gelukgewenst met uw herverkiezing. Dames en heren ook geluk gewenst met die herverkiezing. De kabinetsperiode loopt op een eind en dat is het moment om terug te zien op die 3½ jaar en tegelijk ook toch de blik ook vooruit te werpen, maar eerst terugzien. Als een kabinet wat presteert als het erin slaagt om zijn programma voor een deel, een belangrijk deel waar te maken dan zijn daar 2 voorwaarde voor nodig. Interne en externe. Over de externe kom ik straks te spreken. Eerst de interne. Die interne voorwaarde is dat er een gemeenschappelijke basis is en dat die ook blijft. Met andere woorden dat men elkaar niet alleen vindt in een regeerakkoord, maar elkaar ook dagelijks of liever wekelijks het kabinet komt wekelijks bijeen vindt in de uitwerking van dat regeerakkoord. In het vertale in maatregelen die voorgesteld worden aan het parlement of meer algemeen aan de samenleving. Dat is een eis. Je kan het ook omdraaien. Als je stelt dat een kabinet van zijn program een groot deel heeft weten waar te maken dan is aan die voorwaarde voldaan. En ik wil hier wel zeggen daar wil ik mee beginnen dat naar mijn mening aan die voorwaarde voldaan is. Natuurlijk zijn er verschillen tussen de partijen in een coalitie. Zou niet goed zijn als die er niet waren. Natuurlijk leidt dat ook tot debatten in dat kabinet. Het zou wel heel verkeerd zijn als iedereen daar zat te zwijgen. Natuurlijk zijn er ook zakelijke verschillen tussen ministers. Zelfs wel tussen ministers van dezelfde partij omdat zij ook gehouden zijn om de punten van hun eigen ministerie naar voren te brengen. En het zou ook niet goed zijn als de ambtenaren van dat ministerie niet zouden proberen voor dat deel waar zij ook voor gesteld zijn hun minister er het beste uit te laten halen. En ook dat kan discussies geven en ook dat is goed want het zijn allemaal essentiële zaken in ons democratisch systeem. Waar het tenslotte om gaat is of ondanks al die verschillen principiële en zakelijke er tenslotte toch een beleid kan worden geformuleerd waarmee men de samenleving kan dienen. En ik heb al gezegd naar mijn overtuiging dat dat in deze periode is gelukt. En dat als er compromissen gesloten moesten worden en natuurlijk moesten er compromissen gesloten worden dat dat compromissen zijn waarin wij ons allen hebben kunnen erkennen en die herkenning is ook een voorwaarde voor goede samenwerking. We hebben het werk aangevat zoals het er lag. 3½ jaar geleden in november 1982. En er lag heel veel. Wat voorlag was op dat moment en zo iets wisselt weleens in de loop der tijden maar op dat moment heel duidelijk de sociaal economische situatie. Het was een tijd dat de werkeloosheid met duizenden mensen per maand omhoog liep en het tekort van de overheid met honderden miljoenen guldens per maand. Die omstandigheden waren inderdaad kritiek. Ik herinner mij dat in de werkgroep A die ik voor mocht zitten en waar Koos Rietkerk en Rudolf de Korte medeleden van VDZijde

waren, dat wij daar in de discussies ter voorbereiding van het regeerakkoord ons over die cijfers bogen. Over een slechtere en betere scenario. En toen gesteld hebben laten we nu eens in het midden gaan zitten, maar laten we ook rekenen dat het nog erger wordt, dat kreeg de naam van rampscenario. Dat is allemaal vastgelegd in het regeerakkoord. Het is in die vorm gelukkig niet bewaarheid geworden. Dat was een niet zo gemakkelijk program wat we toen opgesteld hebben, maar het was nodig. Er waren natuurlijk ook andere punten die onderhandeld zijn in het regeerakkoord. Ik kom daar straks ook nog op terug, maar ik zou even willen stilstaan bij deze sociaal economische situatie in '82 of liever zoals die is veranderd, zoals die nu is.

Wel en dan denk ik dat wij zonder ons nu te gaan verheffen want er zijn natuurlijk ook externe omstandigheden die gunstig geweest zijn, maar waar we dan wel gebruik van hebben weten te maken, dat hoort er wel bij, dat is dan wel je verantwoordelijkheid. Dat de resultaten op dit moment tot redelijke tevredenheid stemmen. We zien weer winst in het bedrijfsleven en die winst wordt ook weer omgezet in investeringen en we zien na jaren weer groei van werkgelegenheid in dat bedrijfsleven. Een behoorlijk aantal arbeidsplaatsen die daar tot stand komt en die dus mensen weer mogelijkheden biedt werk te vinden in die produktieve sektor, dat draagvlak van de samenleving. We zijn nu in een situatie gekomen dat de inflatie weg is en dat de kosten van levensonderhoud gaan dalen. Niet zo heel veel, dat zou ook niet goed zijn, want de inflatie is ook geen goede situatie. De meeste van ons kennen die niet meer. In de 30er jaren hadden we een situatie van de inflatie en naar de 30er jaren verlangt niemand terug, maar het moet mogelijk zijn om bij een stabiel en eventueel een zelfs wat dalend prijsniveau toch de economische groei te handhaven die groei die we zo nodig hebben. Soms heb ik weleens de indruk dat bij enkele ook karikaturisten nog niet is doorgedrongen dat de kosten van levensonderhoud in wezen aanhet dalen zijn, maar het is wel zo. Dit jaar komt er een min en volgend jaar zal die min sterker zijn. Het tekort van de overheid is teruggebracht van de astronomische hoogte tot nogal in de stratosfeer, we zijn er nog lang niet. Maar tegelijkertijd is ook de lastendruk voor burgers en bedrijven gedaald. Mede komt dat natuurlijk door wat economische groei, maar het betekent toch dat in de totaliteit het verslag van wat dan heet de collectieve sektor minder is geworden omdat wij inderdaad geslaagd zijn in een zwaar bezuinigingsprogram. Nederland heeft zijn deel weer genomen in de wereld-economie, onze export is weer op peil. Hangt ook af van factoren of het ons lukt om voortgang te maken met de Europese integratie. Hans Nord zal daar gisteren het nodige over gezegd maar ik kan daar mijnheer de voorzitter u weet het helaas nog niet zijn omdat ik de USOvergadering in Parijs nog bijgewoond

had. Die USOvergadering overigens waar die algemene lijn van herstel van groei langs wegen van zekerheid, van niet van wilde financieringstekorten en dergelijke maar gedurig voortgaan op een gezond pad nog eens is onderschreven. Daar kan de nederlandse regering zich altijd heel wel in vinden en het opvallende is daar dat daar toch in dat gezelschap van USOlanden vele zijn met een regering van een wat andere kleur, maar die over het algemeen datzelfde beleid aanhangen. Kijkt men naar Spanje, kijkt men bijvoorbeeld naar een land als Australie of Nieuw Zeeland dan scheelt dat beleid niet zo erg van het onze. Soms heb je de indruk dat de socialistische internationale er in ieder geval niet in geslagd is om eenzelfde beleid te formuleren voor die deelnemende landen, maar dat terzijde. We hebben geconfronteerd als we zijn in dit dichtbevolkte en kleine land met ook niet alleen economisch maar uiteraard ook natuurlijk open grenzen nogal zware milieu-eisen te stellen. We hebben een strenge milieu wetgeving en die moeten we ook hebben anders wordt het land onleefbaar. Maar die milieuwetgeving hebben we weten aan te passen aan die eisen die dat milieu stelt, maar ook aan de eisen die je vanuit het gezichtspunt van burger of bedrijf daaraan mag stellen. Zoveel mogelijk in een tegelijk doen. Procedures doorzichtig maken. Ik herinner op dat punt en dat is ook een kwestie van milieuwetgeving en is die ouder dan het woord zelf we werken aan de operatie ter vereenvoudiging van de hinderwet waardoor 100duizenden kleine ondernemers niet meer in een bureaucratische procedure zich hoeven te gaan verdiepen. Wij hebben in deze kabinetsperiode een start gemaakt met een nieuw technologiebeleid. Daar hebben we om gevraagd om een examen zoals dat heet ook weer door diezelfde organisatie van economische samenwerking en ontwikkeling. Dat is van de week gehouden, we zijn voor dat examen geslaagd. Zei het dat het cijfer altijd nog beter kan. Men stelt via een organisatievorm te komen waar je inderdaad de technologie meer marktgericht maakt. Jullie hebben vormen gekozen waar bedrijfsleven en researchwerkers elkaar beter kunnen ontmoeten dat is nog niet volmaakt. Daar moet je verder aan werken, want het is nog niet genoeg. Jullie hebben programma's in werking gesteld maar jullie totale research-inspanning samenleving is nog niet op het peil waar die moet zijn om het hoofd te bieden aan de technologische uitdagingen van de komende jaren. Dames en heren ik zou hier niet verder over uitweiden, Wat mij bekend is dat Guus Zoutendijk straks over die technologische uitdagingen het een en ander zal zeggen. Waar hij uitvoerig op zal ingaan. Maar ik wil hier wel stellen dat in ieder geval gezegd kan worden dat wij erin geslaagd zijn om op dit punt ook een einde te maken aan het verder afzakken van Nederland vergeleken met andere landen in europa. De steven te wenden en te zorgen dat er weer een stijgende lijn is te constateren.

Tenslotte en misschien is dat het allerbelangrijkste van alles maar het is wel het resultaat van al die zaken die ik genoemd heb, we zijn nu in een situatie dat de werkeloosheid met duizenden per maand daalt. Nog altijd hoog maar de daling is sterker dan wij durfden te hopen en te verwachten toen wij het regeerakkoord afsloten. Samenvattend op dit sociaal economisch terrein zou je kunnen zeggen dat het nieuwe elan de commissie voor het industriebeleid die ik nog net in mijn vorige kabinetsperiode, het kabinet van Agt-Wiegel kon installeren dat dat nieuwe elan niet alleen te constateren is in het economisch leven, maar eigenlijk wel in de hele samenleving. En dat is fijn. Op het immateriele gebied voorzitter is de balans iets minder positief, daar ligt het allemaal wat moeilijker. Dat is heel duidelijk. Bij dit sociaal economisch beleid konden de coalitiepartijen elkaar redelijk gemakkelijk vinden al bij het opmaken van het regeerakkoord en dat regeerakkoord had een gunstige werking want de fracties hadden zich daaraan gebonden. Maar nogmaals op het immateriele terrein weet u dat er wat meer problemen waren. Wel konden we het beleid gericht op rechtshandhaving duidelijk ombuigen in positieve zin. Daar moet ook nog het een en ander gebeuren, maar die initiatieven zijn gestart, het werk loopt. Ook kon er een begin gemaakt worden met het terugtreden van de overheid op vele terreinen. Maar er zijn toch veel obstakels gebleven en misschien meer dan wij hoopten en verwachten bij het proces van deregulering, privatisering en decentralisering. Toch denk ik dat de aanzetten die daar gegeven zijn ook gezien de lange voorbereiding die dan nodig is dat die aanzetten mits het beleid wordt voortgezet op niet al te lange termijn tot duidelijke resultaten kunnen leiden. Niet meer de aanloopfase die zo zwaar is. Er zijn op andere terreinen problemen die teruggaan tot inderdaad de basis, de diepste basis van de overtuiging bij de coalitiepartijen. Ik hoef ze hier niet op te sommen u kent ze. Ik wil wel een punt noemen waar inderdaad wij niet hebben kunnen bereiken wat wij ook als kabinet dachten te bereiken in deze kabinetsperiode. Dat is het terrein van de media. We hebben in het kabinet een lijn uitgezet in de medianota. Het is in het parlement niet tot een gunstig eindresultaat kunnen komen. Ik betreur dat. Het nieuwe elan blijkt op dat terrein nog niet erg te zijn doorgedrongen, maar ik zal het betreuren, je moet niet wanhopen want ik denk dat ook daar het de nieuwe lijn, de nieuwe geest zal gaan doorzetten. Ik wil dames en heren een punt van het kabinetsbeleid heel speciaal noemen. Ik heb twee jaar geleden in uw algemene vergadering uiteen kunnen zetten waar de grenzen lagen voor liberale bewindslieden bij het bepalen van het defensiebeleid. Kort gezegd kwam dat er op neer en we hoeven nu niet een discussie over kruisraketten en varianten enzo te heropenen maar kort gezegd kwam dat er op neer dat juist met het oog op de noodzaak alles te doen

de vrede in de wereld te handhaven, samenwerking binnen de noordatlantische verdragsorganisatie een absolute eis was. En dat daar niet mee kon worden gesjoemeld. Dat binnen die eis men natuurlijk varianten kon bedenken maar op de eis zelf die samenwerking in het bondgenootschap dat daar geen compromis mogelijk was. En welnu dames en heren nederland heeft de in de Navo beeindigd, Nederland is weer volledig lid van het bondgenootschap. Dat is geen makkelijke discussie geweest. Niet alleen niet in het kabinet, maar ook in de maatschappij. Maar het is mijn diepste overtuiging dat we daarmee het vredesproces in de wereld heel duidelijk hebben gediend en de kans op conflicten hebben verminderd. Mijnheer de voorzitter jarenlang heeft op al deze punten die ik genoemd heb de VVD in verschillende gremia staten generaal soms ook in een kabinet, maar ook in gemeenteraden, provinciale staten kortom in de maatschappij een aantal zaken uitgedragen. En gezegd van als we zo doorgaan dan gaat het een keer vastlopen dan gaat de wal het schip keren en die wal is hard. Laten we tijdig maatregelen treffen laten we het potverteren stoppen en al dat soort zaken. Jarenlang hadden we gelijk, maar kregen het niet. In deze kabinetsperiode kregen we het ook. Dat geeft dan soms weleens de gedachte dat ja andere die ook tot die overtuiging gekomen zijn en dat maakt dan diegene die het eerst genoemd heeft weer wat minder nodig in de ogen van sommigen. Dat is natuurlijk schijn, want zonder onze boodschap op al die punten waren we wellicht nog niet waar we nu staan. Maar we kunnen als ik dat terugkeer tot die kabinetsperiode en die terugblik afsluit we kunnen redelijk tevreden, maar niet voldaan terugzien op het werk. Dat is maar goed ook, want voldaanheid is slecht voor een mens dan gaat hij lui zitten, dat moet niet. Wat wij ons voornamen is grotendeels gerealiseerd, soms zelfs meer dan gerealiseerd. Maar we moeten steeds beseffen dat we er niet zijn en daar maak ik de kanttekening bij dat wij eind 82 ook heel wel beseften dat het in vier jaar niet allemaal kon. En dat we onze doeleinden ook realistisch moesten stellen vandaar ook dat we ze gehaald hebben, realistisch moesten stellen, maar dat geen einddoelen zouden zijn. En dat voortzetting van dit beleid nodig was om de maatschappelijke ontwikkelingen in gunstige zin definitief om te buigen. Als ik dat toespits op het grote punt van de werkeloosheid dan kan ik dat samenvatten dat de werkgelegenheid blijvende werkgelegenheid voor allen die willen werken alleen maar tot stand kan komen alsof in de toekomst de overheid verder ruimte maakt voor de mogelijkheden van de private sektor. Dat klinkt misschien erg theoretisch, maar het zijn de burgers en het zijn de kleine bedrijven die armslag moeten vinden, die dan werkgelegenheid kunnen scheppen zoals we nu zien door het werk dat gedaan is dat die werkgelegenheid weer toeneemt in het bedrijfsleven. Je kan dat niet vinden door kunstmatig werkgelegenheid te creëren in de overheidssfeer want

dat moet betaald worden vanuit dat produktieve draagvlak en als dat afbrokkelt dan kan je daar die werkgelegenheid niet meer betalen. Het moet komen uit die produktieve sektor en dat kan alleen ik herhaal dat als dit beleid verder wordt voortgezet, als we doorgaan met terugdringen van overheidsuitgaven, als we doorgaan met terugbrengen van tekorten, die zich later betalen in rentebetalingen door de overheid en teruggaan met het terugdringen van de hoge collectieve lasten.

Daarmee mogen dames en heren heel duidelijk de opgave gesteld zijn waarvoor wij ons bevinden op 21 mei, maar ik heb nog een externe voorwaarde te behandelen die nodig is om een kabinetsbeleid tot een succes te doen worden. En die externe voorwaarde is dat het beleid aangrijpt op wat in de maatschappij leeft. Dat er een basis is in de samenleving voor dat beleid en ook hier geldt dat als het beleid inderdaad succes gehad heeft dat men kan stellen dat die basis er was dat heeft zich men in het buitenland weleens verwonderd ik merkte dat met contacten van buitenlandse collega's hoe het ons toch lukte om een aantal zeer ingrijpende maatregelen bijvoorbeeld op inkomensgebied door te voeren. En het antwoord was dan steeds dat daaruit toch vanuit onze samenleving een basis voor was ondanks pogingen van de oppositie om allerlei tweedelingen te constateren die er niet waren. Er was een besef, er is een besef.

Dat we zo niet door konden gaan en dat er meer moest gebeuren. En natuurlijk als maatregelen dan genomen worden dan treffen ze altijd een groep in de samenleving en die groep zal daartegen verzet aantekenen.

Dan is menselijk en zo moet de democratie ook werken. Maar ik denk dat we hier kunnen stellen dat inderdaad de samenleving behoefte had aan een nieuw elan. Dat er inderdaad sprake was zoals Koos Rietkerk dat in 1978 kon formuleren in het parlement dat er sprake was van een nieuwe geest in een nieuwe tijd.

Er is toen hier en daar wat over geschamperd, maar hij had wel gelijk, hij kon zien wat zich toen ging aftekenen in de maatschappij en wat nu volstrekt duidelijk is geworden. Dat brengt mij voorzitter op een vooruitblik

Een vooruitblik en dan ga ik verder dan de periode tot 1990. Ik heb u al aangegeven dat die vereist voortzetting van het beleid om de zaak helemaal goed in het spoor te krijgen. Maar er liggen natuurlijk ook nog jaren na 1990. Jaren waar vele die op het ogenblik nog niet zo oud zijn en gelukkig is dat de meerderheid zeker in de VVD maar ook wel in het land, dat waar die mensen ook in de maatschappij moeten staan. En ze zullen zich dan afvragen hoe die maatschappij eruit zal zien. Natuurlijk futurologen zijn altijd sterk in het beschrijven van ontwikkelingen en dat komt ook vaak uit. Maar het is natuurlijk toch zo dat die maatschappij ook van de toekomst gemaakt wordt door de mensen zelf. U zelf. Het zijn uw gedachte uw verwachtingen, uw gedragingen die die maatschappelijke ontwikkelingen bepalen.

U moet kiezen uit de veelheid van zaken of van nieuwe zaken die aangeboden worden. U moet daar de goede uit nemen, maar u moet er ook niet te weinig nemen en zeggen alles wat nieuw is zal wel minder zijn. En wat oud is is beter. Want het conservatisme werkt verlamdend. Er zijn, er komen nog veel meer kansen uit nieuwe technologieën. Maar ik heb al gezegd daar zal Guus Zoutendijk straks uitvoerig op ingaan, dat vereist ook zijn keuze. Maar ik heb de overtuiging dat inderdaad de tijdgeest er een is van het grijpen van nieuwe mogelijkheden. Er is een nieuw elan en het is wel anders dan een 35-40 jaar geleden toen na de vreugde over de herwonnen vrijheid opkwam een vrees voor die nieuwe ontwikkelingen, voor de totalitaire systemen die men duidelijk in macht zag toenemen. Een sfeer waarin het boek van George Orwell 1984 van hand tot hand ging en beschouwd werd als inderdaad een futurologische studie. Laten we de hobotisering naderen, de ont-individualisering van de mens en de onderwerping aan totalitaire systemen waar grote broeders naar u keken. Dat is dames en heren helemaal anders gelopen. In plaats van een totalisering heeft er een democratisering plaats gevonden en daar kunnen we blij mee zijn. En daar in de wereld waar de totalitaire regimes hun macht hebben behouden gaat het steeds slechter. Daar ziet men het conservatisme ja het vastgebakken zitten in allerlei oude procedures blijven voortwoekeren nieuwe initiatieven gesmoord worden en het resultaat is een langzaam verval. Dat kan ons alleen tot verdere hoop strekken dat een toename van de democratie op de wereld in de loop van de komende tijd zien optreden. Mensen dat is gebleken in deze jaren, mensen willen eigen verantwoordelijkheid nemen. Mensen zijn ook bereid daarvoor risico te dragen. En slagzin die ik misschien vele nog wel deed zo in het begin van de 50er jaren verzorging van de wieg tot het graf boezemt tegenwoordig afkeer in, men moet er niet aan denken dat het levenspad helemaal uitgestippeld is van de wieg tot het graf. Het is dan niet meer verantwoordelijkheid nemen en bereid zijn risico te dragen uit nood. Zoals het eeuwenlang in de wereld geweest is dat mensen geen keus hadden en zich in onzekere en gevaarlijke avonturen moesten storten. En onaangenaam en gevaarlijk werk moesten gaan doen omdat ze anders geen eten hadden. De stijgende welvaart een goede zaak, een essentiële zaak voor de menselijke ontplooiing. De stijgende welvaart heeft toegelaten dat steeds grotere groepen mensen zich bewust werden van hun vrijheid. En dat ze dat ook konden doen omdat er een aantal voor individuen te grote risico's inderdaad door de samenleving van hen waren afgenomen. Sociale verzekering ik wil het hier nog weleens herhalen is een essentie een der grootste verworvenheden van deze tijd. Die moet ook behouden blijven en dus moet die betaalbaar blijven en dus is er stelselherziening nodig, maar dat hoeft ik u niet te vertellen. Dat geeft een zekerheid waardoor men niet meer het risico

wil lopen uit nood, maar bereid is verantwoordelijkheden te nemen met risico's die man kan dragen. Dat men zijn keuze kan maken uit zijn eigen vrije wil en dat men zichzelf kan ontplooien in een samenleving en daarmee die samenleving het allerbest kan dienen. En kan ontwikkelen en trachte te ontwikkelen. Dan moet die samenleving aan het individu, aan de burger ook kansen bieden. En tenslotte als het dragen van risico en het nemen van kansen wat oplevert aan materiele of immateriele voordelen voor die burger dan hoort dat ook bij de ontplooiing dat hij die beloning mag houden. Vrijheid houdt verantwoordelijkheid in dat is duidelijk. Het is ook geen normloosheid, maar normen wijzigen. Moeten ook kunnen wijzigen samenleving is in beweging. En als we dan vaststellen dat in de vorige eeuw liberale ideeën gezorgd hebben dat alle onvolkomenheden die in de uitvoering, de toepassing daarvan moest optreden die die geleid hebben tot een eerste aanzet voor welvaart en tot de mogelijkheid dat de wereldbevolking kon groeien en dat er werk was voor zo'n steeds stijgend aantal mensen en dat er geen geregelde hongersnoden het aantal mensen wil decimeren. Dan moeten we nu zeggen dat deze liberale ideeën in onze maatschappij die zoveel beter uitgangspunt heeft weer alle mogelijkheden bieden om tot een verdere ontwikkeling in positieve zin te komen. Wat zien we dan dames en heren na 1990. Als het gaat zoals het moet gaan. Dan zien we een samenleving geindividualiseerd nou met ieder mens in zijn eigen waarde. Met gelijke rechten voor ieder. En dan onafhankelijk van persoonlijke omstandigheden, maar niet natuurlijk een samenleving waar ieder maar zijn eigen gang gaat. Nee wel degelijk een samenleving waar onderlinge bindingen zijn en waar samenlevingsvormen bestaan. Een samenleving waar men ook vrij is te kiezen hoe men zich door eigen ontplooiing dienstbaar kan maken aan die samenleving. En waar men dat ook kan omdat er onderwijsvoorzieningen zijn die de mogelijkheden voor ieder individu geven. Die geschakeerd zijn waarop men kan inspelen. Een samenleving die te grote individuele risico's blijft afdekken, maar een samenleving die de opbrengst van een extra inspanning ook laat bij de burger die zich heeft ingespannen. Een samenleving waar de overheid zich heeft teruggetrokken als betuttelaar, maar is gebleven als initiator als scheidsrechter als er bepaalde maatschappelijke groepen te dominant zouden worden, de macht zouden kunnen uitoefenen en ook is gebleven als bewaarder van vrijheden. Maar de markt en dan maak ik geen uitzondering dat geldt ook voor de arbeidsmarkt en voor de woningmarkt optimaal functioneert. Omdat zo ook de vrije keuze van de burgers kan worden gediend. Waar de nieuwe welvaart, economische groei gecomplementeerd wordt door het steeds gegaan is in de historie bij tijde van groeiende welvaart met opbloei van cultuur in vele schakeringen in een veel kleuriger samenleving. Maar men zich bewust is van de waarde van de vrijheid en de noodzaak die vrijheid ook te verdedigen als dat echt zou moeten.

En waar men weet dat vrijheid alleen kan bestaan in verantwoordelijkheid jegens de ander. Dat dames en heren is een samenleving die in de komende decennia tot stand kan komen. Het is een samenleving die voldoen aan de liberale idealen. Het is een samenleving waarvan ik de indruk heb dat ook vele andere die eigenlijk zijn gaan onderschrijven. Die stilzwijgend die uitgangspunten van liberalen tot zich hebben genomen en gesteld ja dat nemen wij over. Maar wat het ons toch niet de taak ontnemt om steeds die principes, die idealen te blijven uitdragen. En waar wij ons moeten weren tegen karikaturen die dan steeds gesteld worden bijvoorbeeld dat in die samenleving de zwakkeren het loodje zouden leggen. Welnee dames en heren het is die samenleving die juist de zwakkere kansen geeft omdat ze ook worden bijgestaan in een vorm van solidariteit die mogelijk is dankzij de ontplooiing zoals die voor iedere burger in vrijheid zich kan ontwikkelen. Dames en heren ik heb geprobeerd na een terugblik over 3½ dat het er nooit 4 zijn komt door de lange formatie, 3½ concrete jaren kabinetsbeleid om die te plaatsen in een perspectief van een samenleving zoals die zou moeten worden. Dat wordt niet beslist op 21 mei. Maar wel wordt op 21 mei beslist of we door kunnen gaan op die weg omhoog of dat we weer zullen moeten terugvallen en later weer met veel moeite moeten proberen de weg omhoog weer te hervinden. Dames en heren de datum van 21 mei is niet maar is wel belangrijk. Als de toekomst je lief is moeten we ook verder doen wat nodig is. Dank u wel.

Dank u wel mijnheer van Ardenne. De heer Zoutendijk heeft enige vertraging op zijn reis naar hier, daarom zou ik nu de heer Remark willen vragen thans het woord tot de algemene vergadering te richten.

Het woord is aan de heer Remark.

Mijnheer de voorzitter, geacht VDCongres. Als het ooit verkiezingstijd geweest is dan is het nu wel. Een maand geleden de gemeenteraadsverkiezingen die eigenlijk meer gefungeerd hebben als generale repetitie en over nog een maand de verkiezingen voor de 2e kamer. Misschien wel de belangrijkste verkiezingen voor de VVD in jaren. In ieder geval de spannendste. Ik ben blij dat u mij als voorzitter van de JOVD de gelegenheid geeft om enkele woorden te spreken want dan kan ik nog eens onder uw aandacht brengen dat jonge mensen altijd een groot deel van de VVDstemmers vormen. Bij de verkiezingen van 1982 heeft de helft van de VVDkiezers was jonger dan 35 jaar. We praten hier over ongeveer 1 miljoen mensen. Goed voor zo'n 18 zetels. Liberalen hebben altijd al een grote aantrekkingskracht gehad op jongeren. Maar in 1982 was het aantal echt ongekend. Het is duidelijk dat er meerdere redenen ten grondslag hebben gelegen aan dit succes.

Het liberalisme is een dynamische vernieuwingsgezinde stroming. Die duidelijk aanspreekt bij jonge mensen. Deze interesse staat in schril contrast tot het enthousiasme wat jongere voor uw coalitiepartner het CDA opbrengen. Op dit punt heeft de VVD een sterk troef in handen. Een andere sterke troef van de VVD is ongetwijfeld haar lijsttrekker. Dat gold in 1982, dat geldt ook in 1986. Wij in de JOVD zijn er trots op dat Ed Nijpels ook uit onze gelederen afkomstig is. Veruit de meeste jonge liberalen laten zich dan ook niet zo snel van de wijs brengen door de soms wat tendentieuze berichtgeving over hem in de media. En gelukkig doet hij dat zelf ook niet. Een derde reden waarom een liberale partij zich in de ruime belangstelling van jonge mensen mag verheugen is volgens mij een veranderende waardering bij de jeugd voor begrippen als eigen verantwoordelijkheid, ambitie en competitie. Een aantal jaren geleden mocht je niet zeggen dat iemand in de eerste plaats voor zichzelf moest zorgen, dat was a sociaal. De grote almachtige overheid moest iedereen helpen en opvangen. En je mocht vooral ook niet zegeen dat extra prestaties ook best extra beloond zouden mogen worden. Dames en heren natuurlijk ontkennen liberalen niet dat de overheid een belangrijke rol moet spelen in onze samenleving. Bovendien voeren zowel JOVD als VVD de sociale gerechtigheid hoog in het vaandel. De werkelijk zwakke en kansarme behoren ook een menswaardig en gelukkig leven te kunnen leiden. Bovendien heeft de overheid de taak om ieder individu gelijke kansen voor ieder individu tot ontplooiing te waarborgen. Maar als die gerechtigheid gegarandeerd is en dat is ruimschoots het geval in Nederland dan houdt het daar de daad van de staat op. In de JOVD kom ik ontzettend vaak mensen tegen die graag zelf verantwoordelijkheid willen dragen. En die jonge liberalen die zijn er helemaal niet van gediend dat de overheid onder het mom van rechtvaardigheid zich met alles bemoeit wat maar te bedenken is. De meeste jonge mensen zien het leven als een geweldige uitdaging en ze hebben de ambitie er het beste van te maken. Dat is de heersende tendens in de tweede helft van de jaren 80. Als vertegenwoordiger van in ieder geval ruim 5000 jongeren maar ik denk dat er nog veel meer zijn die er net zo over denken wil ik U de VVD dan ook vragen om daarmee ok rekening te houden bij het bepalen van het beleid voor de komende jaren. Wij hebben het voorecht om ons hier in Nederland we bevinden ons in een van de rijkste en hoogst ontwikkelde landen ter wereld en het is dan ook absoluut de wereld op zijn kop zetten als je zoals je de afgelopen weken de pvda ziet doen bij herziening van de sociale zekerheidsstelsel het doet voorkomen alsof nederland schreeuwend onrechtvaardige toestanden zijn en driekwart van de bevolking zo zielig is dat ze moet worden geholpen, door de altijd krachtige overheid. Als de VVD erin slaagt om weer vier jaar haar stem op het beleid te drukken dan zou ik u willen vragen om voor iedereen de mogelijkheid te scheppen om zijn

toekomst in eigen hand te nemen. Door middel van economische groei gecombineerd met vrijwillige arbeidstijdverkorting kunnen zoveel mogelijk mensen een volwaardige baan bemachtigen. Maar dat is niet genoeg. Het aantal stageplaatsen en praktijk leerplaatsen zou ook nog verhoogd moeten worden. En tenslotte zouden er genoeg om- en bijscholingsfacaliteiten moeten zijn om alle overige werkelozen een kans te geven zichzelf te ontplooien.

Het zal ook geen makkelijke opgave zijn, maar pas in die ambitie kun je een competitie echt aanmoedigen. In uw verkiezingsprogramma schrijft u dat lonen voor jongere zo laag moeten blijven als ze nu zijn. En dat het bovendien mogelijk moet worden om werkgevers regelmatig ontheffing te verlenen van de verplichting om zelf het minimum te bepalen. De JOVD is het hiet niet mee eens. Wij vinden dat mensen die bereid zijn om 40 uur per week de handen uit de mouwen te steken of ze nu jong zijn of oud daarvoor best een redelijke beloning mogen ontvangen. Een beloning die hoger ligt als de uitkering die jeugdigen mogen ontvangen die niet werken. De prikkel om aan het werk te gaan mag best wat sterker worden. Verder is de weg van duurzaam economisch herstel de enig juiste. Ook in het volgende kabinet. Ik ben ervan overtuigd dat de VVD met haar huidige beleid wellicht aangevuld met deze suggestie uitstekend aansluit bij de opvatting van veel jonge mensen. In dat beeld past ook dat de overheid zich veel terughoudender zou moeten opstellen in onze samenleving. Je hoort dat zo vaak in liberale kring, maar de ambtelijke weerstanden zijn zeker erg sterk. Er komt nog steeds te weinig van terecht. Iedereen lijkt het moeilijk te vinden om iets af te staan tot en met bewindspersonen aan toe. Het moet mogelijk zijn om zonder gedwongen ontslagen het aan tal ambtenaren met 3-4 procent per jaar terug te brengen. De hobbyistenafdelingen moeten verdwijnen uit de departementen. En als de VVD erin slaagt om op dit gebied de komende vier jaren iets van haar doelstellingen te verwezenlijken dan zou dan een reuze prestatie zijn want daarvoor zal tegen de stroom ingeroeid moeten worden. Ook af en toe tegen de wil van het CDA in. Als JOVD blijven wij de VVD kritisch volgen. Ook in de formatieperiode. Elk moment dat Ed Nijpels toch bij de evangelische omroep verschijnt om aan te kondigen dat de VVD kan blijven regeren maar dat voor de komende vier jaar de individualisering de euthanasiekwestie en de wet gelijke behandeling maar in de kast gezet worden omdat klein rechts daartegen is dan zullen wij zeker aan de bel trekken. De JOVD blijft de liberalen kritisch volgen. Wij richten ons vooral in de eerste plaats op de VVD. In politiek opzicht maar ook wel in organisatorisch opzicht zeker sinds de totstandkoming van de samenwerkingsovereenkomst. Onze positie is daarmee soms enigszins ambivalent.

De JOVD kan niet echt zonder de VVD maar staat er tegelijkertijd los van. Als je je zoals ik een paar jaar intensief bezinghoudt met de verhouding tussen de JOVD en VVD dan zie je soms merkwaardige parallellen met de ouder-kind relatie. De JOVD is er namelijk in 1949 geboren uit een VVD-initiatief. De toen nog jonge moeder had evenwel zeer moderne en liberale opvattingen. Kinderen moeten op eigen benen staan en hun eigen opvoeding maar ter hand nemen zo was de VVD-opvatting. Dat traditionele moederschap werd door de liberalen uit die tijd niet in overeenstemming geacht met de idealen van vrijheid en eigen verantwoordelijkheid die men aanhing.

Het afstand doen van het ouderschap sloot uitstekend aan bij de opvattingen van de zoon. Zodat de onafhankelijkheid tussen die twee al snel na de geboorte een feit was. De jonge liberalen hadden dus de handen vrij om datgene te doen wat de jonge generatie ook behoort te doen. Namelijk het kritisch volgen van de oudere generatie die bestoken met nieuwe ideeën voor een betere wereld. De onechte ouders horen dit alles minzaam glimlachend aan en een enkele keer denken ze serieus na over het voorstel van de jonge liberaal maar meestal staan ze tussen droom en daad wetten in de weg en praktische bezwaren.

Een paar jaar geleden leek even alsof moeder VVD een beetje spijt had gekregen van haar beslissing om haar voormalige zoon die intussen al ver in de 30 was geheel onafhankelijk zijn gang te laten gaan. De banden met de JOVD moesten weer een beetje nader worden aangehaald. De jonge liberalen hadden daar aanvankelijk wel wat moeite mee, maar erkenden wel dat er een speciale verhouding bestond met de VVD. Daarom stonden zij duidelijk in met een omgangsregeling met moeder. Want zowel VVD als JOVD waren tenslotte van mening dat er een liberale jongerenorganisatie moest zijn en blijven. We gaan nu alweer bijna anderhalf jaar met elkaar om in het kader van een samenwerkingsovereenkomst. Hoe bevalt dat nou. Van JOVD-zijde kan ik u melden dat het redelijk bevalt. In veel afdelingen waren de verhoudingen met de VVD al uitstekend zodat al die formaliteiten uit de overeenkomst wat overdreven leken maar in andere regio's vooral ook daar waar jongere VVDers actief waren was de samenwerkingsovereenkomst een goede aanleiding om eens wat nader met elkaar van gedachte te wisselen. Tot wat voor een prachtige resultaten dit kan leiden hebt u allen nog ondanks kunnen lezen in vrijheid en democratie. Daarin werd kleurrijk beschreven hoe in Eindhoven jonge liberalen uit de VVD en jonge liberalen uit de JOVD ontdekten dat er eigenlijk veel meer is dat hen verbindt dan dat hen scheidt zodat ze hebben besloten om verder gezamenlijk onder de vlag van de JOVD aan het werk te gaan. Kortom het voorlopige oordeel van veruit de meeste JOVDers is positief. De JOVD wil dan ook graag doorgaan met de samenwerking.

In dat kader onderzoeken wij ook de mogelijkheden voor een vorm van dubbel lidmaatschap tussen onze beide organisaties. Op dit moment constateren wij binnen de JOVD dat er aan zo'n regeling ook veel nadelen kleven.

Ik heb daar onlangs iets over gezegd in V en D het is dan ook de vraag of VVD en JOVD er wel verstandig aandoen om op dit punt koste wat het kost ongeacht de omstandigheden door te zetten want en dan moet ik nog een keer de verhouding ouder-kind bij u herinnering brengen- Teveel aandringen van de kant van ouders kan soms juist een averechts effect hebben bij een kind en dat kan de bedoeling nooit zijn. Namens de jonge liberalen wou ik u erg veel succes wensen in de komende maand. Dank u wel.

Zeer bedankt Julius Remark. Voor wat de VVD betreft kan ik zeggen dat de samenwerkingsovereenkomst ons ook uitstekend bevalt en dat de wijze waarop VVD en JOVD in de afgelopen tijd samenwerken zeker voor voortzetting vatbaar is. Een kritische ondertoon zijn we van de JOVD gewend en moet ook zo blijven. Het gaat prima zo, zeer bedankt. Dames en heren de heer Zoutendijk is er nog niet en nu krijgen we het opmerkelijke gebeuren dat de heer vd Werf voordraagt uit de werken van Zoutendijk. Het woord is aan de heer vd Werf.

Dames en heren iedereen overkomt het weleens dat de autosleutels in de kofferbak blijven liggen, maar dit wordt geen wachten op Codo zo is de VVD niet. Normaliter erdeven we het in de eerste kamerfractie als volgt. Zoutendijk doet de algemene overall zaken en de grotere techniek en de andere werft ik zelf cultuur. Maar vandaag spreek ik dus, de heer Kamminga heeft erop gedoeld als de techneut Zoutendijk.

Als de toekomst je lief is kan dat nou wel. Wij zijn toch als liberalen wars van een dwingende blauwdruk van de ideale maatschappij. Maar wel en dat moet u eronder verstaan hebben we een open oog voor de ontwikkelingen die op lange termijn de samenleving gaan beïnvloeden en dat is wat we bedoelen. En het toekomstgerichte denken is liberalen op het lijf geschreven en dat betekent ook dat we niet zullen aarzelen en ook niet geaarzeld hebben. Om als er onaangename maatregelen moeten worden genomen teneinde die ontwikkeling naar een betere toekomst overeind te houden dat we die dan ook nemen en het kabinet die ook in deze jaren genomen heeft. Nieuwe wegen heeft dit kabinet opengelegd dankzij de liberale bewindslieden naar een betere toekomst voor Nederland. Maar het werk is niet af. En meer dan ooit daarom is het van belang dat het beleid wordt voortgezet. We hebben nog een maand om dat de kiezer duidelijk te maken maar de kiezer kan het vier jaar bezuren als het hem niet duidelijk wordt.

Een redelijk welvaartsniveau voor iedereen. Natuurlijk ook voor hen die om welke reden dan ook buiten eigen schuld achtergebleven zijn.

Daarnaast een zo groot mogelijke vrijheid binnen de grenzen die nu eenmaal het samenleven met andere stelt. U kent dat probleem. Egeltjes willen zo graag warm worden, kruipen dan bij elkaar, prikken elkaar dan en schuiven dan weer uiteen. Dat is de samenleving dames en heren. Een optimale ontplooiing van het individu. Minder machtsverschillen en minder ongrijpbare autoriteiten. Verantwoordelijkheid voor ons zelf, voor andere en een gelijkwaardige behandeling van alle dat is wat wij verwachten van de toekomst. Maar die toekomst zal daarnaast steeds sterker beheerst worden door nieuwe technologieën en we hebben daar helemaal geen angst voor. We geloven niet zoals sommige in socialistische kring dat men zich moet vastklampen aan de verouderde structuur. Wij menen dat we zeer positief die moderne maatschappij tegemoet kunnen treden. Maar we moeten wel bedenken daarbij de techniek is neutraal. Het zithem in enerzijds het gebruik ten goede, anderzijds het gebruik ten kwade. En dat is de mens die dat doet en u kunt dus weer de techniek komen tot een veel vrijere een opener een dus ook democratischer samenleving die ook meer humane trekken vertoont maar u kunt ook en niet voor niks heeft Gijs van Ardenne net gesproken over Orwell's 1984. U kunt ook krijgen een enorme bureaucratie, een dictatoriale structuur zelfs en daardoor machtsmisbruik en geheimzinnigheid waardoor de mens onderworpen raakt zoals het achter het ijzeren gordijn gebeurt en waardoor in feite de geestelijke vrijheid waar wij voor staan volledig weg is. En van onszelf hangt het dan ook af hoe we die nieuwe technologie gebruiken en daarom is het ook belangrijk dat niet alleen de overheid en zeker niet in de eerste plaats de overheid, maar wij allemaal er op toezien hoe de nieuwe technologie gebruikt wordt. Dat die een rol speelt, dat die versterkend kan werken voor het welzijn. Dat die democratie open kan gooien. Dat die inderdaad de verhoudingen de standsverschillen zoals u wilt of de machtsverhoudingen wat kan bijtrekken. Kortom juist de vertegenwoordigende lichamen, juist de executieve lichamen kunnen hier met steun van de samenleving zelf een taak hebben in de toekomst om van die toekomst een betere te maken. Om als het ware zoals ik net zeg de toekomst e lief te laten zijn. Maar nou ga ik me beperken tot de informatietechnologie maar ik wil er toch wel iets bij noemen hoe in de samenleving de toepassingsmogelijkheden liggen. Allerleerst het gebruik van micro-elektronica en verdere informatie-technologie in de sfeer van bejaarden en gehandicapten. U heeft computerbestuurde apparatuur, hypothesen in deze geest, signaleringssystemen voor bejaarden. U heeft speciale makkelijk te formuleren te hanteren informatie-diensten en het betekent ook in de vergrijzende samenleving die een grote rol gaat spelen rond 2000-2010 het betekent ook dat die vergrijzingsproblematiek

in de toekomst beter beheersbaar zal zijn. En een tweede punt is dat we met die technologie een wat minder gevaarlijk werk, wat minder vuil werk wat minder onaangenaam werk vooral wat minder eentonig werk zullen hoeven te doen. De kwaliteit van de arbeid kan dus verbeterd worden. We kunnen allerlei processen en systemen verbeteren. Daarmee energie besparen, daarmee grondstoffenverbruik verminderen. U weet wel de 19de eeuw dat was gewoon roofoverval op de schatten van de aarde. We kunnen de gezondheidszorg verder verbeteren bij patiëntenbewaking. We kunnen inbraken voorkomen in huis, in musea enz. enz. We kunnen modernere methodieken toepassen met dat interaktieve videotekst en de kenners onder u weten wat daarmee bedoeld wordt. We kunnen de openbare informatievoorziening veel doorzichtiger maken. Voorlichting sneller maken in spraak en controle groter. Dat wil dus zeggen de democratie verbeteren. Overigens ik wil daar een ding bij zeggen er komt weleens wat veel informatie op sommige over. Men moet zelf zo mondig zijn dat men dat weet te schiften. En dat is waar de mens in zijn functioneren tot de techniek belangrijk is. En tenslotte wil ik nog noemen dames en heren het onderwijs, want de nieuwe technologieën kan op het gebied van onderwijs veel meer de individuele leerling benaderen in zijn behoefte. Alle leerlingen bollebozen en minder begaafden kunnen zo evenwichtig aandacht krijgen en een eindniveau bereiken dat voor hun eigen ontwikkeling en voor hun functioneren in de geavanceerde samenleving vereist is. Individualisering dus zowel bij produktie als bij dienstverlening. Niet zoveel massaficatie. Niet zoveel zo zware zo strakke standaard. Niet zovergaande specialisatie. In de arbeid waarin een fuik zit. Meer decentralisatie kleiner schaal hoewel niet altijd small is beautiful zoals u weet en meer werk op afstand. Dat kan allemaal dankzij de nieuwe technologie maar dan moeten we het ook wel willen en dan moeten we er natuurlijk ook wel het geld en de belangstelling voor over hebben. Daarbij heeft de overheid een taak. Een driedelige. Allereerst moet de overheid regelgeven. Bijvoorbeeld is het te lang gewacht op een wettelijke regeling ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer bij persoonsregistraties. En gelukkig heeft de minister van justitie met zijn jongste wetsvoorstel een nadruk gelegd op de zelfregulering en zo een evenwicht weten te behouden tussen de wens, de belangen van het individu te beschermen en aan de andere kant natuurlijk de noodzaak om zinvolle maatschappelijke registraties niet ingewikkelder en niet kostbaarder te maken dan ze nu eenmaal al zijn. Voor liberalen is de vorm en de inhoud bij dat recht op informatieve zelfbeschikking uitermate gewichtig. De verzelfstandiging van de PTT dames en heren en in het bijzonder natuurlijk met betrekking op de telecommunicatie is ook een voorbeeld van goed beleid van dit kabinet. Moderne telecommunicatiestructuur infrastructuur op basis van economische gegevens en niet van politiek bepaalde

tarieven is absoluut noodzakelijk wil ons land dat altijd sterk geweest in commerciële informatiediensten die positie behouden. Het gekke was dat de PTT doordat die al zo lang bestond eigenlijk wat weinig geneigd was tot vernieuwing. Dat die een soort bureaucratische sfeer had opgebouwd en dat daardoor met de daardoor ook hogere tariefstelling er nogal wat taken die wellicht naar Nederland toe hadden kunnen vloeien in het buitenland gebleven zijn. De huidige of de voorgenomen bedrijfsmatige opzet zal zeker de kans geven dat tij te keren. Bij het mediabeleid daar is al even op bedoeld is de situatie natuurlijk veel serieuzer. Perse willen met name partij van de arbeid en CDA de verouderde structuur van omroeporganisatie die het in de jaren 1920 en later goed deden bewaren. En zo komen er allerlei volstrekt overbodige regels en dat maakt bovendien het veel moeilijker om met iets nieuws te komen. En nog veel erger u weet er gaat heel veel daardoor naar het buitenland. Ook van kundige mensen, niet alleen van geld voor reclame en dergelijke ook van kundige mensen. Wij hebben ons altijd gekeerd tegen dat conservatieve beleid en we hebben bovendien gezegd dat daarmee verdere technologische vernieuwingen tot mislukken gedoemd zijn. Je kunt niet satelieten en nieuwe opslagmedia in nederlandse op wereldniveau in nederlandse verhoudingen dwingen, maar de schade is voor nederland inmiddels natuurlijk wel al geschied. De strubbelingen hebben in feite dan ook gemaakt dat de informatievoorziening van de burger niet verbeterd is maar eigenlijk niet van de grond komt. Tweede punt dit was een eerste. Tweede punt de overheid zal moeten stimuleren in het economisch verkeer en daarmee een blijvend innovierend industrieel klimaat bevorderen. Dat betekent elohing van ondernemingszin, dat betekent nieuwe activiteiten. Verbetering van die infrastructuur is een eerste vereiste. Telecommunicatiestructuur is al genoemd. Ook het onderwijs valt in deze zeker onder dit tweede punt. Onderwijs immers dames en heren moet leerlingen mee opleiden naast hun eigen vorming voor de maatschappij voor de toekomst. En die moet zorgen de huidige maatschappij moet derhalve zorgen dat de leerlingen een redelijk eindniveau bereiken. Dat bovendien de wettelijk goede de werkelijk creatieven die in die toekomstige maatschappij de leiding gevende persoonlijkheden zullen moeten zijn dat die ook als het ware nu weer ontplooiingsmogelijkheden krijgen en vooral dames en heren dat ze gemotiveerd worden. Je moet kinderen motiveren. Anders wil het niet. Je moet zelf het geloof in die toekomst en in die mogelijkheden overdragen. En nogmaals het leraarscorps doet best zijn best dat weten we allemaal maar het grote probleem dat elke regel die maakt dat elke rector weer een volgende direktief op het schoolbord doet hangen maakt dat iedereen weer een beetje in elkaar zakt enfin u kent het allemaal wel, dat werkt door. Dus die kwaliteit van het onderwijs op alle niveau dat is een bron op het ogenblik toch van grote zorg.

Dat wordt ook door beide fracties bij herhaling verwoord. En dat geldt temeer als wij juist bedenken dat het onderwijs wat dat betreft toch een beetje gelijk is aan het toneel. Daar ziet men ook altijd oude dingen weer opnieuw zich her spelen. Welnu dames en heren jammergenoeg gebeurt ook dat in het onderwijs teveel. En het vervelende is dat men dan meent dat men met herstructurering met nieuw structuren importeren en analyseren dat het daarmee verbetert. Maar het zit natuurlijk niet in de structuren. Het gaat daar niet primair om maar het gaat om de inhoud, het gaat om het niveau. De wijze van brengen en de doelstelling en van het onderwijs. En daarmee ook mogelijkheden om ieder kind het zijne te geven. Kijk eens aan. Welkom. Wil je verder gaan dat lijkt me een reuze idee. U ziet hoe goed dat werkt in de fractie. We nemen dat glashard van elkaar over.

Ja voorzitter dames en heren. Allereerst mijn excuses. Het was mijn bedoeling hier ruim voor half elf geweest te zijn, maar ik kreeg autopech ergens vlak voor de nederlandse grens bij Antwerpen en het duurde ruim een uur voor de belgische wegenwacht aanwezig was. Ik kon er echt niets aan doen, maar nogmaals mijn excuses. Maar ik zie dat alles goed is opgelost en ik zal de heer vd Werf bijzonder willen bedanken dat die het grootste deel van mijn verhaal inmiddels al gehouden heeft. Ik denk dat het goed is dat ik even een stukje herhaal. Ik geloof ergens midden in het onderwijs dat hij terecht gekomen was en dat ik daar opnieuw begin. Voorzitter de telecommunicatie-infrastructuur heb ik al genoemd, maar ook het onderwijs is in dit verband van belang. Onderwijs dat de leerlingen mede moet opleiden voor die toekomstige maatschappij. Dat niet alleen er voor dient te zorgen dat alle kinderen een redelijk eindniveau bereiken, maar ook dat de werkelijk goede diegene die als trekpaard moeten fungeren in de toekomstige maatschappij voldoende ontplloingsmogelijkheden en motivatie krijgen. De kwaliteit van het onderwijs op alle niveaus is een bron van veler zorg. Dit geldt destemmeer als we daarbij bedenken dat dit onderwijs nog nauwelijks is toegesneden op de toekomstige informatiemaatschappij en dat de onderwijsgeevenden daar ook niet of nauwelijks voor zijn toegerust. Praten over structuren heeft onder die omstandigheden weinig zin. Het gaat niet primair om de structuur, maar om de inhoud en het niveau van het onderwijs en de mogelijkheden om aandacht te geven aan iedere individuele leerling. Structurele veranderingen lossen de echte problemen niet op. Leiden veeleer de aandacht af. Voortgaande kwaliteitsverlaging door verdere nivellering en verwaarlozing van individuele verschillen van aanleg, intelligentie en ambitie zal er onherroepelijk toe leiden dat de gevreesde tweedeling naderbij komt te weten de splitsing van kleine elite die wel begrijpen hoe de samenleving in elkaar zit en daarin volwaardig kunnen functioneren.

En de massa van de niet wetters die buiten spel komen te staan. Terugkerende voorzitter tot de stimulerende rol van de overheid, een rol die overigens voorwaardescheppend en zeker niet zelfondernemend of concurrentievervalsens moet zijn. Nog een enkel woord over de werkgelegenheidseffecten van de nieuwe technologie. In tegenstelling tot wat sommige socialisten maar steeds beweren behoeft de toepassing van nieuwe technologie niet gepaard te gaan met verlies van arbeidsplaatsen. De mogelijk verwoorde economische groei blijft voldoende nieuwe arbeidsplaatsen te kunnen scheppen. Ook in ons land. Mits wij in vergelijking met het concurrerende buitenland maar voldoende aantrekkelijk blijven als vestigingsplaats voor nieuwe activiteiten. Dit was vele jaren lang het zwakke punt. Door de hoge arbeidskosten en de vele verstarrende regeltjes. Maar ook hier is dankzij het kabinetbeleid een wending ten goede gekomen al blijkt er nog veel te doen. Wat we krijgen van nog nieuwe technologieën gebaseerde, geavanceerde industrieën moet het uitgangspunt blijven van het industriebeleid. Het spreekt tenslotte eigenlijk vanzelf dat het overheidsbeleid in al zijn facetten gericht moet worden op het bevorderen van maatschappelijk nuttige toepassing die eer is genoemd. Dit is een taak voor ieder departement waar wij overigens wel voor de nodige samenhang en eenheid van beleid moet worden zorg gedragen. In de derde plaats de overheid als grootgebruiker van de informatie en onformatiediensten. Door haar omvang en betrokkenheid bij het maatschappelijk gebeuren zou de overheid een stimulerende rol en voorbeeldfunctie kunnen doen vervullen. De werkelijkheid is helaas anders. Er is op dit terrein geen duidelijke doelstelling en daarop toegespitste organisatie en management. De vraag naar informatie is onduidelijk. Modegevoelig en soms erg gedetailleerd. Het coördinerend management is zwak en daardoor is er veel duplicatie en mislukking en mislukken naar veel projecten. De rapporten van de rekenkamer spreken over dit onderwerp klare taal. Informatisering bij de overheid staat nog steeds in de kinderschoenen. En ten opzichte van een groot deel van het bedrijfsleven is er sprake van een grote en groeiende achterstand. Na alle genkoei zal men of meer moeten worden begonnen niet door een sterk gecentraliseerde opzet, maar door juist decentraal het management te versterken en de deskundigheid te vergroten waarbij duidelijke beleidsplannen alsmede coördinatie en technische ondersteuning op een centraal punt belangrijke vereisten zijn. Automatisering is een noodzakelijk hulpmiddel om de bureaucratie tegen te gaan. Om tot een kleinere meer efficiënte ten opzichte van de burger-vriendelijke en meer dienstvaardige overheid te geraken. Het verbeteren van de uitvoering van de bestaande taken dus met minder mensen hetzelfde beter doen tot in de komende kabinetsperiode de hoogste prioriteit krijgt. Dit houdt tevens in het vereenvoudigen van de regelgeving daar waar dat zonder bezwaar mogelijk is.

Door het beleid hier bewust op te richten kan inhoud worden gegeven aan de in ons verkiezingsprogramma bepleitte vermindering van het aantal ambtenaren. Deregulering en het afstoten van die overheidstaken die in de particuliere sfeer evengoed zo niet beter kunnen worden uitgevoerd zijn hier nog niet eens voor nodig, maar dragen wel bij tot de door ons zo zeer gewenste situatie van minder overheid meer markt. En daarmee tot een vrijere minder verstarrende samenleving. Voorzitter ik heb getracht het kabinetsbeleid en de liberale beleidsopvattingen in het bijzonder te plaatsen in het perspectief van een toekomstige samenleving. Ik heb daarbij vooral trachten te onderstrepen hoe belangrijk de ontwikkeling van de technologie in deze is. En hoe nodig het is deze ontwikkeling dankzij ons aller inspanning in goede banen te leiden. Dat wil zeggen ten dienste te stellen van de mensen en van alle mensen. In de toekomst zullen wij te maken krijgen met andere problemen, met andere industriele en administratieve processen. Andere verkoopmethoden en distributiekanaalen. Andere methode van informatieverzorging. Andere veristen, kennis en vaardigheden en ook met andere maatschappelijke problemen. Ook met ander mensen. De mens blijft gelijk. Behoudt dezelfde behoefte aan welvaart en welzijn. Aan geborgenheid en zekerheid. Aan veiligheid kortom aan geluk. Ook dezelfde behoefte om zich te ontplooiën, om zich waar te kunnen maken en te tonen wat of hij of zij waard is. De technologie zal daarop moeten worden afgestemd. Anders dan de partij van de arbeid die nog steeds bang is voor deze ontwikkeling en die daarom streeft naar meer overheid, maar immateriele en geestelijke nivellering en meer regelgeving die de uitspraken van de heer den Uyl over toetsing van investeringen op hun maatschappelijk nut wat dat dan ook zijn moge anders dan die partij van de arbeid verzetten wij ons tegen die bureaucratistische verstarring. Maar wij vertrouwen in de creativiteit en inventiviteit van de mens zijn wij van mening dat vrije mensen zelf in staat zijn en daarom in staat moeten worden gesteld om vorm en inhoud te geven aan hun toekomst. Anders dan het CDA dat als het er op aankomt veelal ook kiest voor het behoud van het bestaande ook als het niet functioneel meer is en het nieuwe dan probeert tegen te werken anders dan dat CDA hebben wij een open oog voor de toekomst. Omdat die toekomst ons lief is.

Het liberalisme is toekomstgericht en het is bereid nieuwe ontwikkelingen positief tegemoet te treden en te toetsen op wat deze betekenen voor de individuele mens in relatie tot zijn omgeving. Het liberalisme is niet dogmatisch of sta^r en stelt steeds de mens voorop. Het gaat er immers om die samenleving van vrije verdraagzame en zich voor zichzelf en andere vernatwoordelijk voelende mensen verder op te bouwen en te behoeden voor socialiserende of anderszins betuttelende invloeden. Daarom eerst op 21 mei dan in de komende kabinetsperiode en ook daarna

met de VVD de toekomst tegemoet. Dank u wel.

Na dit stukje voor 2 heren en voor het aankondigen van de schorsing wil ik nog Hugo Ditmar het woord geven voor een technische verhandeling over wat er nu gaat gebeuren.

Ja dames en heren we wilden de pauze benutten om op veler verzoek wat mogelijkheden te scheppen tot persoonlijke gesprekken tussen u als vergaderingbezoeker met de aanwezige kamerleden cq bewindslieden. Nu hebben we daarvoor hierboven beginnend hier links in de parkzaal die u met een trap hierop aan deze kant vindt langzaam rondlopende ongeveer op de hoogte van het blakon, dus je moet aan alle kanten de trappen op hebben we 21 soort spreekhoefjes gemaakt daar vindt u op de namen van 21 kamerleden en bewindslieden, dat zijn degene die zich tot donderdagochtend hadden opgegeven. Er waren andere die in verband met hun agenda nog eventjes moesten kijken of ze wel of niet precies rond het middaguur aanwezig konden zijn. Er zijn vele meer dan de 21 die ik u direkt zal noemen. Die vele meer van kamerleden cq bewindslieden zou ik willen vragen om gewoon aan te sluiten bij hun collega's zodat er ongeveer overal ieder spreekhoekje twee kamerleden cq bewindslieden zitten. Voor de goede orde noem ik u ze globaal even op. Er circuleren in de andelgangen ook lijsten met de namen en achter aan de balie kunt u precies de verdeling van de kamerleden bewindslieden over de diverse spreekhoeken nog een keer checken als u ze zelf niet kunt vinden. Links dus in de parkzaal beginnend misschien dus vergezeld van meer collega's vindt u mevrouw Lucassen, de heer Weisglas, de heer van Erp, de heer Hermans, de heer de Beer, de heer Keja, de heer Fransen, mevrouw Kamp, de heer Braams, mevrouw Jorritsma en de heer Blauw. In de torenkamer dat is daar op de hoek zitten mevrouw de Graaf van Meeteren. De ruimte hierachter zitten de heer van Rij en de heer Dijkstal. In de tussenkamer zit de heer Wiebenga. In de balkonzaal zitten de heer de Korte, de heer Jacobsen, mevrouw Terpstra, de heer Hoeksema de heer Bruggeman en de heer Nijpels. De andere bewindslieden kamerleden zou ik dus willen vragen zich over die ruimtes te verdelen. U vindt de naambordjes van de genoemde op de spreekhoeken. Daar staan broodjes en koffie voor u klaar die u door de kamerleden bewindslieden worden geserveerd, dat is ook een heel speciale ervaring natuurlijk. Dus ik zou zeggen benut u gewoon de pauze van ongeveer een uur,

Een uur dan gaan we weer verder, Het is nu kwart voor twaalf . Van twaalf tot een lijkt me prachtig.

De vergadering is geschorst.

De vergadering is heropend.

Ik wil u verzoeken zoveel mogelijk gebruik te maken van de microfoon hier midden in de zaal. Er is in vrijheid en democratie een notitie gepubliceerd van de tweede kamerfractie en daarin is helaas, het is een beleidsnotitie daarin zijn belangrijke passages weggevallen. Om het is een gevolg van een technische onvolkomenheid. Om het zoveel mogelijk te herstellen hebben we getracht u nog te bereiken door middel van het toezenden van de aanvulling aan de secretarissen van de afdelingen en vandaag en gisteren lag de volledige notitie voor in de hal. Verder hebben we gisteren besloten om de in de algemene vergadering de 38ste jaarlijkse algemene vergadering de ontwikkeling van de gasprijzen om die niet gisteren bij het beleid hoofdbestuur te behandelen indien daaraan behoefte was maar nu vandaag. De procedure is de volgende ik wil u graag de gelegenheid geven het woord te voeren over het beleid van de 2e kamerfractie. De heer Nijpels en eventueel enoge specialisten uit de tweede kamerfractie zullen antwoorden. We zullen als u kort kunt formuleren dan zullen we in twee instanties discussieren. Wie van u mag ik als eerste het woord geven.

Mijnheer Beikersma.

Voorzitter Beikersma leeuwarden. Dank u dat u mij het woord wil geven naar aanleiding van een notitie het beleid van de fractie in de tweede kamer en in zijn algemeenheid. Dat is een kleine terugblik maar er staat ook iets in een vooruitblik en dat is in het hoofdstuk binnenlandse zaken grote operaties daarin stelt de fractie dat zij in de komende regeerperiode tot een hernieuwde integrale aanpak wil komen van een zestal hoofdonderwerpen. Nou vind ik bij die 6-tal hoofdonderwerpen helaas niet de verloedering, de voortgaande verloedering van de maatschappij en de nog steeds neergaande spiraal van de verhoging van de criminaliteit. Ik zou de fractie en zij die ons straks gaan vertegenwoordigen in de kamer en hopelijk ook in regering willen vragen of zij in het komende beleid, in het beleid van de komende vier jaar die neergaande spiraal van de stijgende criminaliteit en verloedering dat ze die neergaande spiraal met hetzelfde nieuwe elan wat de heer van Ardenne ook heeft gezegd ook willen aanpakken opdat wij straks aan het einde van de komende vier jaar kunnen zeggen wij begonnen met het motto doen wat nodig is, maar we hebben op het gebied van de criminaliteitsbestrijding gedaan wat nodig was. Daar nodig ik de bewindslieden toe uit. Dank u wel.

Dank u wel mijnheer Beikersma.

Mijnheer van Blommestein.

Voorzitter twee korte opmerkingen. Als commissie binnenlandse zaken hebben wij de afgelopen jaren ook nauwgezette grote operaties gevolgd in de binnenlandse zaken, het onderdeel wat u daar hebt beschreven. Het doet ons deugd dat u dat weer zo centraal naar voren schuift in de komende kabinetsperiode. Ik ben het met u van mening dat deze operaties een soort integralere aanpak moeten dan deze versnippering tot hiertoe de gevolgen te duidelijk zijn geweest. Mijn vraag gaat vooral over de coördinerende minister, de bevoegdheden daarvan en de motor achter deze operatie bij de minister president zoals dat ook in het regeerakkoord zou kunnen komen en zoals ook bij het verkiezingsprogramma is besproken. Dat is een. In de tweede plaats is onder binnelands bestuur op de tweede^e kolom een alinea gewijd boven recht van etiquette over het recht van de grote steden. Ik dacht dat die alinea als proefballon interessant weergegeven wordt maar niet spoort met het verkiezingsprogramma. In Almelo is een overgrote meerderheid uitgesproken dat er niet twee soorten gemeentes gecreëerd moeten gaan worden, de grote en de kleine. En dat de grenzen vrij moeilijk zijn aan te geven. Dat is geen miskennis van de wezenlijke problemen in de grote steden, maar dat is om niet een bestuurslaag tegen elkaar uiteen te spelen. Vandaar dat daar in het verkiezingsprogramma in Almelo niet voor gekozen is en dat spoort dus niet met deze laatste alinea. Wat wel nodig zou zijn is dat de bevoegdheden van de drie bestuurslagen dat daar een groot stuk bezuiniging ook in ambtenaren in te vinden is en wat dat betreft denk ik dat onze nieuwe bewindsman van binnenlandse zaken voor wat betreft de financiële armslag voor wat de departementen ook zou kunnen kijken naar de verhouding departementen en laten we daar de welke taken provincies, welke taken gemeentes moeten doen. Dat is geen uitgemaakte discussie en daar is dus veel overlappend werk waardoor dus veel financiële middelen in deze richting wellicht nog te vinden zijn.

Mijnheer Vrijland.

Mijnheer de voorzitter u heeft het al genoemd. Helaas hebben de leden niet de echte gehele beleidsnotitie van de fractie gekregen. Ik geloof inderdaad dat dat een toeval is geweest, dat het geen opzet is geweest. Maar ik heb wel direkt gemerkt dat het onderwerp milieu en energie, kernenergie, atoomenergie dus echt niet onze leden bereikt heeft maar ons wel ons hier aanwezig. Ik ben bijzonder bezorgd over de werkzaamheden van de tweede kamerfractie. Ik ben er met vele punten en ik dacht ook vele VDLers, ik ben een z-er oud VDLid het niet eens is met de gang van zaken.

Ik wijt daar ook aan dat de fractie inderdaad in een toekomstige tweede kamer geen 38 zetels meer zal hebben maar 26 of 28 of iets dergelijks. Hoe komt dat. Ik wil een voorbeeld geven. Het milieu wordt inderdaad door de nieuwe minister en ik dacht dat dat een van de betere ministers is Winsemius redelijk behandeld. Maar de grote dingen die worden nog steeds niet aangepakt. Inderdaad ook klassiek in de tweede kamerfractie. Het milieu heeft ontzaglijk de zure regen heeft ontzaglijk veel nadelen geïnvoerd op alles en nog wat en de schade daarvan is inderdaad beraamd op 1 miljard per jaar en men zou dus maatregelen kunnen treffen om dat op te heffen. Dat is ook weer 1 miljard maar dan hebben we nog niet de schade aan de gezondheid, de volksgezondheid, Als we dat we zouden doen dan zouden wel al lang begonnen zijn, dan zou de tweede kamerfractie al lang een nota gemaakt hebben hoe je dit zou moeten aanpakken. Helaas gebeurt dit niet. Punt 2 ons partijprogramma inzake atoomenergie je kunt er alle kanten mee uit en ook wat ik hier in deze beleidsnotitie heb gezien daar worden weer enkele dingen gezegd over atoomenergie dat het verantwoord is en veilig is. Natuurlijk is het niet verantwoord en niet veilig. Waardoor is de beleidsombuiging in de VVD in de fractie nu veranderd in de laatste vier jaar. Dat komt omdat de belangrijke posten de bepalende posten in de VVD door atoomvoorstanders zijn bezet. Een voorbeeld is inderdaad ook in de tweede kamerfractie dat de milieu- en energie atoomenergie door een en dezelfde fractielid wordt bepaald. Ik acht dat niet nuttig, dat is de heer Braams. Ik hoop dat in de nieuwe fractie deze dingen niet meer zullen gebeuren, dat deze zullen worden gesplitst. Ik ben erg benieuwd wat u zult zeggen maar ik wil wel zeggen dat 33% van de KVDers tegen atoomenergie zijn en ik had gehoopt dat ook in de fractie en ook in de partij dit meer gehoord zou worden.

Dank u wel. Mevrouw Bakker.

Mijnheer de voorzitter ik wil u een enkele aanleiding een vraag stellen en u aantonen dat wij in een klein land zo optimaal mogelijk groot zijn. Middels deze en zijdens vele Nederlanders geef ik bekend dat alle remmen zo optimaal mogelijk losgemaakt geworden zijn. Ook zijn wij bezig ons ergens aan te passen. Weg met de goede Nederlandse woorden, zoals streek en plaats er is meer plaats voor het groene regio en lokatie op de werkplek. De universitaire master is coming en de clustering is up hand. Met andere woorden volksvertegenwoordigers en regeerders let u eens op uw Nederlands geef onze jeugd het Nederlands mee, bewaar het en let u op uw moers taal. Ook al ben ik geen feminist.

Perfect stukje cabaret maar met een heel serieuze ondertoon.
Mijnheer Meijeraan.

Wat die moers taal betreft voorzitter past die, ja ik zal ook wel eens fouten maken maar ik erger me met name aan oudere lieden die niet beter weten te vertellen dan dat iets groter is als en als ze heel goed nederlands spreken tegenwoordig dan is iets anders nog evenveel dan en ik hoop dat onze 2e kamerleden en de bewindslieden dat toch eens zouden leren uit het eerste simpele boekje nederlands. En als ze dan nog iets inschatten dan begrijp ik het helemaal niet meer, maar dat is terzijde daar kwam ik niet voor maar ik wou even aansluiten bij het vorige.

In de beleidsnotitie staat iets over het recht van enquette en het door de eerste kamer inmiddels verworpen minderheidsvoorstel. Er staat niets over de andere voorstellen tot grondwetswijziging en die hebben eigenlijk ook niets om het lijf. Dat vind ik zo bijzonder betreuenswaardig dat nadat er jaren gedokterd is over de noodzakelijke wijziging van de grondwet op velerlei terrein dat min of meer een nieuwe grondwet is gekomen binnen de kortste keren er vier wijzigingsvoorstellen nodig zijn die vrijwel geen hond meer interesseren vanwege de inhoud, maar die toch een wijziging van wat eigenlijk toch onze belangrijkste wetten zijn nodig maken. Dat vind ik bijzonder jammer. Of men heeft ze zeer weinig serieus behandeld of men had best even met die wijzigingen kunnen wachten en als men met die wijziging had kunnen wachten had dat nog een ander voordeel gehad. Van die grondwetswijziging betekent ook een nieuwe verkiezing van de eerste kamer. Dat staat wat buiten het beleid van de tweede kamerfractie uiteraard. Maar dat heeft men ook kennelijk niet tijdig zien aankomen. In 83 heeft het hoofdbestuur ons zeer tijdig gezegd dat er bij een toen verwachte eerste kamerverkiezing een procedure zou gaan starten die redelijk volledig heeft kunnen verlopen en nu heeft men zolang gewacht met te onderkennen dat er een eerste kamerverkiezing op komst zou kunnen zijn, zeer waarschijnlijk zou zijn zelfs dat er de meest verkorte procedure wordt gevolgd die maar denkbaar is, waar ook te weinig tijd voor was om d-ar nog ergens tegen te opponeren. Ik vind dat bijzonder jammer dat en niet de afdelingen gelegenheid hebben gehad om ergens namen te noemen en dat niet de zittende leden gelegenheid hebben gehad om al dan niet uit te spreken of ze zich al dan niet herkiesbaar stelden. En met zittende leden bedoelt u dat zult u bedoel ik dat zult u begrijpen de zittende leden volgens het reglement op de verkiezingen en kandidaatstelling van de eerste kamer. Dan heb ik met genoegen gelezen dat de alimentatieverplichting wat moet worden beperkt, Daar heb ik gelukkig zelf geen last van maar dat doet niet terzake.

Vorig jaar is er een wetsvoorstel ingediend, we horen het al jaren lang. Ik zou tegen de fracties willen zeggen opschieten met de behandeling van dat wetsontwerp. En wat er niet in staat dan kijk ik naar de rest op bladzijde 9 de Europese samenwerking opschieten met een wezenlijk beleid dat de overschotten wezenlijk gaat niet alleen beperken gaat terugdringen, gaat afschaffen want het is natuurlijk ergens van de gekken dat weet iedereen. Hoe je boterbergen, wijnbergen of wijnplassen maakt en dan maar niet schijnt te kunnen bereiken dat we daar alsmaar geld aan blijven uitgeven. Daarmee ben ik dan een beetje in het buitenland terecht gekomen waar de twee opmerking over op bladzijde 9 De heer van Ardenne heeft het vanmorgen gehad ook over de totalitaire regimes. Ik heb bij de opsomming van wat er hier en daar mankeert aan de democratische staatsvormen node Indonesie gemist. Ook daar is het dacht ik niet zo helemaal democratisch en meer totalitair. Afgezien van het feit of mevrouw Soeharto mevrouw Markos aan het nalopen is. Maar Indonesie daar heb ik ook onlangs over gehoord in het kader van de doodvonnissen ach dat is natuurlijk wel zeer betreurenswaardig, maar die vonnissen zijn tot stand gekomen in de daar geldende procedure dus dat is volgens de interne wetten van die staat en daar kunnen we weinig aan doen. Nou hoeven we er niet van mening over te verschillen dat Zuid-Afrika een kwalijk systeem heeft. Van een soort democratie van een deel. Maar ze hebben ook deugdelijke wetten en geen enkel zich respecterende staat kan toelaten dat er ondermijnende activiteiten zijn. We hebben een jaar of wat geleden met afgrijzen kennis genomen van het misbruik van de ambassade van Libië in Londen en ik vraag me af in hoeverre en hoe lang we nog in pseudo ambassade in Johannesburg blijven gebruiken om onderdak te verlenen aan iemand die door een nog altijd erkend regime wordt gezocht. Ik dank u wel.

Dank u wel. Iemand anders van u nog.

Selleraat.

Mijnheer de voorzitter ik heb een vraag naar aanleiding van het punt ontwikkelingssamenwerking. Is de minister respectievelijk betreffende fractieleden bekend met het rapport van een Duitse socialiste over dit punt. Zeer negatief. En zo ja is men misschien geneigd toch het hele beleid op dat punt wat te gaan wijzigen.

Dank u wel. Wie nog van u. Niemand. Dan is nu het woord aan de voorzitter van de tweede kamerfractie.

Dank u wel voorzitter. Er zijn ook nog een paar schriftelijke vragen binnen gekomen. En die zou ik ook tegelijkertijd graag bij de beantwoording willen meenemen. In de eerste plaats een vraag van mijnheer van Tiel die hij schriftelijk heeft doen toekomen omdat hij er vandaag niet kon zijn en die heeft betrekking op het deelnemen directe medezeggenschap van gepensioneerde in het beheer en bij het bestuur van pensioenfondsen. Ik vind dat inderdaad een buitengewoon belangrijke zaak. Want als je nou bekijkt wat de democratiseringsgolf van de jaren 70 heeft opgeleverd dan is het waar om vast te moeten stellen dat heel veel gepensioneerde eigenlijk zelf niet betrokken zijn bij het beheer van het vermogen waar zij uiteindelijk in belangrijke mate aan hebben bijgedragen. Vandaar ook dat de tweede kamerfractie in het verleden bij debat in de kamer als uitgangspunt heeft gekozen dat zij voor deelname van de mensen die gepensioneerd zijn in dit bestuur van de pensioenfondsen. Dat is ons uitgangspunt. Daar zit een probleem aan vast namelijk dat een groot aantal van die fondsen in het verleden paritair zijn samengesteld dat betekent werknemers- en werkgeversvertegenwoordigers. Het is een moeilijke toer het is een vrij lastig probleem om in die bestuursstructuur om daar wijzigingen in aan te brengen vooral ook omdat de werknemersorganisaties daar weinig voor voelen. D 66 die heeft enige tijd geleden op dit punt een initiatiefvoorstel ingediend. Op zich een sympathiek voorstel. Alleen aan het werkelijke probleem waar we over praten namelijk hoe regel je die vertegenwoordiging van de gepensioneerden in die fondsen voor dat probleem had D66 geen oplossing en vandaar dat we op dit moment ook hebben gezegd die weg van D66 niet de goede weg is, maar vanuit principiële liberaal oogpunt is het volstrekt duidelijk dat wij kiezen voor vertegenwoordiging voor gepensioneerden in de fondsen die hun pensioenen beheren.

Voorzitter dire andere schriftelijke vragen die gaan over respectievelijk de medianota. Er is een vraag wat de VVD vindt van de koppeling tussen ambtenaren salarissen en tussen uitkeringen en de derde vraag die heeft betrekking op de sociale zekerheid en er wordt gevraagd om een reactie op dat wat de partij van de arbeid deze week in de tweede kamer aan de orde heeft gesteld. Allereerst iets over die medianota. En ik doe dat in het verlengde van wat de heer van Ardenne daar vanochtend over heeft gezegd. Ik kan me voorstellen dat degene die de vraag heeft gesteld dat die teleurgesteld is door het feit dat de medianota in de tweede kamer niet verder is afgehandeld. De VVDfractie met onze specialisten Keja en Hermans voorop die delen uiteraard die teleurstelling omdat we werkelijk hadden gehoopt dat nadat we jarenlang in de politieke wereld met elkaar hebben gediscussieerd over de vormgeving van het nieuwe mediabeleid dat het ook goed geweest zou zijn als juist dit kabinet dat zo'n groot aantal problemen wel heeft aangepakt als dit kabinet op dit onderwerp ook daadkracht

had kunnen tonen. Maar helaas hebben we moeten vaststellen dat dat politiek onmogelijk was. En ik moet u eerlijk zeggen dat ik daar nog steeds teleurgesteld over ben. En waarom ben ik daar nou teleurgesteld over omdat ik het eigenlijk onbegrijpelijk vind dat de grote politieke stromingen in ons land dat die het met elkaar niet eens zijn kunnen worden over de wijze waarop dat mediabeleid in de toekomst gestalte moet krijgen. Ik vind het onbegrijpelijk dat er politiek geen overeenstemming is gekomen over dat wat de techniek op dit moment mogelijk maakt en dat wat over onze landsgrenzen heen over de nederlandse bevolking afkomt. En waarom, waarom hebben Keja en Hermans zich de afgelopen jaren zo voor deze zaak ingespannen. Omdat voor ons voor dat mediabeleid in die hele discussie over hoe dat mediabeleid eruit moet zien om dat voor ons voorop staat een eigen verantwoordelijkheid voor die burger. Het recht van die burger om zelf keuzes te kunnen maken, zelf te bepalen naar welke tv men kijkt en zelf te kunnen bepalen naar welk radiostation men kan luisteren. Ik heb het een paar weken geleden bij de opening van de gemeenteraadscampagne al eens duidelijk gesteld. Is het eigenlijk niet te gek, maken we ons als nederland niet een beetje belachelijk als hier nog steeds ambtenaren van CRM zijn die uitmaken hoe groot de reclame op een shirt van een voetballer mag zijn. Maken we ons eigenlijk ook niet een beetje belachelijk als we nog steeds verbieden dat buitenlandse programma's die op Nederland zijn gericht dat die niet mogen worden ondertiteld. En maken we ons eigenlijk ook niet belachelijk door te denken dat we commerciële televisie kunnen tegenhouden dat België binnenkort gaat starten met een commercieel net zodat de franse commerciële televisie te ontvangen is, terwijl Luxemburg op ons afkomt en nu binnen een paar maanden ook commerciële uitzendingen via de satelliet in Nederland kunnen worden ontvangen. En dan zeg ik nog geeneens zozeer vanuit de liberale standpunt dat je zelf keuzes moet maken, maar dan zeg ik tegen CDA en partij van de arbeid beste mensen je kunt met elkaar van mening verschillen over de rechten die je aan de burger moet geven, maar je kunt toch nooit met elkaar van mening verschillen over de vraag of de techniek ophoudt bij onze landsgrenzen. Je kunt toch niet volhouden dat in deze tijd van technische ontwikkelingen Hilversum in feite het reservaat blijft wat het de afgelopen tien jaar is geweest. En daarom zeg ik ook duidelijk het is jammer dat we deze kabinetsperiode die discussie over het mediabeleid niet hebben kunnen afronden. Dat betekent dat CDA en partij van de arbeid daarbij ook hebben gekozen voor een nieuwe, een vernieuwde discussie over dit onderwerp bij de kabinetsformatie. En ik zeg u dat de uitgangspunten zoals de partij die een paar maanden geleden heeft vastgesteld in ons verkiezingsprogramma dat die goede elementen in de medianota en in de mediawet van Brinkman dat die voor ons inzet zullen zijn en dat ik er echt van overtuigd

ben kijk naar het rapport van de Wiardi Beckmanstichting, maar kijk ook naar sommige bewindslieden binnen het CDA dat er bij de kabinetsformatie op dit punt echt zaken kunnen worden gedaan en dat dit ook echt een van de punten is waarvan ik over drie jaar op dit VVDcongres aan u kan vertellen dat het lang heeft geduurd, maar dat de VVD uiteindelijk ook op dit punt haar zin heeft gekregen.

Een tweede vraag en die komt uit de financieel sociaal economische commissie van de partij die heeft eigenlijk betrekking op iets waar ik gisteravond heel in het kort iets over heb gezegd en dat was de discussie over de kaderbrief de begroting 87 en de discussie vooral over de koppeling tussen de ambtenarensalarissen en de sociale zekerheid. Dames en heren wat is de historie van die koppeling. De historie van die koppeling is dat destijds de vaststelling van het regeerakkoord is afgesproken de bezuinigingen via een bepaalde sleutel te verdelen. Een deel sociale zekerheid een deel ambtenaren een deel rijksbegroting en een deel volksgezondheid. En daarmee werd in feite en dat was voor deze kabinetsperiode denk ik een goede oplossing werd er een soort koppeling tot stand gebracht tussen die sociale zekerheid en tussen die ambtenarensalarissen. We hebben dat vier jaar gedaan. Het stond in het regeerakkoord en de VVD heeft op dat punt het regeerakkoord royaal uitgevoerd. Maar de vraag waar we nu voor staan en vandaar ook die terechte vraag vanuit de financieel sociaal economische commissie van de partij is of in een nieuwe kabinetsperiode opnieuw zo'n koppeling tussen sociale zekerheid en tussen ambtenaren moet plaats vinden. Dames en heren ik denk dat de grenzen in dat opzicht heel duidelijk zijn bereikt en dat lijkt mij voor een nieuwe kabinetsperiode lijkt mij voor een verantwoord personeelsbeleid bij de overheid niet verstandig om in een toekomstige kabinetsperiode opnieuw zo'n vaste koppeling tussen sociale zekerheid en ambtenarensalarissen aan te brengen. Waarom. Omdat we het hebben over twee verschillende grootheden. We hebben aan de hand van de pakketvergelijking twee weken geleden kunnen zien dat zo'n tweederde van het ambtenarenapparaat in ons land wordt onderbetaald. Dat de verschillen met de marktsector zo rond de 20-25% bedragen. Maar als je dat vaststelt dan moet je een politieke keuze maken. Dan zul je een nieuwe kabinetsperiode zul je moeten vaststellen wat we willen met het ambtenarenbeleid in ons land. En ook in dat opzicht zijn we duidelijk. Wij kiezen voor een kleinere overheid. Wij kiezen voor een afgeslankte overheid en dat zal betekenen het afstoten van taken. Maar als je die politieke keuze hebt gemaakt en dat doen wij als VVD dat past daar ook bij dat je dan vervolgens de beschikking krijgt over een overheidsapparaat dat kwalitatief goed wordt betaald. En dat betekent dat je dan niet de ogen moet sluiten voor de realiteit.

Het betekent dat je dan ook geen koppelingen moet gaan leggen tussen groepen die in feite niet gekoppeld kunnen worden. Dat betekent dat je ruimte moet laten voor een salarisbeleid waarin mensen die functies vervullen bij de overheid weer op overeenkomstige wijze als gebeurt in het bedrijfsleven worden betaald. Ik realiseer me heel goed dat we hier een hele zware politieke discussie over gaan krijgen bij de formatie. Want we weten dat onze coalitiepartner het CDA dat die wel kiest voor die koppeling tussen sociale zekerheid en tussen ambtenarensalarissen. Maar terecht wij hebben en Rudolf en Koos Rietkerk vroeger gezegd dat het in een nieuwe kabinetsperiode niet verstandig zou zijn om een koppeling die nut bestaat te handhaven en dat zal dan ook het startpunt zijn voor de VVD als je straks in de kabinetsformatie over dit onderwerp wordt gesproken.

Voorzitter tenslotte een antwoord op de vraag over sociale zekerheid en die vraag die luidt als volgt. Waarom is de VVD de afgelopen weken in de kamer zo vriendelijk geweest daar waar de pvdA het kabinet zo hard heeft aangevallen over die stelselherziening. Dames en heren ik denk niet dat het gaat om vriendelijk zijn in de politiek of niet vriendelijk zijn ik denk dat het gaat om de feiten. En nu het debat over de sociale zekerheid bijna is afgerond zou ik hier graag toch nog een paar opmerkingen over willen maken. Waarom. Omdat het de kern van de vraag namelijk de ergernis die er bij een heleboel mensen in ons land leeft over de opstelling van de pvdA bij dit debat over de sociale zekerheid omdat ik die ergernis heel goed begrijp. Wij zijn ook boos geworden we hebben ons ook geërgerd aan de wijze waarop er gesugeereerd is alsof dit kabinet die sociale zekerheid heeft afgebroken. En we hebben ok ook geërgerd aan de wijze waarop CDA en VVD heel dikwijf worden toegedacht dat ze geen sociaal hart zouden hebben. Dat ze zomaar rucksichtlos zouden ingrijpen zonder dat ze zich realiseren dat er achter al die cijfertjes dat er mensen zitten. Ik heb het vorig jaar gezegd maar ik wil het nog eens herhalen. Het is niet de hobby van ons als VVD om te snijden in de sociale zekerheid. We doen dat niet met vreugde. Het is ook onze diepe overtuiging, ons gedachtegoed dat wil je die sociale zekerheid in ons land kunnen behouden dat wil je op termijn die uitkeringen betaalbaar blijven houden dat je dan ook de moed moet hebben ook al is het vier weken voor de verkiezingen om dan beslissingen te nemen. Dat je de moed moet hebben om de kiezers recht in het gezicht te zeggen wat er de afgelopen jaren in ons land op dit punt verkeerd is gegaan. En dan hoe ik er niet van dan erger ik me aan die partijen die dit kabinet verwijten dat ze bezig zijn met een a sociaal beleid. Want als de partij van de arbeid dan zegt als ze dan constateren dat de sociale zekerheid wordt afgebroken dan stel ik vast dat al die plannen waar we de afgelopen weken over hebben gesproken

dat het daarbij gaat om drie miljard van de totaal 107 miljard die in ons land aan sociale zekerheid wordt uitgegeven. Drie miljard, nog geen drie procent en natuurlijk dan kun je politiek bezwaar hebben tegen die plannen, maar dan gaat het niet aan dit beleid, deze politieke opvattingen, deze stelselherziening af te schilderen als een afbraak van het sociale zekerheidsstelsel. Dat pikt de VVD niet en dat zullen we ook in de toekomst nooit pikken.

En als we dan praten over zogenaamde alternatieven van de pvda dan kunnen we vaststellen dat die alternatieven van de pvda dat die zich hebben beperkt tot het bijstellen van percentages, tot een paar wijzigingsvoorstellen en dan moeten we in ieder geval vaststellen dat als de pvda zegt dat het sociale stelsel wordt afgebroken dat ze dan op echt met fundamentele wijzigingsvoorstellen hadden moeten komen en dat de op zich geringe wijzigingsvoorstellen die men nu heeft aangebracht dat die op zich al aangeven dat de verwijten van de pvda op dit punt geen hout snijden. Ook de pvda gaat met het overgrote deel van de voorstellen van dit kabinet akkoord al was het alleen maar omdat mijnheer den Uyl toen die destijds minister van sociale zaken was een groot aantal van deze voorstellen zelf heeft voorgesteld.

Voorzitter de heer Beikersma die stelde de vraag over binnenlandse zaken en over de grote operaties en hij vroeg zich af of in een nieuwe kabinetsperiode ook de criminaliteitsbestrijding grote aandacht zou gaan krijgen en grote prioriteit zou blijven behouden. Ik moet u zeggen dat ik eigenlijk die vraag niet helemaal goed begrijp omdat we juist kunnen vaststellen dat het beleid zoals Frits Korthals Altes samen met Koos Rietkerk dat de afgelopen jaren heeft gevoerd dat dat beleid juist resultaten heeft opgeleverd. Laten we wel wezen we hebben voor het eerst de afgelopen tien, 20 jaar in Nederland een minister van justitie gehad die niet alleen maar heeft geregeerd bij nota's maar die daadwerkelijk heeft gedaan dat wat hij in het begin van een kabinetsperiode op tafel heeft gelegd. Laten we daar terecht trots op zijn.

Ik ga al die getalletjes niet noemen. Die treft u aan in vrijheid en democratie. En ik denk ook dat als ik die getalletjes noem dat ik in feite een beetje voorbijga aan de politieke kern. Want de politieke kern van de vraag van de heer Beikersma is natuurlijk gaan we in een nieuwe kabinetsperiode opnieuw prioriteit geven aan die bestrijding van de criminaliteit. Dat antwoord luidt ja, maar ik ga het antwoord vandaag voor u specificeren. Niet omdat we nu toevallig vier weken voor de verkiezingen zitten of omdat de pers aanwezig is, maar wel omdat wij intern tot de overtuiging zijn gekomen dat bij de kabinetsformatie ook op dit punt concrete afspraken moeten worden gemaakt. Dat hebben we gezien. De minister van justitie heeft de afgelopen jaren voor iedere cent in het kabinet moeten knokken.

Hij heeft iedere keer de tweede kamer te hulp moeten roepen en ook in dat kabinet financiële prioriteiten te krijgen voor de bestrijding van de criminaliteit en van dat vandalisme. Wat hebben we daarvan geleerd, dat we in een nieuwe kabinetsperiode bij de formatie vantevoren moeten afspreken welke financiële prioriteit en in welke mate de criminaliteitsbestrijding werkelijk gaat krijgen. En dat betekent dat een minister van justitie dan in een nieuwe kabinetsperiode vanaf het begin af aan weet waar hij aan toe is en dan niet iedere keer weer zijn aandacht moet geven aan die strijd om de centen binnen het kabinet maar hij zich daadwerkelijk ook bezig kan houden met de goede besteding van die gelden en daarmee ook stappen kan zetten op dat pad waar de heer Beiekersma aan ons heeft voorgehouden. Overigens over die criminaliteitsbestrijding nog een hartekreet. Ik kan me voorstellen dat dat onderwerp in onze kringen leeft en laten we wel wezen wij zijn ook degene geweest die aan het begin van de jaren 70 dit punt aan de orde hebben gesteld en die destijds nogal eens verwijten kregen. Je ziet nu bij alle politieke partijen zie je dat de aandacht bestaat voor de bestrijding van de criminaliteit. Moties van de VVD die vroeger werden verworpen worden tegenwoordig door de hele tweede kamer aanvaard. En nog beter worden door de minister van justitie ook daadwerkelijk uitgevoerd. Maar ik denk dat er ook grenzen bestaan aan de mate waar je iedere keer weer een beroep kunt doen op de overheid om de criminaliteit te bestrijden. Natuurlijk de rijksoverheid heeft in dat opzicht zijn taak. Maar ik zou toch ook nog eens willen benadrukken dat ook op gemeentelijk niveau er een taak ligt voor gemeenteraden om dat ook op gemeentelijk niveau criminaliteitsbestrijding op een groot aantal manieren gestalte kan krijgen. Maar wat ik nog veel belangrijker vind wat ik nog veel belangrijker vind is eigenlijk de mentaliteitskwestie waar het hier om gaat. Want wat is er op dit punt aan de orde. Op dit mogen we ons ook nog weleens afvragen hoe vaak het nou eigenlijk voorkomt dat als kinderen thuis komen en die iets vertellen over een vernieling of iets anders hoeveel ouders er dan in werkelijkheid zullen zijn die hun kind ter verantwoording roepen. Als u zich realiseert dat we in 1985 bijna een miljard zijn kwijtgeraakt als gemeenschap aan vandalisme dat betekent kinderen van ons want onze kinderen doen dat natuurlijk ook aan mee een miljard gulden gemeenschapsgeld aan vandalisme dan vind ik dat er ook thuis bij de mensen maar ook op school een heel belangrijke taak ligt. Je kunt niet alleen het kabinet het laten doen. Je kunt het niet alleen de politie laten opknappen het is ook een mentaliteit die we van huis uit en vanuit school en op het bedrijf moeten uitdragen.

En -angezien de VPRO het op dit moment ook meent, het wordt morgenavond ongetwijfeld uitgezonden.

De heer Blommestein die heeft gevraagd om een versterking van de positie van de coördinerend minister althans van een coördinerend minister als het gaat over de grote operaties. Ik zou daar eigenlijk kort over willen zijn. Ik geloof dat op zich natuurlijk de coördinerend minister van groot belang is. We hebben dat ook in deze kabinetsperiode gezien. Maar wat van veel groter belang is dat er ook in een kabinet politieke prioriteit wordt gegeven aan de grote operaties en dat betekent denk ik dat je ook in een kabinet en dat betekent de beide politieke partijen de minister-president en vice minister president dat die in feite ook aan die grote operaties politiek prioriteit moeten geven. Als dat niet gebeurt, als het iedere keer een zaak blijft van een minister van binnelandse zaken of van een minister van justitie dan denk ik dat je daarvoor altijd problemen blijft houden in een kabinet omdat je natuurlijk het heel dikwijls zo is dat je in het begin van een kabinetsperiode daar interessante afspraken over kunt maken maar dat zo gauw een kabinet er zit er toch begrijpelijk rivaliteit plaats vindt tussen de departementen en dan de positie van zo'n coördinerend minister eigenlijk wordt verzwakt. Het betekent overigens ook en dat geven we aan in onze notitie en in ons verkiezingsprogramma dat er wat ons betreft in een nieuwe kabinetsperiode in een regeerakkoord ook gedetailleerde afspraken moeten worden gemaakt over dat wat er met de grote operaties moet gaan gebeuren. De heer Vrijland mijnheer de voorzitter die heeft ons zijn zorgen kenbaar gemaakt over de atoomenergie. Die zorgen van de heer Vrijland die ken ik en ik denk niet dat het goed is dat we daar met elkaar over discussieren. Maar wat ik wel tegen de heer Vrijland wil zeggen dat is de opmerking die hij heeft gemaakt over collega Braams namelijk dat mijn collega Braams in feite dit soort debatten in de tweede kamer met twee petten op zou voeren. Hij heeft gezegd moet dat in een nieuwe fractie niet gaan veranderen. Ik ben heel duidelijk. De heer Braams is een voortreffelijk woordvoerder op dit terrein en de heer Braams zal ook in de nieuwe tweede kamerfractie onze eerste woordvoerder op dit terrein blijven.

Als het overigens gaat over het probleem van de zure regen dan denk ik en dan is eigenlijk de beantwoording van die vraag overbodig, want als u ziet welke activiteiten minister van milieu Pieter Winsemius de afgelopen jaren heeft ondernomen om op dat terrein het probleem van de zure regen ook begrijpelijk te maken voor de mensen dan denk ik eigenlijk dat discussie op dit punt overbodig is en de heer Vrijland heeft het eigenlijk ook zelf al gezegd de heer Winsemius dat is een van onze beste ministers en in dat opzicht denk ik dat ik de komende campagne ook van de capaciteiten van deze voortreffelijke minister niet genoeg gebruik kunnen maken.

Voor de pers zeg ik hierbij voorzitter dat het geen kwalificatie betekent van de andere bewindslieden.

Anders lees je maandag in de krant Nijpels deelt rapportcijfers uit. En helaas bent u het die aan mij rapportcijfers geeft dus wat dat betreft moet ik oppassen.

Voorzitter ik kom tot een afronding omdat de heer Zoutendijk ook nog een paar van de vragen zal beantwoorden daar waar het gaat over de grondwetsherziening en daar waar het gaat over wat andere zaken onder andere herverkiezing van de tweede kamer. Tussen de heer Meijeraan heeft twee vragen gesteld waar ik graag iets over wil zeggen namelijk waarom doen wij niets aan Indonesie. Is het eigenlijk niet zo dat de VVD wat selektief verontwaardigd is. Ik zou dat willen bestrijden. Toen destijds de executies aan de orde zijn geweest toen heeft Erica Terpstra in de tweede kamer heel duidelijk stelling genomen tegen die executies. Het is natuurlijk wel zo en dat is een heel rauwe werkelijkheid en die geldt niet alleen voor Indonesie dat van de bijna 170 landen die nu lid zijn van de verenigde naties er ongeveer 130 een politiek systeem hebben dat wij verwerpen. En dat betekent dat je bijna per definitie altijd enigszins selektief bent in het commentaar wat je geeft over de politieke situatie in ons land. Een voorbeeld natuurlijk van Indonesie zou kunnen worden aangevuld met het voorbeeld van Suriname en dan zou je de vraag kunnen stellen waarom met je ten opzichte van dat soort landen een ander beleid voeren. Ik denk voorzitter dat het nou eenmaal een historisch gegeven is dat wij beschikken over bijzondere banden met Indonesie en dat wij als tweede kamerfractie nog steeds de overtuiging hebben dat juist die dialoog met Indonesie dat daar verbetering in kunnen bewerkstellen en dat we daarom ook heel duidelijk de lijn hebben gevolgd zoals die is gevolgd zonder dat we daarbij allerlei zaken die ook in Indonesie verkeerd zijn gegaan met de mantel der liefde hebben bedekt. En tenslotte dan het onderwerp Klaas de Jonge. Liever gezegd het onderwerp Zuid Afrika. Ik zeg het heel ronduit ik erger me met u aan die gang van zaken zoals die ook de afgelopen weken weer in de kranten hebben kunnen volgen. Het leek er een paar weken geleden op alsof die zaak Klaas de Jonge alsof daar een oplossing voor zou kunnen worden gevonden alsof er een berechting zou gaan komen, zekerheid op dat punt. Op dit moment is het helaas zo dat er nog steeds sprake is van een impasse. Ik wil deze zaak niet teveel belasten met publiciteit maar ik heb de stellige indruk dat de heer vd Broek op dit punt bezig is met een beleid waarover wij goed worden geïnformeerd en waarvan ik denk dat het uiteindelijk luidt dat die resultaten die wij hier als VVD bij elkaar al vele weken en vele maanden eerder hadden willen zien, maar daarbij laat ik het wat dit onderwerp betreft.

Voorzitter ik rond af op het gevaar af dat er straks toch in de tweede termijn nog vragen kunnen komen.

Ik rond af met het volgende. We zijn als VVD nu twee dagen bij elkaar geweest. En als we nou heel eerlijk zijn dan hebben we misschien met elkaar wel een beetje opgezien tegen dit congres. Dan hebben we misschien met elkaar wel afgevraagd wat er nou eigenlijk op dit congres ging gebeuren. Hoe gaan we met elkaar om hoe praten we nou met elkaar over al die dingen die de VVD heeft meegemaakt en waar u zich als achterban af en toe kapot aan heeft geergerd en terecht kapot aan heeft geergerd. Ik ben ontzettend blij dat nu we twee dagen met elkaar hebben gesproken in een heel openhartige sfeer en soms ook in onderlinge gesprekken met kritiek. Ik ben heel blij dat we na twee dagen VVDcongres eensgezind als partij de campagne ingaan. Ik ben er nog steeds trots op dat u mij een paar maanden geleden heeft gekozen als uw lijsttrekker. Ik hoop dat ik uw vertrouwen niet zal beschamen. Ik zal vechten voor de VVD zoals ik dat drie jaar heb gedaan. Ik hoop en reken op uw steun.

Wie nog in tweede instantie.

Meijeraan.

Eenzijds wordt ik gestuurd voorzitter. De heer van Blommestein.

Nee momentje ik heb vergeten om de heer Zoutendijk nog het woord te geven.

Nee ik had ook die tweede instantie niet verwacht maar toen u dat zo ultimatief vroeg.

Het woord is aan mijnheer Zoutendijk.

Voorzitter u assisteert in de zonde want reeds in uw openingswoorden heeft u gezegd dat alleen het beleid van de tweede kamerfractie aan de orde zou zijn. De heren Nord en ik keken elkaar toen aan en dachten we krijgen een rustige middag en dat is natuurlijk ook zo, maar dat neemt niet weg dat ik toch graag een enkel woord wil zeggen dat is bijzonder tot de heer Meijeraan. Al wil ik daaraan vooraf laten gaan een opmerking aan het adres van de heer Vrijland namelijk als hij zegt dat kernenergie natuurlijk niet verantwoord en niet veilig is dan zou ik daarop toch wel willen reageren dat maar weinig deskundigen dat met hem eens zullen zijn.

Nu overgaande tot de grondwet. Ik ben het geheel met de heer Meijeraan eens dat teveel morrelen aan die grondwet dat dat niet goed is en ik begrijp dus heel goed de vraag van is het nu nodig drie jaar nadat die nieuwe grondwet gekomen is dat er weer een aantal wijzigingsvoorstellen moeten komen.

Dat was inderdaad nodig omdat bij de grote grondwetswijziging van drie-vier jaar geleden een aantal zaken niet geregeld konden worden omdat zij onderdeel waren van wetsvoorstellen die in zijn geheel verworpen zijn en dan verdwijnen helaas de goede onderdelen. Dat was hier gebeurd en begrijpelijk dus dat dat alsnog moest worden gecorrigeerd. Het waren niet allemaal dingen die nog wel enige tijd konden blijven liggen. Het was wat betreft het binnendringen in woningen wel degelijk sprake van een urgentie. En waarom dan heeft de partij zo lang gewacht met de kandidaatstellingsprocedure voor de eerste kamer. Ik kan die vraag natuurlijk ingelijk niet beantwoorden want het is een bestuurszaak. Maar ik zou er alleen op willen wijzen dat de eerste kamer een motie heeft aangenomen een half jaar geleden ongeveer waarin ze stelde is het eigenlijk wel nodig dat de beide kamers gelijktijdig worden ontbonden. Kan het wat de eerste kamer betreft niet een jaar later. De wettelijke tekst van het grondwetsartikel laat die mogelijkheid inderdaad open. De bedoeling van de grondwetgever was vermoedelijk een andere maar nadat die motie met vrij grote meerderheid was aangenomen heeft de regering terecht gezegd we willen daar eerst weleens advies van de raad van state over hebben. Daar gaat enige tijd overheen. Dat advies was overigens duidelijk in de richting ook dat die ontbinding wel tegelijkertijd moest plaats vinden en dat voor enige uitzondering in het verleden was daarop dat je daar geen precedentele werking aan mocht ontleen. Intussen had de behandeling van de wijzigingsvoorstellen in de tweede kamer nogal wat vertraging ondervonden. Niet alleen de drukke agenda maar ook omdat de staten van de nederlandse antillen achterstallig waren met het geven van het wettelijk voorgeschreven oordeel over die wetsvoorstellen. De vertraging was zodanig dat je je vermoelijk kon afvragen of het allemaal nog wel zou lukken voor de eerste april, het tijdstip dat we ongeveer nodig was om het ontbindingsbesluit te nemen. Wel daar heeft de partij dus ook op gewacht want het was tot het laatste moment onzeker of het wel zou lukken. En dat tenslotte de procedure waartoe besloten is en die de heer Meijeraan genoemd heeft de kortst mogelijke procedure. Ik denk dat die juist karakteriseert, maar dat is een beslissing van het hoofdbestuur geweest en daar wil ik verder niet intreden. Voorzitter meer is mij eigenlijk niet bekend. Ik heb van dit congres helaas ~~enig~~ ~~kunnen~~ ~~meemaken~~ zelfs de helft van mijn eigen verhaal heb ik niet kunnen meemaken, maar dat stuk wat ik wel heb kunnen meemaken geeft mij veel vertrouwen, meer vertrouwen dat het verkiezingsresultaat op 21 mei beter misschien veel beter zal zijn als sommige opiniepeilers denken. Dank u wel.

Iemand nog in tweede instantie.

Mijnheer Vrijland.

Met dank aan de woorden van de heer Nijpels. Ik twijfel er niet aan dat de heer Nijpels en de andere heren hier vele nuttige openhartige gesprekken hebben gevoerd. Maar dat is allemaal in achterkamertjes gebeurd en dat is niet op deze officiële vergadering ik heb gezien dat de journalisten weg zijn. Ik verwacht van de heer Nijpels iets, dus iets meer dat journalisten met videarecorders ik weet dat dat veel meer invloed heeft.

Pardon terug op het onderwerp. Mijnheer Nijpels u heeft geen antwoord op mijn opmerkingen gemaakt. Ik verwacht het antwoord ook niet, maar het is uw deskundigheid ook niet. Wat ik gewoon wil en ik kom straks mijnheer Zoutendijk heeft ook een opmerking gemaakt over deskundigheid en ik ben wel deskundig. Nou ik had gehoopt dat de fractie net zoals vroeger als een bepaald percentage milieubewuste fractieleden zou bestaan en dat is niet zo. Ik kan me nog herinneren ik ben zeer oud lid dat op een vergadering, een partijvergadering Erica Terpstra een van de oprichters van D66 luid geroepen heeft weg met de atoomenergie maar dat hoor je niet meer. Ik ben blij dat mevrouw Terpstra aanwezig is. Misschien kan ze dat net als indertijd bij dat groothandelsgebouw bij Rotterdam dat nogmaals roepen.

We hebben het over het beleid van de tweede kamerfractie in de afgelopen periode mijnheer Vrijland.

Ik had gehoopt dat er dus ten eerste wat deskundigheid zou zijn. En ten tweede dat er dus meer mensen milieubewust zijn en ten derde hoop ik dat de partij en dat is uw pakje aan mijnheer Kamminga, dat de partij het mogelijk maakt dat milieuminister mensen van kleine leden, die zijn er zeer veel ik heb al gezegd 33% dat die meer aan de bak komen in de partij. En nu mijnheer Zoutendijk die heeft gezegd dat er maar weinig deskundigheid met me eens zijn. Mijnheer Zoutendijk dat is niet zo. Het is zo dat er zeer veel deskundigen het met me eens zijn. Misschien zit u meer in het bankwezen in statistische gegeven dat u die mensen niet meer kent, maar ik kan me heel goed herinneren mijnheer Zoutendijk dat uw vrouw op een PPRvergadering zat in Oegstgeest ik was daar ook uitgenodigd en mevrouw was ook tegen atoomenergie. Dus als u nou tegen uw vrouw straks thuiskomt zegt je hebt er geen verstand van dan heb je een leuk gesprek.

Ik denk dat wij uw mededelingen in tweede instantie voor kennisgevind aannemen.

Want een werkelijke vraag. Dank u wel. Mijnheer Meijeraan nog in tweede instantie Voorzitter de heer van Blommestein die nodig moest vertrekken in verband met verplichtingen in zijn gemeente heeft opgemerkt dat de heer Nijpels niet heeft geantwoord op de vraag wat er bedoeld wordt op bladzijde 8 tweede kolom met het voornemen van de fractie om extra aandacht te geven nee aandacht te geven aan extra bevoegdheden aan de grote gemeente. En zijn vraag hoe dat spoorde met wat er in het zo onlangs aangenomen verkiezingsprogramma staat. Dat zullen we nog vaak horen en ik zal dan het antwoord mede overbrengen in de commissie binnenlandse zaken. Dan heeft u gezegd ja er zijn 130 landen en Suriname maar Suriname staat wel in uw beleidsnotitie en in algemene zin staan er maar 5 latijns Amerikaanse landen, midden Amerika, Zuid Afrika in en in dat lijstje heb ik en ik hoop ook andere Indonesië niet gemist. En dan hoeft je niet alle 130 op te noemen maar juist vanwege de bijzondere banden mocht het er wel bij. Ik ben zeer tevreden met het antwoord dat de heer Nijpels zich ook ergert aan het geval Klaas de Jonge zal ik maar zeggen. Ik hoop dat hij zich niet zolang meer hoeft te ergeren aan het gebruik van onze pseudo ambassade voor wat een ex Nederlander was om het logies te verstrekken. En tenslotte wil ik graag even reageren op de opmerking dat hij zich had afgevraagd hoe zou dat gaan die twee dagen want de achterban heeft zich terecht kapot geërgerd, Dank voor de erkenning dat dat terecht was. Ik neem aan dat die achterban na het kapot ergeren even bij moest komen van het kapot zijn. Daar hebben we ook vandaag voor gebruikt ~~andaar~~ dat het een zeer dacht ik goed verlopen congres is. En nu zijn we dan zo langzaam als achterban van het kapotte weer een beetje hersteld en nu kunnen we er allemaal weer tegenaan. Dat is de verklaring dat we zo gezellig twee dagen zijn samengewoest dacht ik.

Dank u wel Mijnheer Meijeraan.

Nijpels.

Ja voorzitter met het noemen van de vaderlandse pers aanwezig is het natuurlijk heel gevaarlijk als je zegt dat de media weg zijn. Een vraag was inderdaad blijven liggen heeft mijnheer Meijeraan gelijk in dat was de vraag wat er wordt bedoeld met dat wat er in de notitie staat over de grote steden extra bestuursbevoegdheden. U weet dat daar in de tweede kamerfrakties ook in de tweede kamer een debat over is geweest. Dat de fractie toen bij monde van de heer Wielinga was toen dacht ik heeft voorgesteld om te kijken of er bijzondere constructies mogelijk waren. U weet dat inmiddels de partij na een uitvoerige discussie een ander standpunt heeft ingenomen. Dat is ook niet een beleidsnotitie geen voorbeeld van wat er in het programma staat. Het programma is daarna gekomen. Het betekent dat nieuw beleid van de tweede kamerfractie zal zijn zoals het in het programma staat.

programma staat.

Dank u wel. Dames en heren wij zijn bij het agendapunt 23 en dat is de sluiting van deze vergadering. Ik wil deze keer kort zijn. Enkele zakelijke mededelingen. Na afloop van deze algemene vergadering is er direkt een vergadering van de landelijke propagandacommissie. Ik wil voorts alle medewerkers van deze zaal zeer bedanken voor de voortreffelijke organisatie net als de medewerkers van het algemeen sekretariaat met name Hugo Ditmar die allemaal weer zo vlekkeloos heeft laten verlopen.

Dames en heren ik dank u bijzonder voor uw aanwezigheid. Het was een uitermate plezierige wijze waarop wij de afgelopen twee dagen met elkaar zijn omgegaan. Tussen de middag werd mij gevraagd door een journalist wat trekt je nou zo aan in de VVD. Een van mijn antwoorden was de stijl waarop we met elkaar omgaan en de sfeer in onze partij is deze twee dagen hebben dat weer eens bewezen. Dank voor uw aanwezigheid. Ik sluit de vergadering en eg tot ziens op 3 mei bij de opneing van de campagne.

- -